

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa Logistiikan perustutkinto

Kuntayhtymäjohtaja-rehtorin hyväksymä logistiikan perustutkinnon opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa, joka sisältää arviointitoimikunnan hyväksymän suunnitelman ammatillisten tutkinnon osien arvioinnista sisältäen ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamissuunnitelmat.

Hyväksytty 5.8.2015

____JARMO PALONIEMI____
Kuntayhtymäjohtaja-rehtori

Täydennetty 28.9.2016

____JARMO PALONIEMI____
Kuntayhtymäjohtaja-rehtori

Sisältö

1. LOGISTIIKAN PERUSTUTKINNON OPETUSSUUNNITELMAN MUODOSTUMINEN	4
1.1 TUTKINNON MUODOSTUMINEN PAKOLLISISTA JA VALINNAISISTA TUTKINNON OSISTA.....	5
1.2 OPINTOJEN ETENEMINEN JA AJOITUS	8
1.3 OPINTOJEN JÄRJESTÄMINEN	13
2. AMMATILLISET TUTKINNON OSAT, TOTEUTUS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAT	15
2.1 KAIKILLE PAKOLLISET TUTKINNON OSAT	15
2.1.1 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 osp	15
2.1.2 Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp	16
2.1.3 Linja-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp	18
2.2 KULJETUSPALVELUJEN OSAAMISALA, AUTONKULJETTAJA	19
2.2.1 Kuorma-autokuljetukset, 40 osp	19
2.3 KULJETUSPALVELUJEN OSAAMISALA, LINJA-AUTONKULJETTAJA	21
2.3.1 Linja-autokuljetukset, 40 osp	21
2.4 KULJETUSPALVELUJEN OSAAMISALA, YHDISTELMÄAJONEUVONKULJETTAJA	22
2.4.1 Yhdistelmäajoneuvokuljetukset, 40 osp	22
2.5 VARASTOPALVELUJEN OSAAMISALA, VARASTONHOITAJA	24
2.5.1 Tavarahan vastaanotto ja säilytys, 30 osp	24
2.5.2 Tavarahan keräily ja lähetys, 30 osp	25
2.5.3 Inventointi ja saldonhallinta, 15 osp	27
2.5.4 Trukinkuljettajan tehtävät, 15 osp	28
2.6 LENTOASEMAPALVELUJEN OSAAMISALA, LENTOASEMAHUOLTAJA	30
2.6.1 Lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito, 45 osp	30
2.6.2 Maapalvelut ja turvallisuus, 25 osp	31
2.6.3 Pelastustehtävät, 10 osp	33
2.7 VALINNAISET TUTKINNON OSAT	34
2.7.1 Työkoneiden käyttö ja huolto, 15 osp	34
2.7.2 Kuljetusalan perustason ammattipätevyyden laajennus, 15 osp	36
2.7.3 Ulkomaanliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp	37
2.7.4 Taksikuljetukset, 15 osp	38
2.7.5 Elintarvikukuljetukset, 30 osp	40
2.7.6 Massatavarakuljetukset, 30 osp	41
2.7.7 Ympäristöhuollonkuljetukset, 30 osp	43
2.7.8 Kaukoliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp	44
2.7.9 Palveluliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp	45
2.7.10 Tilausajoliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp	48
2.7.11 Terminaalitoiminnot ja lastaus, 15 osp	49
2.7.12 Vaarallisten aineiden käsittely, 5 osp	51
2.7.13 Varaston tietojärjestelmät, 10 osp	52
2.7.14 Tavarahan kuljettaminen, 15 osp	53
2.7.15 Osto- ja myyntitoiminnot varastoissa, 15 osp	56
2.7.16 Lentoaseman huoltaminen, 15 osp	57
2.7.17 Ilma-aluksen kuormaaminen, 15 osp	58
2.7.18 Lentoliikennealueen kunnossapito, 15 osp	61
2.7.20 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp (OSAOn tasoinen suunnitelma)	62
2.7.23 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp (OSAOn tasoinen suunnitelma)	62
2.7.24 Yrityksessä toimiminen, 15 osp (OSAOn tasoinen suunnitelma)	62
2.7.25 Huippuosaajana toimiminen, 15 osp (OSAOn tasoinen suunnitelma)	62
2.7.26 Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa, 15 osp	62
2.7.26.1 Kappaletavarakuljetukset 15 osp	62
2.7.26.2 Puutavarakuljetukset, 15 osp	68
2.7.26.3 Tienhoito ja kunnossapito 15osp	73
2.7.27 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 0–15 osp	79

3. YHTEISET TUTKINNON OSAT, 35 OSP	79
4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT, 10 OSP	80
4.1.1 Työkoneiden käyttö 5 osp	80
4.1.2 Liikunta 1, Pelastushenkilöstön kuntokurssi, 5 osp	84
4.1.3 Kuljettajan jaksaminen ja elämänhallinta, 5 osp	89
4.1.4 Kuljettajan ajotekniikan ja kuljetusosaamisen kehittäminen, 5osp	94
4.1.5 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 1, 5 osp	99
4.1.6 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 2, 5 osp	104
4.1.7 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 3, 5 osp	109
4.1.8 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 4, 5 osp	114
4.1.9 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 5, 5 osp	119
4.1.10 Lentoasemahuoltajan ammattitaidon syventäminen 1, 5 osp	124
4.1.11 Lentoasemahuoltajan ammattitaidon syventäminen 2, 5 osp	130
5. ARVIOINTI	136

1. Logistiikan perustutkinnon opetussuunnitelman muodostuminen

Logistiikan perustutkinnon opetussuunnitelma muodostuu neljästä osasta:

Tutkinnon perusteet, jossa on määrätään tutkintonimikkeet, tutkinnon muodostuminen, tutkintoon sisältyvät tutkinnon osat sekä tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet ja osaamisen arviointi.

Oulun seudun ammattiopiston (OSAO) opetussuunnitelman yhteinen osa, jossa määritellään Oulun seudun ammattiopiston kaikille perustutkinnoille yhteiset periaatteet ja menettelytavat sekä kuvataan Oulun seudun koulutuskuntayhtymän keskeiset arvot. Yhteisessä osassa määritellään myös koulutuksen toteuttaminen yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja työelämän kanssa.

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa (tämä asiakirja), jossa määrätään tutkinnon muodostuminen pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista ja yhteisistä tutkinnon osista. Lisäksi määrätään oppimisympäristöt ja opetusmenetelmät, joiden avulla opiskelija voi saavuttaa tutkinnon ammattitaitovaatimukset ja tavoitteet sekä suunnitelman tutkinnon osien arvioinnista ja arviointimenetelmistä, vapaasti valittavien tutkinnon osien tarjontaa sekä tutkinnon osat, niiden ammattitaitovaatimukset ja arvioinnin kohteet siltä osin kuin niitä ei ole tutkinnon perusteissa määritetty. Tutkintokohtaisessa osassa kuvataan koulutuksen järjestäjän tarjoamat opinnot muista tutkinnoista sekä opiskelijan mahdollisuudet työelämälähtöiseen osaamisperusteiseen opiskeluun. Siinä päätetään ammatillisten toteutus- ja arviointisuunnitelmat, jotka sisältävät ammattiosaamisen näytöt ja muun osaamisen arvioinnin.

Yhteiset tutkinnon osat, jossa on esitetty kaikille tutkinnoille yhteiset tutkinnon osat ja niiden tavoitteet, arviointikriteerit sekä toteutus- ja arviointisuunnitelmat.

1.1 Tutkinnon muodostuminen pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista

Oulun seudun ammattiopistossa Logistiikan perustutkinnon, 180 osp, Autonkuljettajan, linja-auton kuljettajan, ajoneuvoyhdistelmän kuljettajan ja lentoasemahuoltajan osaamisaloilla tarjotaan seuraavat tutkinnon osat:

Tutkinnon osiin sisältyy osaamisen hankkimista työssäoppimisen kautta vähintään 40 osp ja yrittäjyysosaamisen hankkimista vähintään 8 osp sekä opinto-ohjausta.

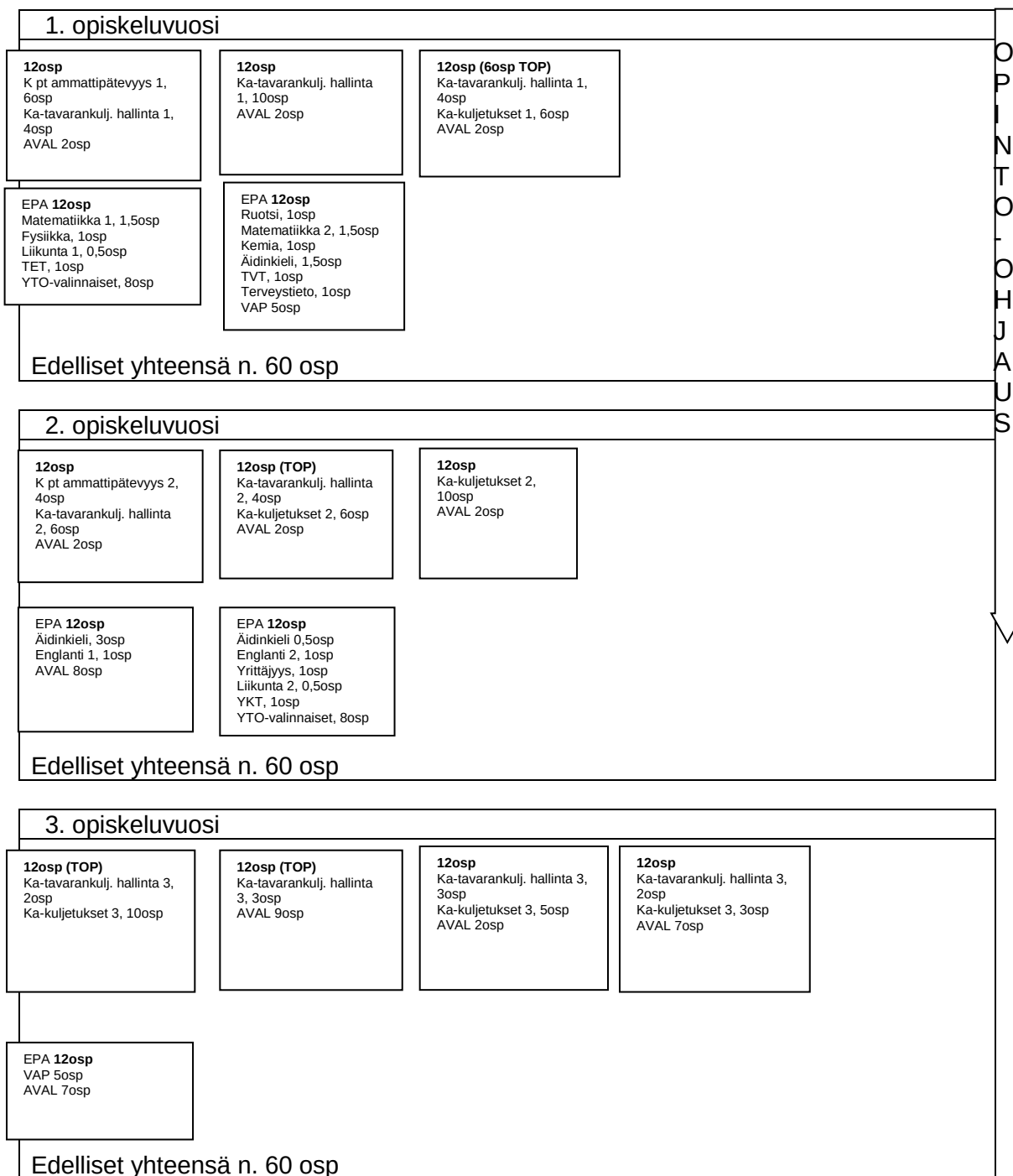
2.2 Kuljetuspalvelujen osaamisala, autonkuljettaja	
Ammatilliset tutkinnon osat	
Pakolliset 90 osp	2.1.1 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 osp
	2.1.2 Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp
	2.2.1 Kuorma-autokuljetukset, 40 osp
Valinnaiset tutkinnon osat	Lisäksi valitaan yhteensä 45 osp tutkinnon osista 2.7.1–2.7.7 ja 2.7.19–2.7.27. Tutkinnon osasta 2.7.27 voi valita 5-15osp.
2.3 Kuljetuspalvelujen osaamisala, linja-autonkuljettaja	
Ammatilliset tutkinnon osat	
Pakolliset 90 osp	2.1.1 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 osp
	2.1.3 Linja-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp
	2.3.1 Linja-autokuljetukset, 40 osp
Valinnaiset tutkinnon osat	Lisäksi valitaan yksi 15 osp tutkinnon osa vaihtoehdoista 2.7.8–2.7.10 sekä 30 osp seuraavista tutkinnon osista 2.7.1–2.7.4, 2.7.11 ja 2.7.19–2.7.27 tai tutkinnon osista 2.7.8.–2.7.10, joita ei ole valittu pakollisena tutkinnon osana. Tutkinnon osasta 2.7.27 voi valita 5-15osp.
2.4 Kuljetuspalvelujen osaamisala, yhdistelmäajoneuvonkuljettaja	
Ammatilliset tutkinnon osat	
Pakolliset 90 osp	2.1.1 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 osp
	2.1.2 Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp
	2.4.1 Yhdistelmäajoneuvokuljetukset, 40 osp
Valinnaiset tutkinnon osat	Lisäksi valitaan yhteensä 45 osp tutkinnon osista 2.7.1–2.7.7 ja 2.7.19–2.7.26, joista 5-15 osp voi olla tutkinnon osasta 2.7.27.
2.5 Varastopalvelujen osaamisala, varastonhoitaja	
Ammatilliset tutkinnon osat	
Pakolliset 90 osp	2.5.1 Tavarán vastaanotto ja säilytys, 30 osp
	2.5.2 Tavarán keräily ja lähetys, 30 osp
	2.5.3 Inventointi ja saldonhallinta, 15 osp
	2.5.4 Trukinkuljettajan tehtävät, 15 osp
Valinnaiset tutkinnon osat	Lisäksi valitaan yhteensä 45 osp tutkinnon osista 2.7.1, 2.7.12–2.7.15 ja 2.7.19–2.7.27. Tutkinnon osasta 2.7.27 voi valita 5-15 osp.
2.6 Lentoasemapalvelujen osaamisala, lentoasemahuoltaja	
Ammatilliset tutkinnon osat	
Pakolliset 90 osp	2.6.1 Lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito, 45 osp
	2.6.2 Maapalvelut ja turvallisuus, 25 osp
	2.6.3 Pelastustehtävät, 10 osp

	2.1.2 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 osp		
Valinnaiset tutkinnon osat	Lisäksi valitaan yhteensä 45 osp tutkinnon osista 2.7.1 ja 2.7.16-2.7.27. Tutkinnon osasta 2.7.27 voi valita 5-15 osp.		
	2.7.1 Työkoneiden käyttö ja huolto, 15 osp		
	2.7.2 Kuljetusalan perustason ammattipätevyyden laajennus, 15 osp		
	2.7.3 Ulkomaanliikenteen kuljetukset, 15 osp		
	2.7.4 Taksikuljetukset, 15 osp		
	2.7.5 Elintarvikekuljetukset, 30 osp		
	2.7.6 Massatavarakuljetukset, 30 osp		
	2.7.7 Ympäristöhuollonkuljetukset, 30 osp		
	2.7.8 Kaukoliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp		
	2.7.9 Palveluliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp		
	2.7.10 Tilausajoliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp		
	2.7.11 Terminaalitoiminnot ja lastaus, 15 osp		
	2.7.12 Vaarallisten aineiden käsittely, 5 osp		
	2.7.13 Varaston tietojärjestelmät, 10 osp		
	2.7.14 Tavarankuljetus, 15 osp		
	2.7.15 Ost- ja myyntitoiminnot varastoissa, 15 osp		
	2.7.16 Lentoaseman huoltaminen, 15 osp		
	2.7.17 Ilma-aluksen kuormaaminen, 15 osp		
	2.7.18 Lentoliikennealueen kunnossapito, 15 osp		
	2.7.19 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp		
	2.7.20 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, 15 osp		
	2.7.21 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta, 15 osp		
	2.7.22 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 15 osp		
	2.7.23 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp		
	2.7.24 Yrityksessä toimiminen, 15 osp		
	2.7.25 Huippuosaajana toimiminen, 15 osp		
	2.7.26 Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa, 15 osp		
	2.7.26.1 Kappaletavarakuljetukset 15 osp		
	2.7.26.2 Puutavarakuljetukset 15 osp		
	2.7.26.3 Tienhoito ja kunnossapito 15 osp		
	2.7.27 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 0–15 osp		
Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp		Pakolliset	Valinnaiset
	3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	8 osp	3 osp
	3.1.1 Äidinkieli	5	0 - 3
	3.1.2 Toinen kotimainen kieli	1	0 - 3
	3.1.3 Vieraat kielet	2	0 - 3
	3.2 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp	6 osp	3 osp
	3.2.1 Matematiikka	3	0 - 3
	3.2.2 Fysiikka ja kemia	2	0 - 3
	3.2.3 Tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen	1	0 - 3
	3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp	5 osp	3 osp
	3.3.1 Yhteiskuntataidot	1	0 - 3
	3.3.2 Työelämätaidot	1	0 - 3
	3.3.3 Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	0 - 3
	3.3.4 Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveys-tieto	2	0 - 3
	3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp		7 osp
	3.4.1 Kulttuurien tuntemus		0-3
	3.4.2 Taide ja kulttuuri		0-3

	3.4.3 Etiikka		0-3
	3.4.4 Psykologia		0-3
	3.4.5 Ympäristöosaaminen		0-3
	3.4.6 Jokin kohdista 3.1.1-3.3.4		0-3
		19 osp	16 osp
4. Vapaasti valittavat tutkinnon osat, 10 osp			
4.1 Ammatillisia tutkinnon osia 4.2 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia 4.3 Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tai lukio-opintoja 4.4 Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja 4.5 Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia			

1.2 Opintojen eteneminen ja ajoitus

Kuljetuspalvelujen osaamisala, autonkuljettaja

Kuljetuspalvelujen osaamisala, linja-autonkuljettaja

1. opiskeluvuosi				O P I N T O - O H J A U S
12osp K pt ammattipätevyys 1, 6osp La-tavarankulj. hallinta 1, 4osp AVAL 2osp	12osp La-tavarankulj. hallinta 1, 10osp AVAL 2osp	12osp (6osp TOP) La-tavarankulj. hallinta 1, 4osp La-kuljetukset 1, 6osp AVAL 2osp		
EPA 12osp Matematiikka 1, 1,5osp Fysiikka, 1osp Liikunta 1, 0,5osp TET, 1osp YTO-valinnaiset, 8osp	EPA 12osp Ruotsi, 1osp Matematiikka 2, 1,5osp Kemia, 1osp Äidinkieli, 1,5osp TVT, 1osp Terveystieto, 1osp VAP 5osp			
Edelliset yhteensä n. 60 osp				
2. opiskeluvuosi				
12osp K pt ammattipätevyys 2, 4osp La-tavarankulj. hallinta 2, 6osp AVAL 2osp	12osp (TOP) La-tavarankulj. hallinta 2, 4osp La-kuljetukset 2, 6osp AVAL 2osp	12osp La-kuljetukset 2, 10osp AVAL 2osp		
EPA 12osp Äidinkieli, 3osp Englanti 1, 1osp AVAL 8osp	EPA 12osp Äidinkieli 0,5osp Englanti 2, 1osp Yrittäjyys, 1osp Liikunta 2, 0,5osp YKT, 1osp YTO-valinnaiset, 8osp			
Edelliset yhteensä n. 60 osp				
3. opiskeluvuosi				
12osp (TOP) La-tavarankulj. hallinta 3, 2osp Ka-kuljetukset 3, 10osp	12osp (TOP) La-tavarankulj. hallinta 3, 3osp AVAL 9osp	12osp La-tavarankulj. hallinta 3, 5osp La-kuljetukset 3, 5osp AVAL 2osp	12osp La-tavarankulj. hallinta 3, 2osp La-kuljetukset 3, 3osp AVAL 7osp	
EPA 12osp VAP 5osp AVAL 7osp				
Edelliset yhteensä n. 60 osp				

Kuljetuspalvelujen osaamisala, yhdistelmäajoneuvonkuljettaja

1. opiskeluvuosi				O P I N T O - O H J A U S
12osp K pt ammattipätevyys 1, 6osp Ka-tavarankulj. hallinta 1, 4osp AVAL 2osp	12osp Ka-tavarankulj. hallinta 1, 10osp AVAL 2osp	12osp (6osp TOP) Ka-tavarankulj. hallinta 1, 4osp Ya-kuljetukset 1, 6osp AVAL 2osp		
EPA 12osp Matematiikka 1, 1,5osp Fysiikka, 1osp Liikunta 1, 0,5osp TET, 1osp YTO-valinnaiset, 8osp	EPA 12osp Ruotsi, 1osp Matematiikka 2, 1,5osp Kemia, 1osp Äidinkieli, 1,5osp TVT, 1osp Terveystieto, 1osp VAP 5osp			
Edelliset yhteensä n. 60 osp				
2. opiskeluvuosi				
12osp K pt ammattipätevyys 2, 4osp Ka-tavarankulj. hallinta 2, 6osp AVAL 2osp	12osp (TOP) Ka-tavarankulj. hallinta 2, 4osp Ya-kuljetukset 2, 6osp AVAL 2osp	12osp Ya-kuljetukset 2, 10osp AVAL 2osp		
EPA 12osp Äidinkieli, 3osp Englanti 1, 1osp AVAL 8osp	EPA 12osp Äidinkieli 0,5osp Englanti 2, 1osp Yrittäjyys, 1osp Liikunta 2, 0,5osp YKT, 1osp YTO-valinnaiset,			
Edelliset yhteensä n. 60 osp				
3. opiskeluvuosi				
12osp (TOP) Ka-tavarankulj. hallinta 3, 2osp Ya-kuljetukset 3, 10osp	12osp (TOP) Ka-tavarankulj. hallinta 3, 3osp AVAL 9osp	12 osp Ka-tavarankulj. hallinta 3, 5osp Ya-kuljetukset 3, 5osp AVAL 2osp	12osp Ka-tavarankulj. hallinta 3, 2osp Ya-kuljetukset 3, 3osp AVAL 7osp	
EPA 12osp VAP 5osp AVAL 7osp				
Edelliset yhteensä n. 60 osp				

Varastopalvelujen osaamisala, varastonhoitaja

1. opiskeluvuosi			
12osp Tavarán vastaanotto ja säilytys, 4osp	12osp Tavarán vastaanotto ja säilytys, 4osp Tavarán keräily ja lähetytys, 3osp Trukin kuljettajan tehtävät, 3osp AVAL 2osp	12osp (TOP) Tavarán vastaanotto ja säilytys, 3osp Tavarán keräily ja lähetytys, 3osp Inventointi ja saldonhallinta, 3osp Trukin kuljettajan tehtävät, 2osp AVAL 1osp	O P I N T O C H A
EPA 12osp Matematiikka 1, 1,5osp Fysiikka, 1osp Liikunta 1, 0,5osp TET, 1osp YTO-valinnaise t,	EPA 12osp Ruotsi, 1osp Matematiikka 2, 1,5osp Kemia, 1osp Äidinkieli, 1,5osp TVT, 1osp Terveystieto, 1osp VAP 5osp		
Edelliset yhteensä n. 60 osp			
2. opiskeluvuosi			
12osp Tavarán vastaanotto ja säilytys, 4osp Tavarán keräily ja lähetytys, 5osp Trukin kuljettajan tehtävät, 2osp AVAL 1osp	Tavarán vastaanotto ja säilytys, 3osp Inventointi ja saldonhallinta, 2osp AVAL 7osp	12osp (TOP) Tavarán vastaanotto ja säilytys, 4osp Tavarán keräily ja lähetytys, 4osp Inventointi ja saldonhallinta, 1osp Trukin kuljettajan tehtävät, 2osp AVAL 1osp	O P I N T O C H A
EPA 12osp Äidinkieli, 3osp Englanti 1, 1osp AVAL 8osp	EPA 12osp Äidinkieli 0,5osp Englanti 2, 1osp Yrittäjyys, 1osp Liikunta 2, 0,5osp YKT, 1osp YTO-valinnaiset, 8osp		
Edelliset yhteensä n. 60 osp			
3. opiskeluvuosi			
12osp Tavarán vastaanotto ja säilytys, 2osp Tavarán keräily ja lähetytys, 2osp Inventointi ja saldonhallinta, 1osp Trukin kuljettajan tehtävät, 1osp AVAL 6osp	12osp (TOP) Tavarán vastaanotto ja säilytys, 2osp Tavarán keräily ja lähetytys, 3osp Inventointi ja saldonhallinta, 2osp Trukin kuljettajan tehtävät, 2osp AVAL 3osp	12osp (TOP) Tavarán vastaanotto ja säilytys, 2osp Tavarán keräily ja lähetytys, 3osp Inventointi ja saldonhallinta, 2osp Trukin kuljettajan tehtävät, 2osp AVAL 3osp	12osp (TOP) Tavarán vastaanotto ja säilytys, 2osp Tavarán keräily ja lähetytys, 4osp Inventointi ja saldonhallinta, 1osp Trukin kuljettajan tehtävät, 1osp AVAL 4osp
EPA 12osp VAP 5osp AVAL 7osp			
Edelliset yhteensä n. 60 osp			

Lentoasemapalvelujen osaamisala, lentoasemahuoltaja

1. opiskeluvuosi			
12osp K pt ammattipätevyys 1, 6osp Lentoaseman liikennöinti ja kunnossapito 4osp Maapalvelut ja turvallisuus 2osp	12osp Lentoaseman liikennöinti ja kunnossapito 9osp Maapalvelut ja turvallisuus 3osp	12osp Lentoaseman liikennöinti ja kunnossapito 7osp Maapalvelut ja turvallisuus 5osp	O P I T O - O H J A
EPA 12osp Matematiikka 1, 1,5osp Fysiikka, 1osp Liikunta 1, 0,5osp TET, 1osp YTO-valinnaiset, 8osp	EPA 12osp Ruotsi, 1osp Matematiikka 2, 1,5osp Kemia, 1osp Äidinkieli, 1,5osp TVT, 1osp Terveystieto, 1osp VAP 5osp		
Edelliset yhteensä n. 60 osp			
2. opiskeluvuosi			
12osp K pt ammattipätevyys 2, 4osp Lentoaseman liikennöinti ja kunnossapito 7osp Maapalvelut ja turvallisuus 1osp	12osp (TOP) Maapalvelut ja turvallisuus 4osp AVAL 8osp	12osp (TOP) Lentoaseman liikennöinti ja kunnossapito 3osp AVAL 9osp	O P I T O - O H J A
EPA 12osp Äidinkieli, 3osp Englanti 1, 1osp AVAL 8osp	EPA 12osp Äidinkieli 0,5osp Englanti 2, 1osp Yrittäjyys, 1osp Liikunta 2, 0,5osp YKT, 1osp YTO-valinnaiset, 8osp		
Edelliset yhteensä n. 60 osp			
3. opiskeluvuosi			
12osp Lentoaseman liikennöinti ja kunnossapito 4osp Maapalvelut ja turvallisuus 2osp Pelastustehtävät 6osp	12osp Lentoaseman liikennöinti ja kunnossapito 6osp Maapalvelut ja turvallisuus 3osp AVAL 3osp	12osp (TOP) Maapalvelut ja turvallisuus 5osp AVAL 7osp	12osp (TOP) Lentoaseman liikennöinti ja kunnossapito 5osp Pelastustehtävät 4osp AVAL 3osp
EPA 12osp VAP 5osp AVAL 7osp			
Edelliset yhteensä n. 60 osp			

1.3 Opintojen järjestäminen

Tutkinnon suorittaminen osina ja tutkinnon täydentäminen

Koko tutkinnon suorittaminen on tutkintoon johtavassa koulutuksessa ensisijainen tavoite. Tutkinnon suorittamisesta osina ja opintojen tarjonta ja valinta OSAO:n yksiköiden ja muiden koulutuksen järjestäjien sekä työelämän kanssa on kerrottu opetussuunnitelman yhteisessä osassa.

Mahdollisuus suorittaa useampi kuin yksi tutkinto

Ammattiopistossa opiskeleva voi sisällyttää tutkintoonsa lukio-opintoja (Ammattilukio). Oulun seudun ammattiopiston yksiköt tarjoavat lukio-opintoja, joilla voidaan täydentää perustutkintoa ja / tai suorittaa ylioppilastutkinnon yhdessä ammatillisen tutkinnon (= kaksoistutkinto) kanssa taikka suorittaa kolmoistutkinnon (= ammatillinen perustutkinto, ylioppilastutkinto ja lukion oppimäärä).

Tutkinnon osan osaamisjaksosuunnitelma

Pedagogisen toiminnan lähtökohtana on opiskelijan osaamisen hankkiminen ja osaamisen laadunvarmistus.

Jokaisesta tutkinnon osasta laaditaan osaamisjaksosuunnitelma, jossa määritetään mm. keskeiset sisällöt, toteutustavat/opiskelu- ja ohjausmenetelmät, oppimateriaali ja arviointi sekä avain-aidot. Oppimisen ja opetuksen suunnittelussa tulee ottaa opettamisen ja arvioinnin lähtökohdaksi ja päämääräksi oppijan osaaminen ja sen saavuttamisen tukeminen.

Oppimisen ja opetuksen suunnittelussa otetaan huomioon opiskelijoilla oleva osaaminen. Yksittäisen opiskelijan henkilökohtainen opiskelupolku kuvataan hänen HOPS:aan.

Joustavat opintopolut

Opiskelija voi valita opiskelun moduulit haluamassaan järjestyksessä. Valinnalla voidaan vaikuttaa esimerkiksi liikenneopetuksen ajankohtaan niin, että opetus ajoittuu ihanteellisesti opiskelijan iän mukaisesti.

Työelämäläheisyys

Opetussuunnitelman valmistelussa on kuultu työelämän edustajia. Opetussuunnitelmassa on huomioitu työelämän toivoma 1. opiskeluvuoden työssäoppimisjakso, jonka tarkoituksena on auttaa opiskelijaa selkiyttämään suunnitelmaansa suoritealakohtaisesta erikoistumisesta.

Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt

Kaikkiin tutkintoihin sisältyy osaamisen hankkimista työssäoppimisen kautta vähintään 40 osp. Ammattiosaamisen näytöt järjestetään ensisijaisesti työpaikoilla työssäoppimisen yhteydessä tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Työssäoppimisen voi suorittaa myös ulkomailla.

Työssäoppiminen on osa ammatillista koulutusta. Se on koulutuksen järjestämismuoto, jossa osa tutkinnon tavoitteista opitaan työpaikalla työtä tehden. Työssäoppiminen on aidossa työympäristössä tapahtuvaa tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua opiskelua. Työssäoppimisjaksojen tulee olla ammatinhallinnan kannalta riittävän pitkiä ja monipuolisia. Vain poikkeustapauksessa

opiskelija voi suorittaa työssäoppimisen oppilaitoksen harjoitusyrityksessä tai vastaavin järjestelyin.

Opinto-ohjaus

Opiskelijalla on oikeus saada opinto-ohjausta. Oulun seudun ammattiopiston perustutkintoihin sisältyy luokka- ja ryhmämuotoista opinto-ohjausta. Opinto-ohjausta annetaan jokaiselle opiskelijalle opinto-ohjauksen opintojaksot – suunnitelman mukaisesti sekä sen lisäksi tarpeellinen määrä ohjausta henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

Erityisopetus

Oulun seudun ammattiopistossa järjestetään opetus erityisopetuksena silloin, kun opiskelija tarvitsee erityistä tukea opiskeluunsa. Ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on taata kaikille opiskelijoille sopiva, esteetön ja helposti saavutettava oppimisympäristö.

Opetussuunnitelman yhteisessä osassa kuvataan erityisopetuksen järjestämisen periaatteet, ja erityisopetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestäminen käytännössä. Suunnitelmaa täydennetään yksikkökohtaisilla erityisopetuksen toteutussuunnitelmilla. (opetussuunnitelman yhteinen osa ja liite).

2. Ammatilliset tutkinnon osat, toteutus- ja arviointisuunnitelmat

Mikäli arviointikriteereistä puuttuu kriteeri T1 tasolta tai T1 ja H2 tasoilta, niin kyseistä arvioinnin kohdetta ei silloin arvioida, mutta jos arviointikriteeri puuttuu tasolta H2 tai K3 arviointi tehdään alemman tason kriteerin mukaan.

2.1 Kaikille pakolliset tutkinnon osat

2.1.1 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.1.1 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 5.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 osp,	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen tiloissa ja/tai kalustolla toteutetuilla harjoituksilla. Opitaan mm.: - harjoittelemalla turvallisuussääntöihin perustuvaa järkevää ajokäyttäytymistä. - soveltamalla tieliikenteeseen ja kuljetuksiin liittyvää säännöstöä. - perehtymällä terveyteen, tie- ja ympäristöturvallisuuteen, palveluun ja logistiikkaan liittyviin asioihin.	Tutkinnon osa arvioidaan lakiin perustuen kokeella: - kts. tutkinnon perusteet - laki 273/2007 ja asetus 640/2007 - kokeen kaikista kysymyksistä pitää olla vähintään 75 % oikein	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Koe suoritetaan 3. lukuvuotena oppilaitoksessa.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu kokeen arvosanasta ja opiskelun loppuvaiheen osaamisen muusta arvioinnista. Muu arviointi voi vaikuttaa korottavasti arvosanaan. Tutkinnon osan arvosanasta päättävät arviointikeskustelussa opettaja/t.	

2.1.2 Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.1.2 Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 9.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp, sisältäen: Logistiikan perustaidot, 18 osp, sisältäen opinto – ohjauksen. Kuormaus,	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa kuljetustehtävissä ja/tai työssäoppimispäikällä. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - perehtymällä asiakaspalveluun ja toimimalla asiakaspalvelutehtävissä. - tekemällä työsuopimus. - perehtymällä ajoneuvojen sähkötekniikkaan ja huoltamalla ajoneuvon sähkölaitteita. - perehtymällä metallitekniikan perustaitoihin ja tekemällä ajoneuvoihin liittyviä metallitekniisiä perushuoltotoimenpiteitä asianmukaisilla työvälineillä ja - menetelmillä. - pakkaamalla erityyppisiä kappaleita tavarakolleja. - lukemalla ja tekemällä pakkausten sekä kuljetusyksiköiden merkintöjä. - työskentelemällä tavaraterminaalissa tai oppilaitoksen tavarankuljetuksessa. - perehtymällä ja käyttämällä yleisiä ja alan tietotekniikkaohjelmia. - suorittamalla työturvallisuuskortin. - suorittamalla tulityökortin. - suorittamalla EA1-kurssin vastaavat tiedot ja taidot. - perehtymällä kuormauksen perusteisiin sekä ja kuormauksella ja purkamalla kuormia.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - kuljetusasiakirjojen käyttö - kuormaaminen ja kuorman varmistaminen - asiakaspalvelu - työturvallisuus - ajoneuvolle tehtävän ajoonlähtö- ja lopetustarkastuksen suorittaminen - trukinajotaito	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisyksiköllä ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

8 osp Ajoneuvon huoltaminen, 6 osp Tavaraliikenteen yrittäjyys, 8 osp	- tekemällä tavarantoimitus-, säilytys-, keräys- ja lähettämistöitä. - suunnittelemaan reittejä. - käyttämällä vähintään kahta erityyppistä kappalekäsittelykoneita, purkamiseen ja kuljettamiseen tarvittavaa lisälaitetta ja välinettä. - suorittamalla kuljetustehtäviä turvallisesti, taloudellisesti ja ennakoiden. - käyttämällä trukkia. - tekemällä perushuoltotoimet kuorma-autolle käyttämällä tarvittavia työvälineitä ja -menetelmiä. - perehtymällä ja tunnistamalla kuorma-auton kuuluvia hydraulikan ja pneumaattikan laitteita ja niiden toimintaperiaatteita. - perehtymällä tavaraliikenteen yrittäjyyteen. - perehtymällä ja tekemällä ohjattuna kirjanpitoa ja liiketoimintasuunnitelmaa. Kaikissa edellä olevissa osajaksissa opitaan: - noudattamalla työssään yrittäjyyden ja sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatuvaatimusten vaatimuksia. - täyttämällä työtehtävään liittyviä asiakirjoja. - huomioimalla työssään määräykset ja toimintakäytännön ylläpitämisen. - noudattamalla työturvallisuutta ja siisteyttä työskentelyssä. - toimimalla oman alan asiakaspalvelutehtävissä.	Muu arviointi: - siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa tulityökortti-, työturvallisuus-kortti- ja ensiapukoulutus hyväksyttävästi.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.1.3 Linja-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.1.3 Linja-auton tavarankuljetusten hallinta	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 13.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Linja-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp, sisältäen: 30 osp, sisältäen opinto – ohjauksen.	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa kuljetustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - perehtymällä asiakaspalveluun ja toimimalla asiakaspalvelutehtävissä. - tekemällä työsopimus. - perehtymällä ajoneuvojen sähkötekniikkaan ja huoltamalla ajoneuvon sähkölaitteita. - perehtymällä metallitekniikan perustaitoihin ja tekemällä ajoneuvoihin liittyviä metallitekniisiä perushuoltotoimenpiteitä asianmukaisilla työvälineillä ja -menetelmillä. - pakkaamalla erityyppisiä kappaletavarakolleja. - lukemalla ja tekemällä pakkausten sekä kuljetusyksiköiden merkintöjä. - käyttämällä yleisimpiä kuljetusasiakirjoja. - työskentelemällä tavaraterminalissa tai oppilaitoksen tavarankuljetuksessa. - asennoitumalla ammattikuljettajan tehtävien edellyttämällä tavalla. - perehtymällä ja käyttämällä yleisiä ja alan tietotekniikkaohjelmia. - suorittamalla työturvallisuuskortin. - suorittamalla tulityökortin. - suorittamalla EA1-kurssin vastaavat tiedot ja taidot. - tekemällä perushuoltotoimet linja-autolle käyttämällä tarvittavia työvälineitä ja -menetelmiä.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - kuljetusasiakirjojen käyttö - kuormaaminen ja kuorman varmistaminen - asiakaspalvelu - työturvallisuus - ajoneuvolle tehtävän ajoonlähtö- ja lopetustarkastuksen suorittaminen Muu arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Ajoneuvon huoltaminen, 10 osp	- perehtymällä ja tunnistamalla linja-autoon kuuluvia hydraulikan ja pneumaattikan laitteita ja niiden toimintaperiaatteita. Kaikissa edellä olevissa osajaksoissa opitaan: - noudattamalla työssään yrittäjyyden ja sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatu järjestelmien vaatimuksia. - täyttämällä työtehtävään liittyviä asiakirjoja. - huomioimalla työssään määräykset ja toimintakyvyn ylläpitämisen. - noudattamalla työturvallisuutta ja siisteyttä työskentelyssä. - toimimalla oman alan asiakaspalvelutehtävissä.	- siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa tulityökortti-, työturvallisuuskortti- ja ensiapukoulutus hyväksyttävästi.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.2 Kuljetuspalvelujen osaamisala, autonkuljettaja

2.2.1 Kuorma-autokuljetukset, 40 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.2.1 Kuorma-autokuljetukset	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 16.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kuorma-autokuljetukset, 40 osp, sisältäen:	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omista kuljetustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja 3. lukuvuoden aikana.

Liikenneope- tus, 15 osp Kuljettami- nen, 25 osp	Opitaan mm.: - perehtymällä liikennettä koskevaan lainsäädäntöön. - suorittamalla B- ja C-luokan kuljettajatutkinto. - harjoittelemalla ajamista vaikeissa ajo-olosuhteissa. - suorittamalla ADR- peruskurssin ja kokeen hyväksytysti. - tarkastamalla ja huoltamalla kuorma-autoja. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - suunnittelemalla reittejä. - kuormaamalla ja purkamalla kuorma-autoja. - suorittamalla kuljetustehtäviä. - ajamalla trukkia. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkyky- ään. - toimimalla yrittäjämäisesti. - tekemällä asiakaspalvelutehtäviä.	oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päät- teeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Ar- vioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannus- tehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaati- musten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm: - ajoneuvon turvallinen ja taloudellinen kuljettaminen - asiakaspalvelu - työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien hallinta koko- naisuudessaan - työturvallisuus Muu arviointi: - siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täy- dennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastat- telulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaoh- jaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Näyttö ja arvi- ointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimis- jaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan hen- kilökohtainen opiskelusuunni- telma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.3 Kuljetuspalvelujen osaamisala, linja-autonkuljettaja

2.3.1 Linja-autokuljetukset, 40 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.3.1 Linja-autokuljetukset	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 20.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Linja-auto-kuljetukset, 40 osp, sisältäen: Liikenneopetus ja kuljettaminen, 32 osp, sisältäen opinto – ohjauksen.	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa kuljetustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - perehtymällä liikennettä koskevaan lainsäädäntöön. - suorittamalla B-, C, ja D-luokan kuljettajatutkinto. - tekemällä opinnäytetyö. - harjoittelemalla ajamista vaikeissa ajo-olosuhteissa. - perehtymällä asiakaspalveluun, neuvontaan ja vuorovaihtukseen. - tekemällä asiakaspalvelua. - käyttämällä lipunmyyntijärjestelmiä. - perehtymällä maksutapoihin ja lipputuotteisiin. - käsittelemällä rahtia. - kuljettamalla linja-autoa turvallisesti, taloudellisesti ja aikataulussa. - perehtymällä alan säädöksiin ja työehtosopimuksiin. - perehtymällä ja harjoittelemalla toimimaan oikein onnettomuustilanteessa. - perehtymällä henkilöliikenteen yrittäjyyteen. - perehtymällä ja tekemällä ohjattuna kirjanpitoa ja liiketoimintasuunnitelma.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm. - ajoneuvon turvallinen ja taloudellinen kuljettaminen - asiakaspalvelu - lipun myynti ja lipunmyyntijärjestelmien käyttö - linja-atorahdin käsittely - työturvallisuus Muu arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Henkilöliikenteen yrittäjyys, 8 osp		- siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.4 Kuljetuspalvelujen osaamisala, yhdistelmäajoneuvonkuljettaja

2.4.1 Yhdistelmäajoneuvokuljetukset, 40 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.2.1 Yhdistelmäajoneuvokuljetukset	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 23.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Yhdistelmäajoneuvokuljetukset, 40 osp, sisältäen: Liikenneopetus, 20 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa kuljetustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.:	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan

Kuljettaminen ja kuorma- maus, 20 osp	- perehtymällä liikennettä koskevaan lainsäädäntöön. - suorittamalla B-, C- ja CE-luokan kuljettajatutkinto. - harjoittelemalla ajamista vaikeissa ajo-olosuhteissa. - suorittamalla ADR - peruskurssin ja kokeen hyväksytysti. - tarkastamalla ja huoltamalla yhdistelmäajoneuvoja. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - suunnittelemalla reittejä. - kuormaamalla, ja purkamalla yhdistelmäajoneuvoja suorittamalla kuljetustehtäviä. - ajamalla trukkia. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - toimimalla yrittäjämäisesti. - tekemällä asiakaspalvelutehtäviä.	osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - ajoneuvon turvallinen ja taloudellinen kuljettaminen - asiakaspalvelu - työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien hallinta kokonaisuudessaan - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	3. lukuvuotena työssäoppimisyksiköllä ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.5 Varastopalvelujen osaamisala, Varastonhoitaja

2.5.1 Tavarán vastaanotto ja säilytys, 30 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.5.1 Tavarán vastaanotto ja säilytys	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 26.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Tavarán vastaanotto ja säilytys, 30 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa varastotehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetus voidaan toteuttaa osin myös englannin kielellä. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - vastaanottamalla ja varastoimalla saapuvaa tavaraa - toimimalla asiakaspalvelutehtävissä - käsittelemällä ja tulkitsemalla saapumisdokumentteja - tarkastamalla saapuvien tavaroiden kunto ja kirjaimalla tarvittaessa vahingot - käyttämällä varastokirjanpitojärjestelmää - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - työskentelemällä työryhmän jäsenenä - perehtymällä työ sopimukseen ja noudattamalla annettuja työaikoja - suorittamalla hygieniapassin	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - tavarán vastaanottotilanteen hallinta - saapuvan tavarán kunnon tarkastus - asiakirjojen käyttö - tavarán varastointi - varastokirjanpito-ohjelman käyttö - työturvallisuus Muu arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		- siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa hygieniapassikoulutus hyväksytvästi		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.5.2 Tavarán keräily ja lähetys, 30 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.5.2 Tavarán keräily ja lähetys	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 30.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Tavarán keräily ja lähetys, 30 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa varastotehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetus voidaan toteuttaa osin myös englannin kielellä. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - suorittamalla tavarán keräilytehtäviä - käsittelemällä keräilydokumentteja	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.

	- käyttämällä keräilyssä tarvittavia peruslaitteita ja työvälineitä. - pakkaamalla ja merkitsemällä lähtevää tavaraa - käyttämällä kuljetusdokumentteja - rahdittamalla lähtevää tavaraa - varmistamalla lähtevän kuorman kiinnitys ja tuenta - välttämällä hävikin syntymistä - lajittelemalla toiminnassa syntyviä jätteitä - toimimalla asiakaspalvelutehtävissä - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - työskentelemällä työryhmän jäsenenä - suorittamalla tulityökortti	Osaamisen arviointi Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakirjojen käyttö - tavarankeräily - laitteiden ja työvälineiden käyttö - pakkaaminen ja pakkauksen merkitseminen - rahtikirjan käyttö - kuorman kiinnityksen ja tuennan tarkastaminen - asiakaspalvelu - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa tulityökorttikoulutus hyväksyttyvästi		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.5.3 Inventointi ja saldonhallinta, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.5.3 Inventointi ja saldonhallinta	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 33.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Inventointi ja saldonhallinta, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa varastotehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - tekemällä inventointi ja ilmoittamalla mahdollisista saldoeroista - käyttämällä inventointityössä tarvittavia työvälineitä - perehtymällä varaston ohjauksen periaatteisiin ja varaston kustannusrakenteisiin - tulkitsemalla varaston valvonnan ja ohjauksen raportteja - tekemällä varastokirjanpitoa - käyttämällä automaattisia tunnistejärjestelmiä - käyttämällä viivakoodien lukulaitetta ja tulostamalla osoitetarroja - käyttämällä tekstinkäsittely-, laskenta- ja esitysgraafikaohjelmia - käyttämällä sähköpostia ja internetiä - käyttämällä muita informaation välitysmahdollisuuksia	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - inventointi - työvälineiden käyttö - raporttien tulkitseminen - varastokirjanpidon hallinta - automaattisten tunnistejärjestelmien käyttö - viivakoodien lukulaitteen käyttö - osoitetarjien tulostus - tietotekniikan hyödyntäminen työtehtävässä	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.5.4 Trukinkuljettajan tehtävät , 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.5.4 Trukinkuljettajan tehtävät	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 36.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Trukinkuljettajan tehtävät, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa varastotehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opitaan mm.: - ajamalla ja työskentelemällä vastapaino-, tukipyörä- tai työntömastotrukilla turvallisesti - perehtymällä trukin toimintaperiaatteisiin	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuo-

	- suorittamalla trukin päivittäiset huolto- ja käyttötoimenpiteet - pinoamalla ja hyllyttämällä tavaraa - lastaamalla ja purkamalla ajoneuvon kuormaa - työskentelemällä ergonomisesti ja ympäristöä säästään - toimimalla asiakaspalvelutehtävissä - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - työskentelemällä tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti huolehtien työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä - huolehtimalla trukin määräaikaishuoltojen suorittamisesta ja perehtymällä huoltokohteisiin - suorittamalla ensiapu 1- tai vastaava kurssi - suorittamalla työturvakortti	asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - trukin perusajotekniikka ja päivittäiset tarkastukset - trukin käyttö varastossa - kuorman lastaaminen ja/tai purkaminen - asiakaspalvelu - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	tena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa työturvallisuuskortti- ja ensiapukoulutus hyväksyttävästi.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.6 Lentoasemapalvelujen osaamisala, lentoasemahuoltaja

2.6.1 Lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito, 45 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.6.1 Lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 39.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito, 45 osp, sisältäen: Logistiikan perustaidot, 18 osp, sisältäen opinto – ohjauksen.	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa kuljetustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - perehtymällä asiakaspalveluun ja toimimalla asiakaspalvelutehtävissä. - tekemällä työsopimus. - perehtymällä ajoneuvojen sähkötekniikkaan ja huoltamalla ajoneuvon sähkölaitteita. - perehtymällä metallitekniikan perustaitoihin ja tekemällä ajoneuvoihin liittyviä metallitekniisiä perushuoltotoimenpiteitä asianmukaisilla työvälineillä ja - menetelmillä. - pakkaamalla erityyppisiä kappalevarakkeja. - lukemalla ja tekemällä pakkausten sekä kuljetusyksiköiden merkintöjä. - harjoittelemalla oppilaitoksen tavaraterminaalissa tai oppilaitoksen tavarankuljetuksessa. - perehtymällä ja käyttämällä yleisiä ja alan tietotekniikka-ohjelmia. - suorittamalla työturvallisuuskortin. - suorittamalla tulityökortin. - suorittamalla EA1-kurssin vastaavat tiedot ja taidot. - perehtymällä liikennettä koskevaan lainsäädäntöön.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - kuormaaminen ja kuorman varmistaminen - kuljetusasiakirjojen käyttö - ajoneuville tehtävän ajoonlähtö- ja lopetustarkastuksen suorittaminen - työturvallisuus - trukinajotaito - lentoasema-alueen kesä- tai talvikunnossapitotehtävän suorittaminen itsenäisesti tai ryhmän jäsenenä	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Liikenneope- tus, 15 osp Liikennöinti lentoase- malla, 12 osp	- suorittamalla B- ja C-luokan kuljettajatutkinto. - harjoittelemalla ajamista vaikeissa ajo-olosuhteissa. - tarkastamalla ja huoltamalla alan työtehtävissä käytettäviä ajoneuvoja. - kuormaamalla ja purkamalla kuorma-autoja. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - suorittamalla kuljetustehtäviä. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - toimimalla yrittäjämäisesti. - tekemällä asiakaspalvelutehtäviä. - ajamalla trukkia. - perehtymällä lentoasema-alueella maaliikenneohjeiden mukaiseen liikennöintiin. - osallistumalla kunnossapidon perustehtäviin. - käyttämällä pyöräalustaista kunnossapitoajoneuvoa. - suorittamalla ADR- peruskurssin ja kokeen hyväksytysti.	Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa tulityökortti-, työturvallisuus-kortti- ja ensiapukoulutus hyväksyttävästi		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.6.2 Maapalvelut ja turvallisuus, 25 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.6.2 Maapalvelut ja turvallisuus	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 44.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		

Maapalvelut ja turvallisuus, 25 osp, sisältäen: Maapalvelutoiminta, 17 osp, sisältäen opinto- näytetyön. Lentoasemapalveluyrittä- jyys, 8 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - osallistumalla lentokoneelle tehtäviin maapalvelutoimenpiteisiin. - käsittelemällä, kuormaamalla ja purkamalla lentomatkatavaroita tai lentorahtia määräysten mukaisesti. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - osallistumalla turvatarkastusten tekemiseen. - perehtymällä lentoasemapalveluissa tarvittavaan keskeiseen englanninkielen taitoon. - osallistumalla jäätymisen ehkäisyyn ja jään sekä lumen poistoon. - osallistumalla lentokoneen tankkaamiseen. - suorittamalla ilmailuhallinnon hyväksymän ”Vaarallisten aineiden ilmakuljetuksen peruskurssin” (DGR-kurssin) hyväksytysti. - perehtymällä lentoasemapalveluyrittäjyyteen. - perehtymällä ja tekemällä ohjattuna kirjanpitoa ja liiketoimintasuunnitelma.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - lentokoneen paikoittaminen ja kulloinkin tarvittavat maapalvelutoimenpiteet turvallisuussäännöksiä noudattaen yksin tai ryhmänsä jäsenenä - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa DGR-kurssi hyväksyttävästi		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	

	Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.
--	--

2.6.3 Pelastustehtävät, 10 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.6.3 Pelastustehtävät	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 47.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Pelastustehtävät, 10 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja/tai työssäoppimispaikalla. Opitaan mm.: - perehtymällä sammutustyön perusteisiin tai suorittamalla pelastuskortti. - perehtymällä turvalliseen onnettomuustilanteissa toimimiseen. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - suorittamalla EA 2-kurssi. - perehtymällä lentokentän pelastustoimeen.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - tulensammutustehtävän suorittaminen käsisammuttimella sekä oikean sammutusaineen valinta yksin tai ryhmän jäsenenä - työturvallisuus Muu arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7 Valinnaiset tutkinnon osat

2.7.1 Työkoneiden käyttö ja huolto, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.1 Työkoneiden käyttö ja huolto	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 49.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Työkoneiden käyttö ja huolto, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja/tai työssäoppimispaikalla. Opitaan mm.: - suorittamalla työkoneelle päivittäiset huoltotoimet ja tekemällä koneen ylläpitohuoltotöitä. - käyttämällä työkonetta perustyötehtävissä.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena

	- valitsemalla ja kiinnittämällä työkoneen varusteet työtehtävän mukaisesti. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - toimimalla merkinantajana nostoissa. - suorittamalla T-luokan ajokortti.	asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - ohjekirjojen käyttö - työkoneita ja niiden käyttöä koskeva lainsäädäntö ja määräykset - työkoneen käyttö turvallisesti ja taloudellisesti - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa T-luokan ajokortti.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.2 Kuljetusalan perustason ammattipätevyyden laajennus, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.2 Kuljetusalan perustason ammattipätevyyden laajennus	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 52.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kuljetusalan perustason ammattipätevyyden laajennus, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmittäin, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen tiloissa ja/tai kalustolla toteutetuilla harjoituksilla. Opitaan mm.: - laajentamalla oman tutkintonimikkeensä mukaista kuljetusalan perustason ammattipätevyyttä henkilöliikennettä tai tavaraliikennettä koskevalla osiolla. - suorittamalla joko C/CE tai D1/D luokan ajo-oikeus.	Tutkinnon osa arvioidaan lakiin perustuen kokeella. Koe suoritetaan, kun säädetty opetus on saatu. Koe saadaan suorittaa vaiheittain kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetussa koulutuksessa tai ammattiosaamisen näytön tai näyttötutkintosuorituksen yhteydessä, kun kysymys on mainitun lain 15 §:n 1 momentin mukaisesti järjestettävästä kokeesta. Koe on kirjallinen. Koe saadaan järjestää suullisesti ammattiosaamisen näytön tai näyttötutkinon yhteydessä tai jos se erityisestä syystä, kuten kokelaan lukihäiriön vuoksi, katsotaan tarpeelliseksi. Kokeen on sisällettävä vähintään yksi kysymys oppiaineiden jokaista tavoitetta kohden. Kokeen kaikista kysymyksistä pitää olla yhteensä vähintään 75 % oikein. Kokeen kielet ovat suomi tai ruotsi, jollei opetusministeriön koulutuksen järjestämisluvasta muuta johdu. Kokeen arvioijalla on oltava tehtävän edellyttämä asiantuntemus ja ammattitaito. Arvosanasta päättää opettaja / opettajat yhdessä.	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Koe suoritetaan 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.3 Ulkomaanliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.3 Ulkomaanliikenteen kuljetukset	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 52.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Ulkomaanliikenteen kuljetukset, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja oppilaitoksen ajoneuvoilla ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-kieliopintoja. Opitaan mm.: - huolehtimalla kaluston kunnosta. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - osallistumalla ulkomaankuljetustehtäviin ja suorittamalla asiakaspalvelua. - toimimalla tullissa. - suunnittelemalla reittejä. - toimimalla eri maiden mukaisten ja niiden välisten siirtymien aikana säännösten ja määräysten mukaisesti. - selviytymällä tehtävissä englannin kielellä. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - toimimalla yrittäjämäisesti. - toimimalla erilaisissa kulttuuriympäristöissä.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - englanninkielen taito - kansainvälisten säädösten ja kuljetusasiakirjojen tuntemus - työturvallisuus Muu arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.4 Taksikuljetukset, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.4 Taksikuljetukset	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 56.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Taksikuljetukset, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja oppilaitoksen ajoneuvoilla ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - huolehtimalla kaluston kunnosta. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena

	- perehtymällä asiakaspalveluun, neuvontaan ja vuorovai- kutukseen. - perehtymällä eri lipputuotteisiin. - suorittamalla taksin kuljetustehtäviä ja asiakaspalvelua. - käyttämällä taksamittaria. - perimällä asiakkaalta maksu. - perehtymällä tilityksen tekemiseen. - toimittamalla löytötavarat asianmukaiseen paikkaan. - perehtymällä pääpiirteittäin taksiyrityksen tulo- ja meno- rakenteeseen. - suorittamalla taksinkuljettajan ajoluvan.	asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Ar- vioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannus- tehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaati- musten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - toiminta kutsutilanteessa - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - lainsäädännön, ohjeiden ja määräyksien tuntemus - suunnistus kohteeseen karttaa ja/tai GPS-navigaattoria hyödyntäen - taksamittarin käyttö - työturvallisuus Muu arviointi: - siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täy- dennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastat- telulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaoh- jaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	työssäoppimis- jaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan hen- kilökohtainen opiskelusuunni- telma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.5 Elintarvikekuljetukset, 30 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.5 Elintarvikekuljetukset	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 59.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Elintarvikekuljetukset, 30 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja oppilaitoksen ajoneuvoilla ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - huolehtimalla kaluston kunnosta. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - tunnistamalla ja erottamalla toisistaan eri elintarvikelajit. - kuormaamalla ja purkamalla kuorma-autoja tai ajoneuvoyhdistelmiä elintarvikkeilla. - suunnittelemalla reittejä. - suorittamalla elintarvikkeiden kuljetustehtäviä ja asiakaspalvelua. - käyttämällä lämmönsäätölaitteita. - toimimalla elintarvikekuljetuksista annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - toimimalla yrittäjämäisesti. - suorittamalla hygieniapassi.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - elintarvikekuljetuksia koskevien sääntöjen ja määräyksien tuntemus - kuljetusasiakirjojen käyttö - lämmönsäätölaitteiden käyttö - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - kuormaaminen ja/tai kuorman purkaminen - työturvallisuus Muu arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisyksiköllä ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa hygieniapassi.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.6 Massatavarakuljetukset, 30 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.6 Massatavarakuljetukset	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 62.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Massatavarakuljetukset, 30 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja oppilaitoksen ajoneuvoilla ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - huolehtimalla kaluston kunnosta. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - tunnistamalla ja erottamalla toisistaan eri massatavaralajit.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.

	- kuormaamalla ja purkamalla kuorma-autoja tai ajoneuvoyhdistelmiä massatavaroilla. - suunnittelemalla reittejä. - suorittamalla massatavaroiden kuljetustehtäviä ja asiakaspalvelua. - käyttämällä kuormavaakoja. - toimimalla massatavarakuljetuksista annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - toimimalla yrittäjämäisesti. - suorittamalla tieturvakoulutus.	Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - kuljetusasiakirjojen käyttö - kuormaaminen ja kuorman purkaminen - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa tieturvakoulutus.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.7 Ympäristöhuollonkuljetukset, 30 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.7 Ympäristöhuollonkuljetukset	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 65.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Ympäristöhuollonkuljetukset, 30 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja oppilaitoksen ajoneuvoilla ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - huolehtimalla kaluston kunnosta. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - tunnistamalla ja erottamalla toisistaan eri jätelajeet. - kuormaamalla ja purkamalla kuorma-auto tai ajoneuvoyhdistelmä ympäristöhuollossa syntyvillä aineilla. - käyttämällä eri päälirakenteita ja välineitä. - suorittamalla ympäristöhuollon kuljetustehtäviä ja asiakaspalvelua. - toimimalla ympäristöhuollon kuljetuksissa annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - toimimalla yrittäjämäisesti.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen - jätelajien tuntemus - kuormaaminen ja kuorman purkaminen - työturvallisuus Muu arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimajaksoilla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.8 Kaukoliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.8 Kaukoliikenteenkuljettajan tehtävät	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 68.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kaukoliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja oppilaitoksen ajoneuvoilla ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - huolehtimalla kaluston kunnosta. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - perehtymällä asiakaspalveluun, neuvontaan ja vuorovaihtukseen.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimajaksoilla ja/tai oppilaitoksessa.

	- perehtymällä eri lipputuotteisiin. - suorittamalla kaukoliikenteen kuljetustehtäviä ja asiakas-palvelua. - käyttämällä lipunmyyntijärjestelmiä. - perimällä asiakkaalta maksu matkasta tai muista mat-kalla myytävistä tuotteista. - perehtymällä tilityksen tekemiseen. - kuljettamalla rahtia. - perehtymällä oikeaan toimintaan onnettomuustilan-teessa.	Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaati-musten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - lipunmyyntijärjestelmän käyttö - linja-autorahdin käsittely - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydenne-tään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teo-riakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaoh-jaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan hen-kilökohtainen opiskelusuunni-telma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.9 Palveluliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA	2.7.9 Palveluliikenteenkuljettajan tehtävät	
Ammattitaitovaatimukset	Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perus-teissa sivulla 71.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)	Arviointi	Ajoitus

Jaksotus	Toteutustapa		
Palveluliikenteen kuljettajan tehtävät, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja oppilaitoksen ajoneuvoilla ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - huolehtimalla kaluston kunnosta. - perehtymällä asiakaspalveluun, neuvontaan ja vuorovaihtukseen. - perehtymällä eri lipputuotteisiin. - suorittamalla palveluliikenteen kuljetustehtäviä ja asiakaspalvelua. - käyttämällä lipunmyyntijärjestelmiä. - käyttämällä linja-autossa olevia apuvälineitä. - perimällä asiakkaalta maksu. - perehtymällä oikeaan toimintaan onnettomuustilanteissa.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan erityisesti: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - lipunmyyntijärjestelmän käyttö - työturvallisuus Muu arviointi: - siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisyksikössä ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	

	Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.
--	--

2.7.10 Tilausajoliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.10 Tilausajoliikenteenkuljettajan tehtävät	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 74.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Tilausajoliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja oppilaitoksen ajoneuvoilla ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - huolehtimalla kaluston kunnosta. - suunnittelemalla tilausajo kotimaanliikenteeseen. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - perehtymällä asiakaspalveluun, neuvontaan ja vuorovaihtukseen. - suorittamalla tilausliikenteen kuljetustehtäviä ja asiakaspalvelua. - suunnistamalla haluttuun kohteeseen. - kuljettamalla matkatavaroita. - perehtymällä oikeaan toimintaan onnettomuustilanteissa.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - suunnistus kohteeseen karttaa ja GPS-navigaattoria hyödyntäen - työturvallisuus Muu arviointi: - siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla.	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimajaksoilla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.11 Terminaalitoiminnot ja lastaus, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.11 Terminaalitoiminnot ja lastaus	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 77.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Terminaalitoiminnot ja lastaus, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa kuljetustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - perehtymällä terminaalitoimintojen ja lastauksen perusteisiin. - tekemällä asiakaspalvelutehtäviä. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Tutkinnon osa toteutetaan 1.2. ja 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.

	- tekemällä tavarantoimitus-, säilytys-, keräys- pakkaus- ja lähetystöitä. - käyttämällä tavaraterminalissa olevia apu – ja kuormakäsittelylaitteita. - kuormaamalla ja purkamalla kuormia. - ajamalla truckia. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - toimimalla yrittäjämäisesti. - suorittamalla ADR- peruskurssin ja kokeen hyväksytysti.	Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - kuljetusasiakirjojen käyttö - kuormaaminen ja kuorman varmistaminen - telemaattisten järjestelmien käyttö - trukinajotaito - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa ADR-peruskurssi hyväksyttyvästi.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.12 Vaarallisten aineiden käsittely, 5 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.12 Vaarallisten aineiden käsittely	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 80.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Vaarallisten aineiden käsittely, 5 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa varastotehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opitaan mm.: - perehtymällä VAK-säädöksiin, vaarallisten aineiden kuljetuksiin ja varastointiin liittyviin vastuisiin sekä velvollisuuksiin - tunnistamalla merkinnöistä vaarallisia aineita sisältäviä kolleja ja aineluokkia sekä selvittämällä aineiden vaarallisuus - pakkaamalla ja merkitsemällä vaarallisia aineita - huomioimalla eri aineiden vapaarajat sekä yhteenkuor- mauskiellot - käsittelemällä ja varastoimalla vaarallisia aineita - käyttämällä vaarallisten aineiden kuljetuksessa tarvittavia asiakirjoja - huomioimalla terveyteen, turvallisuuteen ja toimintaky- kyyn vaikuttavat asiat - varautumalla vaaratilanteeseen sekä käyttämällä suo- javarusteita - noudattamalla laatujärjestelmien vaatimuksia - huolehtimalla työympäristön järjestyksestä ja siistey- destä - toimimalla asiakaspalvelutehtävissä	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päät- teeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Ar- vioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannus- tehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaati- musten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - vaarallisten aineiden tunnistaminen ja käsittely - määräysten noudattaminen - kuljetusasiakirjojen käyttö - asiakaspalvelu - työturvallisuus Muu arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 1. 2. ja/tai 3. lukuvuo- den aikana. Näyttö ja arvi- ointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuo- tena työssäoppi- misjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan hen- kilökohtainen opiskelusuunni- telma.

		Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.13 Varaston tietojärjestelmät, 10 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.13 Varaston tietojärjestelmät	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 83.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Varaston tietojärjestelmät, 10 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa varastotehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetus voidaan toteuttaa osin myös englannin kielellä. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - tekemällä varastokirjanpitoa	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Tutkinnon osa toteutetaan 1. 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.

	- käyttämällä varastokirjanpito-ohjelmaa - tulostamalla ja tulkitsemalla tietojärjestelmän avulla saatavia raportteja	Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - varastokirjanpito-ohjelman käyttö - tietojärjestelmän avulla saatavien raporttien tulkitseminen Muu arviointi: - siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.14 Tavarankuljetus, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA	2.7.14 Tavarankuljetus		
Ammattitaitovaatimukset	Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 86.		
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)	Arviointi	Ajoitus	

Jaksotus	Toteutustapa		
Tavarankuljetus, 15 osp, sisältäen: Liikenneopetus, 5 osp Kuljettaminen, 5 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa kuljetustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - perehtymällä liikennettä koskevaan lainsäädäntöön. - suorittamalla B-luokan kuljettajatutkinto - tarkastamalla ja huoltamalla ajoneuvoja - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja - suunnittelemalla reittejä - kuormaamalla, varmistamalla ja purkamalla ajoneuvojen kuormia - suorittamalla kuljetustehtäviä - käyttämällä kuormankäsittelylaitteita - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään - tekemällä asiakaspalvelutehtäviä	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - ajoneuvon turvallinen ja taloudellinen kuljettaminen - asiakaspalvelu - työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien hallinta kokonaisuudessaan - työturvallisuus Muu arviointi: - siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	

	Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.
--	--

2.7.15 Osto- ja myyntitoiminnot varastoissa, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.15 Osto- ja myyntitoiminnot varastoissa	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 88.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Osto- ja myyntitoiminnot varastoissa, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa varastotehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetus voidaan toteuttaa osin myös englannin kielellä. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - tekemällä asiakaspalvelutehtäviä - perehtymällä markkinoinnin perusteisiin - käyttämällä yrityksen tavarantoimittajien tuotehakemistoja, hinnastoja ja luetteloita - tunnistamalla yrityksen keskeisimpiä nimike- ja tuotevalikoimia - perehtymällä rahti- ja varastoalan taloushallinnon perusteisiin - tekemällä yrityksen tuotteiden osto- ja myyntitapahtumaan liittyviä toimintoja - toimimalla yrityksen ja alan ohjeiden, laatuvaatimusten sekä lainsäädännön mukaisesti	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelutaidot - osto- tai myyntitapahtuman toimintojen hallinta - nimikkeiden ja tuotevalikoiman tuntemus - yrityksen ja alan ohjeiden, laatuvaatimusten sekä lainsäädännön mukainen toiminta - työturvallisuus Muu arviointi:	Tutkinnon osa toteutetaan 1. 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.16 Lentoaseman huoltaminen, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.16 Lentoaseman huoltaminen	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 91.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Lentoaseman huoltaminen, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa työ- ja harjoitustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opitaan mm.: - perehtymällä talotekniikan perusteisiin. - perehtymällä lämmitys-, vesi- ja viemäritekniikan sekä ilmastointitekniikan perusteisiin. - tekemällä kiinteistönhoidon työtehtäviä. - perehtymällä valvontajärjestelmiin.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.

		Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - taloteknisen tarkastuksen hallinta - vikojen kirjaaminen ja raportointi ja mahdollinen korjaaminen - työturvallisuus Muu arviointi: - siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.17 Ilma-aluksen kuormaaminen, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.17 Ilma-aluksen kuormaaminen	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 94.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		

Ilma-aluksen kuormaaminen, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa työ- ja harjoitustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - selvittämällä lentojen saapumiset ja lähdöt sekä koneen seisontapaikan sijainnin. - tulkitsemalla kuormasähkeen tietoja. - kuormaamalla ja purkamalla lentoliikenteen matkatavaroita tai rahtia. - huolehtimalla saapuvasta matkatavarasta tai rahdista. - käyttämällä terminaalin matkatavarakuljetinta. - kuljettamalla kuormausryhmän ajoneuvoa.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - Ilma-aluksen kuormaaminen ja/tai kuorman purkaminen - kuormasta koskevien konetyyppikohtaisten ohjeiden ja määräysten noudattaminen - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Opiskelijalla tai tutkinnon suorittajalla on oltava voimassa oleva DGR-lupa ennen työssäoppimisjaksoa.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.18 Lentoliikennealueen kunnossapito, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.18 Lentoliikennealueen kunnossapito	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu logistiikka-alan opetussuunnitelman perusteissa sivulla 96.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Lentoliikennealueen kunnossapito, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa työ- ja harjoitustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opitaan mm.: - perehtymällä lentokenttäalueen infrastruktuuriin ja siihen liittyviin laitteisiin. - perehtymällä lentoaseman kunnossapito-ohjeistoon. - suorittamalla lentoliikenne-alueen kesä- tai talvikunnossapitotehtäviä. - käyttämällä kunnossapitoon liittyviä koneita ja laitteita. - ottamalla huomioon sään vaikutus työtehtäviin.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - lentoliikennealueen kunnossapitotehtävän tarpeen ja laadun määrittely säähavaintotietojen perusteella ryhmän jäsenenä - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla.	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisyksiköllä ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.20 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp (OSAO tasoinen suunnitelma)

2.7.23 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp (OSAOtasoinen suunnitelma)

2.7.24 Yrityksessä toimiminen, 15 osp (OSAOtasoinen suunnitelma)

2.7.25 Huippuosaajana toimiminen, 15 osp (OSAOtasoinen suunnitelma)

2.7.26 Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa, 15 osp

2.7.26.1 Kappaletavarakuljetukset 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella ja valita kuljetustehtävään soveltuvan reitin
- kuormata ja purkaa kuorma-auton tai ajoneuvoyhdistelmän kappaletavaroilla säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla
- kiinnittää kappaletavarakuorman säädösten ja määräysten mukaisesti
- kuljettaa kuorma-autoa tai ajoneuvoyhdistelmää säädösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttämässä erityisolosuhteissa

- suorittaa annetun kuljetustehtävän
- käyttää kappale- ja tavarakuljetuksissa kuormaukseen, kuljettamiseen ja purkamiseen tarvittavia lisälaitteita ja välineitä
- tunnistaa ja erottaa toisistaan eri kappale- ja tavarakuljetusvälineet ja niiden kuljettamiseen liittyvät erityispiirteet
- kuljetusasiakirjojen sisältämät merkinnät ja rahtikirjan täyttämisen
- käyttää työtehtävän edellyttämiä telemaattisia sovelluksia, esimerkiksi tavarankulun seurantalaitetta
- huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä
- ottaa kuljetustehtävässään huomioon terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat
- noudattaa työssään sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatu- ja järjestelmien vaatimuksia
- toimia asiakaspalvelutilanteissa.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet osat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	- suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	- suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	- noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	- suorittaa kuljetusalan perustehtävät annettujen ohjeiden mukaan	- suorittaa kuljetusalan keskeiset tehtävät itsenäisesti ohjeiden mukaan ja osoittaa toiminnallaan ottavansa huomioon muut työyhteisönsä jäsenet sekä työympäristön	- suoriutuu kuljetusalan prosessista vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	- toimii ohjattuna asetettujen laatu- ja tavoitteiden mukaisesti	- toimii asetettujen laatu- ja tavoitteiden mukaisesti	- toimii ja kehittää toimintaansa laatu- ja tavoitteiden saavuttamiseksi.

2. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Reittisuunnittelu	- löytää opastettuna kartan tai navigaattorin tai molempien avulla oikean määränpään	- suunnittelee valitsemansa reitin ja purkupaikat	- suunnittelee ja valitsee kuljetustehtävään ja olosuhteisiin soveltuvan taloudellisen ja turvallisen reitin
Kuljetustehtävä	- kuormaa, varmistaa ja purkaa kuorma-auton tai yhdistelmäajoneuvon ohjatusti kappaletavara-kuormausta koskevien säädösten mukaisesti	- kuormaa, varmistaa ja purkaa kuorma-auton tai yhdistelmäajoneuvon itsenäisesti, turvallisesti ja täsmällisesti	- kuormaa kuljetustehtävän edellyttämään kuorma-autoon tai yhdistelmäajoneuvoon mahdollisimman suuren hyötykuorman huomioiden rahditusperusteet
	- suorittaa kappaletavarakuljetustehtävän ohjatusti säädöksiä noudattaen	- suorittaa kappaletavarakuljetustehtävän itsenäisesti säädöksiä noudattaen	- suorittaa kappaletavarakuljetustehtävän turvallisesti, taloudellisesti ja ennakoivan ajon periaatteiden mukaisesti
	- selvittää kuorma-auton tai ajoneuvoyhdistelmän asiakirjoista säädösten mukaisen kuormauksen	- täyttää kuljetustehtävän edellyttämiä raportteja	- osaa laatia laatujärjestelmän edellyttämiä poikkeama- tai vahinkoraportteja
Lisälaitteet ja välineet	- käyttää kappaletavaran käsittelyssä ja kuljetuksessa tarvittavia, ajoneuvon mukana kulkevia laitteita ja sidontavälineitä	- käyttää kappaletavaran käsittelyssä ja kuljetuksessa tarvittavia, ajoneuvon mukana kulkevia laitteita ja sidontavälineitä sekä lisäksi kappaletavaran käsittelyssä tarvittavia työkoneita	- tarkastaa ja käyttää ajoneuvossa olevia laitteita ja sidontavälineitä sekä työkoneita määräysten mukaan - huomioida olosuhteiden vaikutukset turvalliseen ja taloudelliseen käyttöön

Asiakaspalvelu	- käyttäytyy ja vastaa puhelimeen ohjeiden mukaisesti	- pukeutuu ja käyttäytyy asiallisesti työtehtävän edellyttämällä tavalla	- on oma-aloitteinen - arvioi ja kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Turvallinen kuljettaminen	- kuljettaa ajoneuvoa turvallisesti säädösten edellyttämällä tavalla ja ottaa huomioon kappaletavaratavara- lajien vaikutuksen kuljetustehtävän suorittamiseen	- tietää kappaletavaran kuljettamiseen ja näihin käytettäviin ajoneuvoihin liittyvät säädökset	- tunnistaa ja erottaa toisistaan eri kappaletavaralajit ja niiden ominaisuudet ja - osaa soveltaa säädöksiä sekä fyysisen lakeja työssään erilaisissa tilanteissa
	- tietää maksimiajoajat sekä minimilepoajat vuorokaudessa ja käyttää ajopiirturia oikein	- tietää keskeiset ajo- ja lepoaikasäädökset sekä keskeiset työaikasäädökset ja soveltaa niitä työssään	- suunnittelee ja aikatauluttaa työtehtävänsä ottaen huomioon ajo- ja lepoaikasäädökset sekä työaikasäädökset
	- tunnistaa ennakoivan ajon periaatteet	- ymmärtää ennakoivan ajamisen turvallisuusvaikutukset	- suorittaa oman työtehtävänsä ennakoivan ja taloudellisen ajon periaatteita noudattaen.
4. Elinikäisen oppimisen avain- taidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	- noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työväryyteen vaikuttavat asiat	- tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään ja huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	- arvioi ja kehittää työympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi

			- tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset terveyttä ja toimintakykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	- ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen	- toimii vuorovaikutustilanteissa ja työskentelee asiakkaiden kanssa	- johdattaa asiakkaan vuorovaikutustilanteeseen
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	- tunnistaa työssään esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	- ratkaisee työssään esiintyviä ongelmia käytettävissä olevilla keinoilla	- ratkaisee työssään esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	- noudattaa sovittuja työaikoja ja raportoi poikkeamista sekä käyttäytyy asiallisesti	- toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	- suorittaa työtehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	- tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet	- toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	- edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kuljettamalla kuorma-autolla tai ajoneuvoyhdistelmällä kappaletavarakuorman mahdollisimman aidossa kuljetusalan ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään

- työprosessin hallinta kokonaan
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien hallinta kokonaan
- työn perustana olevan tiedon hallinta kokonaan
- elinikäisen oppimisen avaintaidot kokonaan pois lukien oppiminen ja ongelmanratkaisutaito.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.26.1 Kappaletavarakuljetukset 15 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja –kriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kappaleta-varakuljetukset, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opiskeluna, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ- ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja oppilaitoksen ajoneuvoilla ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - huolehtimalla kaluston kunnosta. - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja. - kiinnittämällä kuormatilaan kappaletavarakolleja - tunnistamalla ja erottamalla toisistaan eri kappaletavaralajit. - kuormaamalla ja purkamalla kuorma-autoja tai ajoneuvoyhdistelmiä kappaletavaroilla. - suunnittelemalla reittejä. - suorittamalla kappaletavaroiden kuljetustehtäviä ja asiakaspalvelua. - toimimalla kappaletavarakuljetuksista annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - kuljetusasiakirjojen käyttö	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

	- työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään. - toimimalla yrittäjämäisesti.	- kuormaaminen ja kuorman purkaminen - kuorman kiinnittäminen - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.26.2 Puutavarakuljetukset, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella ja valita kuljetustehtävään soveltuvan reitin
- kuormata, purkaa ja kuljettaa puutavaraa puutavara-autolla/ puutavara-autoyhdistelmällä säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla
- kiinnittää puutavarakuorman säädösten ja määräysten mukaisesti
- tehdä puutavara-auton ja sen varusteiden käyttökunnon ylläpitoon liittyvät työt
- toimia puutavara-auton kuljettajana ottaen huomioon työturvallisuuden, tieliikennesäädökset, määräykset ja ohjeet sekä ympäristöhoidon vaatimukset
- käyttää puutavara-auton nosturia
- asentaa ja käyttää puutavara-auton lisävarusteita
- pitää auton ja sen varusteet käyttökunnossa
- suorittaa annetun kuljetustehtävän
- tunnistaa ja erottaa toisistaan eri puutavaralajit ja niiden kuljettamiseen liittyvät erityispiirteet
- kuljetusasiakirjojen sisältämät merkinnät ja rahtikirjan täyttämisen

- huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä
- toimia asiakaspalvelutilanteissa

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet osat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	Arviointikriteerit		
1.Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	- suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	- suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	- noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	- suorittaa kuljetusalan perustehtävät annettujen ohjeiden mukaisesti	- suorittaa kuljetusalan keskeiset tehtävät itsenäisesti ohjeiden mukaan ja osoittaa toiminnallaan ottavansa huomioon muut työyhteisönsä jäsenet sekä työympäristön	- suoriutuu kuljetusalan prosessista vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	- toimii ohjattuna asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti	- toimii asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti	- toimii ja kehittää toimintaansa laatutavoitteiden saavuttamiseksi
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Reittisuunnittelu	- löytää opastettuna kartan tai navigaattorin tai molempien avulla oikean määrän-pään	- suunnittelee valitsemansa reitin sekä las-taus/purkupaikan	- suunnittelee ja valitsee kuljetustehtävään ja olosuhteisiin soveltuvan taloudellisen ja turvallisen reitin
Kuljetustehtävä	- kuormaa, varmistaa ja purkaa kuorma-auton tai yhdistelmäajoneuvon ohjatusti puutavarakuormausta koskevien sää-dösten mukaisesti	- kuormaa, varmistaa ja purkaa kuorma-auton tai yhdistelmäajoneuvon itsenäisesti, turvallisesti ja täsmällisesti	- kuormaa kuljetustehtävän edellyttämään kuorma-autoon tai yhdistelmäajoneuvoon mahdollisimman suuren

			hyötykuorman huomioiden rahdituspe- rusteet
	- suorittaa puutavarakuljetustehtävän oh- jatusti säädöksiä noudattaen	- suorittaa puutavarakuljetustehtävän itse- näisesti säädöksiä noudattaen	- suorittaa puutavarakuljetustehtävän turvallisesti, taloudellisesti ja ennakoi- van ajon periaatteiden mukaisesti
	- selvittää kuorma-auton tai ajoneuvoyh- distelmän asiakirjoista säädösten mu- kaisen kuormauksen	- täyttää kuljetustehtävän edellyttämiä ra- portteja	- osaa laatia laatujärjestelmän edellyttä- miä poikkeama- tai vahinkoraportteja
Lisälaitteet ja vä- lineet	- käyttää puutavaran käsittelyssä ja kulje- tuksessa tarvittavia, ajoneuvon mukana kulkevia laitteita ja sidontavälineitä	- käyttää puutavaran käsittelyssä tarvitta- vaa puutavaranosturia	- tarkastaa ja käyttää ajoneuvossa ole- via laitteita ja sidontavälineitä sekä puutavaranosturia määräysten mu- kaan - huomioi olosuhteiden vaikutukset tur- valliseen ja taloudelliseen käyttöön
Asiakaspalvelu	- keskustelee asiakkaan ja yhteistyö- kumppaneiden kanssa henkilökoh- teisesti ja puhelimen välityksellä	- pukeutuu ja käyttäytyy asiallisesti työteh- tävän edellyttämällä tavalla	- on oma-aloitteinen - arvioi ja kehittää toimintaansa saa- mansa palautteen perusteella
3. Työn perus- tana olevan tie- don hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Turvallinen kuljet- taminen	- tietää puutavaran kuljettamiseen ja näi- hin käytettäviin ajoneuvoihin liittyvät sää- dökset	- kuljettaa ajoneuvoa turvallisesti säädösten edellyttämällä tavalla ja ottaa huomioon puutavaralajien vaikutuksen kuljetustehtä- vän suorittamiseen	- tunnistaa ja erottaa toisistaan eri puu- tavaralajit ja niiden ominaisuudet ja - osaa soveltaa säädöksiä sekä fysiikan lakeja työssään erilaisissa tilanteissa
	- tietää keskeiset ajoaikalaan mukaiset ajo- ja lepoaikasäädökset - käyttää ajopiirturia oikein	- tietää keskeiset ajo- ja lepoaikasäädökset sekä keskeiset työaikasäädökset ja sovel- taa niitä työssään	- suunnittelee ja aikatauluttaa työtehtä- vänsä ottaen huomioon ajo- ja lepoai- kasäädökset sekä työaikasäädökset

	- tunnistaa ennakoivan ajon periaatteet	- ymmärtää ennakoivan ajamisen turvallisuusvaikutukset	- suorittaa oman työtehtävänsä ennakoivan ja taloudellisen ajon periaatteita noudattaen
2. Elinikäisen oppimisen avaintaidot:	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	- noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	- tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään ja huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	- arvioi ja kehittää työympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi - tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset terveyttä ja toimintakykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	- ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen	- toimii vuorovaikutustilanteissa ja työskentelee asiakkaiden kanssa	- johdattaa asiakkaan vuorovaikutustilanteeseen
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	- tunnistaa työssään esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	- ratkaisee työssään esiintyviä ongelmia käytettävissä olevilla keinoilla	- ratkaisee työssään esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	- noudattaa sovittuja työaikoja ja raportoi poikkeamista sekä käyttäytyy asiallisesti	- toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	- suorittaa työtehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	- tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet	- toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	- edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kuormaamalla ja kuljettamalla puutavaraa puutavara-autolla tai puutavara-autoyhdistelmällä mahdollisimman aidossa kuljetusalan ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään

- työprosessien hallinta kokonaan
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta kokonaan
- työn perustana olevan tiedon hallinta kokonaan
- elinikäisen oppimisen avaintaidot kokonaan pois lukien oppiminen ja ongelmanratkaisutaito

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

TUTKINNON OSA		2.7.26.2 Puutavarakuljetukset, 15 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Puutavara-kuljetukset, 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokkaopiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opiskeluna, opintokäynteinä ja vierailuina sekä työ ja harjoitustehtävinä oppilaitoksessa ja oppilaitoksen ajoneuvoilla ja/tai työssäoppimispaikalla. Opetukseen voidaan integroida YTO-opetusta. Opitaan mm.: - kuormaamalla ja purkamalla sekä kuljettamalla puutavaraa puutavara-autolla/ ajoneuvoyhdistelmällä - suorittamalla puutavara-auton ja sen varusteiden käyttökunnan ylläpitoon liittyvät työt - käyttämällä kuljetuksiin liittyviä asiakirjoja - kiinnittämällä kuorma vaatimusten mukaisesti eri kiinnitystapoja käyttäen - tunnistamalla ja erottamalla eri puutavaralajit - suunnittelemalla reittejä - suorittamalla puutavaran kuljetustehtäviä ja asiakaspalvelua - toimimalla puutavarakuljetuksissa annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.:	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

	- työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyään - toimimalla yrittäjämäisesti	-asiakaspalvelu -puutavara-ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti -kuljetusasiakirjojen käyttö -kuormaaminen ja kuorman purkaminen -kuorman kiinnittäminen työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnossa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, tehtävillä ja/tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa työturvallisuuskortti hyväksyttyvästi.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.26.3 Tienhoito ja kunnossapito 15osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suorittaa koneeseen ja laitteisiin ennakoivaa huoltoa.
- huolehtia koneen ja laitteen puhtaanapidosta, sekä huollosta
- suorittaa päivittäiset ajoonlähtötarkastukset
- kuljettaa tienhoidossa ja kunnossapidossa käytettävää ajoneuvoa säännösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttämässä erityisolosuhteissa
- käyttää tienhoitoon ja kunnossapitoon tarvittavia lisälaitteita ja välineitä
- noudattaa työssään laatujärjestelmän vaatimuksia

- ottaa työssään huomioon terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet osat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	- suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	- suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	- noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	- suorittaa tienhoidon- ja kunnossapidon perustehtävät annettujen ohjeiden mukaan	- suorittaa tienhoidon- ja kunnossapidon perustehtävät itsenäisesti ohjeiden mukaan ja osoittaa toiminnallaan ottavansa huomioon muut työyhteisönsä jäsenet sekä työympäristön	- suoriutuu tienhoito- ja kunnossapito perustehtävästä vastuullisesti ja turvallisesti, sekä kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	- toimii ohjattuna asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti.	- toimii asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti.	- toimii ja kehittää toimintaansa laatutavoitteiden saavuttamiseksi.
2. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Tienhoito- ja kunnossapito tehtävät	- asentaa tarvittavat lisälaitteet ja kuormaa työssä käytettävän ajoneuvon ohjatusti.	- asentaa lisälaitteet ja kuormaa tienhoito tai kunnossapito työssä tarvittavan ajoneuvon itsenäisesti	- asentaa lisälaitteet ja kuormaa tienhoito tai kunnossapito työssä tarvittavan ajoneuvon itsenäisesti, turvallisesti ja täsmällisesti
	- suorittaa tienhoito- ja kunnossapitotyön ohjatusti säädöksiä noudattaen	- suorittaa tienhoito- ja kunnossapitotyön itsenäisesti säädöksiä noudattaen	- suorittaa tienhoito- ja kunnossapitotyön turvallisesti, taloudellisesti
	- selvittää tien- hoidon- ja kunnossapidon edellyttämät raportit	- täyttää tienhoidon- ja kunnossapidon edellyttämiä raportteja	- osaa täyttää ja laatia laatujärjestelmän edellyttämiä raportteja
Lisälaitteet ja välineet	- käyttää ohjatusti tienhoito- ja kunnossapitotehtävässä tarvittavia, ajoneuvon mukana kulkevia laitteita	- käyttää itsenäisesti tienhoito- ja kunnossapitotehtävässä tarvittavia, ajoneuvon mukana kulkevia laitteita ja koneita	- tarkastaa ja käyttää ajoneuvossa olevia laitteita sekä työkoneita määräysten mukaan - huomioi olosuhteiden vaikutukset turvalliseen ja taloudelliseen käyttöön
Asiakaspalvelu	- keskustelelee asiakkaan ja yhteistyökumppaneiden kanssa henkilökohtaisesti ja puhelimen välityksellä.	- pukeutuu ja käyttäytyy asiallisesti työtehtävän edellyttämällä tavalla.	- on oma aloitteinen - arvioi ja kehittää toimintansa saamansa palautteen perusteella.
3. Työn perustana olevan tiedon	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3

hallinta	Opiskelija		
Turvallinen tienhoito –ja kunnossapito	- kuljettaa ajoneuvoa turvallisesti säädösten edellyttämällä tavalla ja ottaa huomioon tienhoidon- ja kunnossapidon vaikutuksen tehtävän suorittamiseen	- tietää tienhoidon- ja kunnossapidon ajoneuvon kuljettamiseen ja näihin käytettäviin ajoneuvoihin liittyvät säädökset	- tietää tienhoidon- ja kunnossapidon ajoneuvon kuljettamiseen ja näihin käytettäviin ajoneuvoihin liittyvät säädökset sekä fysiikan lakeja työssään erilaisissa työ tilanteissa
	- tietää keskeiset ajoaikalain mukaiset ajo- ja lepoaikasäädökset käyttää ajopiirturia oikein	- tietää keskeiset työ aikasäädökset ja soveltaa niitä työssään	- suunnittelee ja aikatauluttaa työtehtävänsä ottaen huomioon työaika-säädökset
	- tunnistaa sään vaikutuksen työtehtävään.	- tunnistaa sään vaikutuksen työtehtävään ja ennakoi työn turvallisuusvaikutukset.	- suorittaa oman työ- tehtävänsä ennakoin ja turvallisen kuljettamisen periaatteita noudattaen.
2. Elinikäisen opimisen avain- taidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	- noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	- tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään ja huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	- arvioi ja kehittää työ- ympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi - tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset terveyttä ja toimintakykyä yllä- pitävänä tekijänä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	- ymmärtää vuoro- vaikutustaitojen merkityksen	- toimii vuorovaikutustilanteissa ja työskentelee asiakkaiden kanssa	- johdattaa asiakkaan vuorovaikutustilanteeseen
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	- tunnistaa työssään esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	- ratkaisee työssään esiintyviä ongelmia käytettävissä olevilla keinoilla	- ratkaisee työssään esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	- noudattaa sovittuja työaikoja ja raportoi poikkeamista sekä käyttäytyy asiallisesti	- toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	- suorittaa työtehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	- tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	- toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	- edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kuljettamalla tienhoito tai kunnossapito ajoneuvoa mahdollisimman aidossa ympäristössä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään

työprosessin hallinta kokonaan
 työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien hallinta kokonaan
 työn perustana olevan tiedon hallinta kokonaan
 elinikäisen oppimisen avaintaidot kokonaan pois lukien oppiminen ja ongelmanratkaisu- taito.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.7.26.3 Tienhoito- ja kunnossapito	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Tienhoito- ja kunnossapito 15 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka-opiskeluna, ryhmätöinä, simulaatio-opetuksena, opintokäynteinä ja vierailuina sekä oppilaitoksen omissa työ- ja harjoitustehtävissä ja/tai työssäoppimispaikalla. Opitaan mm.: - perehtymällä tienhoito- ja kunnossapitotöissä käytettäviin laitteisiin. - suorittamalla päivittäiset ajoon lähtötarkastukset - tekemällä koneeseen ja laitteisiin ennakoivaa huoltoa, sekä huolehtimalla koneen puhtaanapidosta ja siisteydestä. - käyttämällä turvallisesti koneiden huoltotöiden normaaleja työkaluja. - käyttämällä tavanomaista tienhoidon- ja kunnossapidon työkonetta tyypillisessä kesä- ja talvikunnossa pidon työtehtävässä. - esittelemällä suullisesti omaa työtään ja työnsä laatua - ottamalla huomioon sään vaikutus työtehtäviin. - käyttämällä henkilökohtaisia suojaimeja ja ottamalla huomioon työturvallisuuden ja oman työkyvyn. - toimimalla yrittäjämäisesti.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - työsuunnitelman laadinta oman työn osalta - työvälineen liikennekelpoisuuden ja turvallisuuden varmistamista - korjaa/ toimittaa huoltoon viallisen työvälineen - ohjeiden ja työaikojen noudattaminen - tienhoito- ja kunnossapidon koneellista suoritusta vertaamalla annettuihin ohjeisiin. - työvälineen valitseminen suoritettavan hoitotyön mukaan - koneiden ja materiaalien taloudellista ja huolellista käyttöä - laatuvaatimukset - ohjeiden noudattaminen, huomioiden turvallisuus ja terveysnäkökohtia - ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta.	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Ennen työssäoppimisjaksoa tulee suorittaa tieturvakortti- ja työturvallisuuskortti hyväksyttävästi.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.7.27 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 0–15 osp

Tähän perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista. Mikäli sisällytetty tutkinnon osa on ammatillinen, se arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä.

3. Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp

Tutkintoon kuuluvana opiskelija suorittaa 35 osaamispisteen laajuisesti yhteisiä tutkinnon osia. Niistä pakollisia tutkinnon osia on 19 osaamiseen laajuisesti ja valinnaisia tutkinnon osia 16 osaamispisteen laajuisesti. Yhteisten tutkinnon osien arviointi- ja toteutussuunnitelmat sekä niiltä osin kuin perusteissa ei ole, tavoitteet ja arviointikriteerit ovat OSAOn yksiköillä yhteiset ja niistä on tehty erillinen dokumentti.

4. Vapaasti valittavat tutkinnon osat, 10 osp

Tutkintoon kuuluu tutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita tukevia vapaasti valittavia tutkinnon osia 10 osaamispisteen laajuisesti. Vapaasti valittaviin tutkinnon osiin voidaan valita tutkinnon osia myös yhteisten tutkinnon osien valinnaisista osa-alueista.

4.1.1 Työkoneiden käyttö 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tarkistaa käyttämänsä työkoneen käyttökelpoisuuden ja -turvallisuuden
- suorittaa päivittäiset huoltotoimet sekä huolehtia koneen siisteydestä ja puhtaudesta
- valita ja kiinnittää työkoneen varusteet työtehtävän mukaisesti
- tehdä työkoneella logistiikka-alaan liittyviä perustehtäviä ja ottaa huomioon muuttuvien olosuhteiden asettamat vaatimukset tehtävän aikana
- työskennellä taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä käyttää henkilökohtaisia suojavälineitä ja noudattaa työturvallisuusohjeita
- toimia merkinantajana ajoneuvon kuormaustilanteessa
- määrittää taakan painon ja ottaa huomioon kuormattavan kohteen kantavuuden

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa

Työn kokonaisuuden hallinta	suorittaa logistiikka-alaan liittyviä työkoneen käsittelyn perustehtäviä annettujen ohjeiden mukaan	suorittaa logistiikka-alan liittyvät keskeisiä työkoneen käsittelytehtäviä itsenäisesti ohjeiden mukaan ja osoittaa toiminnallaan ottavansa huomioon muut työyhteisönsä jäsenet sekä työympäristön	suoriutuu logistiikka-alaan liittyvästä työkoneen käsittelyprosessista vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	toimii ohjattuna asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti.	toimii asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti.	toimii ja kehittää toimintaansa laatutavoitteiden saavuttamiseksi.

2. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työkoneen käyttökelpoisuus ja turvallisuustarkastus	tarkastaa ohjatusti työkoneen käyttökelpoisuuden ja turvallisuuden	tarkastaa työkoneen käyttökelpoisuuden ja turvallisuuden käyttöohjekirjaa apuna käyttäen	tekee itsenäisesti käyttökelpoisuustarkastuksen ja korjaa havaitsemansa puutteet
	täydentää nestemäärät ohjattuna	täydentää nestemäärät käyttöohjeen mukaisesti sekä huomaa selvät viat tai poikkeamat	tunnistaa tehtävän suorittamisen estävät viat sekä tarkastaa työkoneen ja varusteet tehtävän suorituksen jälkeen
	puhdistaa koneen ja suorittaa ennakoivaa huoltoa ohjattuna	puhdistaa koneen ja suorittaa ennakoivaa huoltoa annettujen ohjeiden mukaan	huolehtii koneen puhdistamisesta ja ennakoivan huollon suorittamisesta olosuhteiden mukaan
Työvälineiden valinta, työkoneen varustelu ja työkoneella työskentely	vaihtaa ja käyttää koneen työlaitteita ohjattuna	vaihtaa ja käyttää koneen työlaitteita annettujen ohjeiden mukaan sekä pyrkii toimimaan siten, että koneelle tai varusteille ei aiheudu vahinkoja	vaihtaa, säätää ja käyttää koneen työlaitteita työvaiheiden mukaan
	tekee työkoneella ohjatusti yksinkertaisia työtehtäviä helpoissa olosuhteissa.	tekee työkoneella yksinkertaisia tehtäviä ohjeiden mukaisesti.	tekee työkoneella yksinkertaisia tehtäviä itsenäisesti sekä pyrkii hyvään lopputulokseen.
3. Työn perustana olevan tiedon	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3

hallinta	Opiskelija		
Ohjekirjojen käyttö	paikantaa päivittäiset voitelukohteet käyttöohjekirjan avulla	paikantaa voitelu- ja huoltokohteet käyttöohjekirjan avulla	paikantaa voitelu- ja huoltokohteet sekä valitsee tarvittavat aineet ja materiaalit käyttöohjekirjan avulla
Työkoneita ja niiden käyttöä koskeva lainsäädäntö ja määräykset	tuntee kuljettajaa ja työkoneen liikennekelpoisuutta koskevat määräykset	tuntee työkoneen kuljettamista koskevan lainsäädännön	
Työkoneen varusteet ja lisälaitteet	pystyy ohjattuna valitsemaan oikeat työkalut tehtävää varten.	valitsee oikeat työkalut ja varusteet työtehtävää varten.	valitsee ominaisuuksiltaan soveltuvimman työkoneen ja työkalut tehtävän suorittamista varten.
4. Elinikäisen oppimisen avain- taidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveysturvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	asennoituu myönteisesti turvalliseen toimintaan sekä välttää riskejä työssään	vastaa toimintansa turvallisuudesta	kehittää toimintaansa turvallisemmaksi
	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa huomioon työssään työyhteisön muut jäsenet	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä
	käyttää turvallisesti ohjeiden mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä	varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden sekä poistaa ja vie huoltoon vialliset työvälineet	arvioi suojainten, työvälineiden ja työmenetelmien soveltuvuutta kyseiseen työhön
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	määrittää taakan painon ja kuormauskohteen kantavuuden ohjattuna	määrittää taakan painon ja kuormauskohteen kantavuuden ohjeiden mukaan	määrittää taakan painon ja kuormauskohteen kantavuuden sekä ajoneuvoa kuormattaessa suurimman sallitun kuorman itsenäisesti
Itsearviointi	arvioi ohjattuna omaa työtään.	arvioi omaa työtään.	arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.1 Työkoneiden käyttö	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Työkoneiden käyttö, 5 osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan teoria- ja työopetuksena, simulaattoriavusteisena opiskeluna ja/tai monimuoto-opiskeluna. Opitaan mm.: - suorittamalla työkoneelle päivittäiset huolto-toimet. - käyttämällä työkoneita logistiikka-alaan liittyvissä perustyötehtävissä. - valitsemalla ja kiinnittämällä työkoneen varusteet työtehtävän mukaisesti. - työskentelemällä työturvallisesti ja ylläpitämällä työkykyä. toimimalla merkinantajana ajoneuvon kuormaustilanteissa.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kerrotaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan osaamista työkoneen kuljettajana, asennetta työtä kohtaan, työaikojen noudattamista, taitoa toimia työyhteisön jäsenenä ja osaamista työympäristön huomioonottamisessa. Arvioinnissa huomioidaan mm.: - työkoneen käsittelytaito - työkoneen käyttö turvallisesti ja taloudellisesti - työturvallisuus Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö annetaan ja arvioidaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana työssäoppimisyksiköllä ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		Näytön arviointiin osallistuvat opiskelija ja opettaja/t. Näytön arvosanasta päättävät opettaja/t.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t	

4.1.2 Liikunta 1, Pelastushenkilöstön kuntosuoritus, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- pelastushenkilöstöä koskevat kuntoisuusvaatimukset
- suunnitella oman harjoitteluohjelmansa
- käyttää harjoittelussa erilaisia laitteita ja välineitä
- kohottaa lihaskuntoa kuntosaliharjoittelun avulla
- kohottaa yleiskuntoa pelaamalla erilaisia pallo- ja mailapelejä
- noudattaa harjoittelussa turvallisuusmääräyksiä ja ohjeita

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Oman työn suunnittelu	suunnittelee harjoitteluohjelmaansa opettajan ohjauksessa	suoriutuu itsenäisesti annetusta suunnittelutehtävästä	muokkaa tehtyä harjoitus suunnitelmaa oma-aloitteisesti fyysisen kunnan kehittyessä
Työn kokonaisuuden hallinta	suorittaa ohjatusti annetut harjoitustehtävät annettujen ohjeiden mukaan	suorittaa itsenäisesti annetut harjoitustehtävät annettujen ohjeiden mukaan	suorittaa itsenäisesti annetut harjoitustehtävät annettujen ohjeiden mukaan sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	toimii ohjattuna asetettujen kuntotavoitteiden mukaisesti.	toimii itsenäisesti asetettujen kuntotavoitteiden mukaisesti.	toimii ja kehittää toimintaansa kuntotavoitteiden saavuttamiseksi.

2. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Kuntosaliharjoittelu	löytää opastettuna tarvittavat kuntosalilaitteet ja painot suunnitelman mukaista harjoittelua varten	osaa käyttää itsenäisesti suunnitelman mukaiseen harjoitteluun tarvittavia kuntosalilaitteita ja painoja	osaa valita itsenäisesti harjoitustilanteeseen sopivimman kuntosalilaitteen tai painomäärän
Pallo- ja mailapelit	löytää opastettuna tarvittavat pelivälineet suunnitelman mukaista peliharjoittelua varten	osaa käyttää itsenäisesti suunnitelman mukaiseen peliharjoitteluun tarvittavia pelivälineitä	osaa valita itsenäisesti harjoitustilanteeseen sopivimman pelivälineen ja osaa hyödyntää sen ominaisuuksia peliharjoittelu-tilanteessa
Varusteet ja niiden merkitys	pukeutuu harjoitustilanteessa annettujen ohjeiden mukaisesti.	käyttäytyy asiallisesti harjoitustilanteissa huolehtien harjoitusvarusteidensa puhtaudesta.	osoittaa joukkuehenkeä kannustamalla muitakin huolehtimaan varustuksestaan ja turvallisuudestaan
3. Työn perustana olevan tiedon	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3

hallinta	Opiskelija		
Pelastushenkilöstölle asetettujen kuntouusvaatimusten tuntemus ja harjoittelussa tarvittavat tiedot	osaa hakea ohjatusti tiedot pelastushenkilöstöä koskevista kuntoisuusvaatimuksista	tietää pelastushenkilöstöä koskevat kuntoisuusvaatimukset	tietää pelastushenkilöstöä koskevat kuntoisuusvaatimukset ja oman kuntoisuutensa sekä osaa asettaa määräaikaistavoitteita olemassa olevan tiedon pohjalta
	tietää fyysisen kunnon kehittämiseen tarvittavien harjoituslajien merkityksen tavoitteen saavuttamisessa	tietää harjoitusten sisältämien paino- ja toistomäärien vaikutuksen tavoitteen saavuttamisessa	tietää harjoitusten sisältämien paino- ja toistomäärien vaikutuksen lisäksi harjoitteluajan ja maksimisekä minimisykkeen vaikutuksen tavoitteen saavuttamisessa

4. Elinikäisen oppimisen avain- taidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa harjoittelussa turvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä harjoittelun aikana ja huomioi oikeat harjoittelutavat	- arvioi ja kehittää harjoitteluympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi - tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan yhteisvaikutukset terveyttä ja toimintakykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen joukkuelajeissa	toimii sosiaalisesti harjoitustilanteissa	- luo omalla toiminnallaan hyvää ja kannustavaa joukkuehenkeä harjoitustilanteeseen - kunnioittaa pelitilanteessa vastustajaa toimien sääntöjen mukaisesti
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	tunnistaa harjoittelussa esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	ratkaisee harjoittelussa esiintyviä ongelmia käytettävissä olevilla keinoilla	ratkaisee harjoittelussa esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja

Ammattietiikka	noudattaa sovittuja työaikoja, ilmoittaa poissaoloista sekä käyttäytyy asiallisesti	toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	suorittaa harjoittelunsa sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.2 Liikunta 1, pelastushenkilöstön kuntokurssi	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Liikunta 1, pelastushenkilöstön kuntokurssi, 5osp	Perustiedot ja -taidot opiskellaan monipuolisen liikunnanopetuksen avulla. Tavoitteena on saavuttaa lentoaseman pelastushenkilöstölle laadittujen määräysten mukainen kuntoisuustaso. Opitaan mm.: - kuntosaliharjoittelun avulla - pelaamalla erilaisia pallo- ja mailapelejä. - harjoittelemalla monipuolisesti kesä- ja talviurheilulajeja - omatoimisen liikunnanharrastamisen avulla	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa karotetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan fyysisen kunnon kehitys. Arvioinnissa käytetään lentoaseman pelastushenkilöstölle laadittujen määräyksien mukaisia kuntoisuustasoja. Lisäksi arvioidaan aktiivisuutta, työaikojen noudattamista sekä terveyden ja turvallisuuden huomioimista. Arvioinnissa huomioidaan mm.:	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

		- fyysisen kunnon kehitys - lentoaseman pelastushenkilöstön kuntoisuusvaatimusten saavuttaminen Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuvat opiskelija ja opettaja/t. Näytön arvosanasta päättävät opettaja/t.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t	

4.1.3 Kuljettajan jaksaminen ja elämänhallinta, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- kohottaa yleiskuntoa pelaamalla salibandyä ja sählyä sekä muita pallo- ja mailapelejä.
- peleihin liittyvät perussäännöt
- kohottaa lihaskuntoa lajikohtaisen kuntosaliharjoittelun avulla
- huolehtia omasta fyysisestä- ja henkisestä hyvinvoinnistaan
- huomioida terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset kuljettajan jaksamista ylläpitävänä tekijänä
- valmistaa terveellistä ruokaa
- toimia työnhakutilanteessa
- osaa hyödyntää Internetissä olevia rekrytointipalveluja
- käyttäytymisen perustaidot
- pukeutua tilanteen edellyttämällä tavalla
- toimia erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa
- noudattaa työaikoja

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	-valmistautuu tulevaan pelitilanteeseen ohjatusti -suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	-valmistautuu tulevaan pelitilanteeseen itsenäisesti ja oma-aloitteisesti -suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	osoittaa joukkuehenkisyttä kannustamalla muita pelaajia valmistautumisessa -noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa

Työn kokonaisuuden hallinta	-osallistuu joukkueen peliin ohjeiden mukaisesti mutta tarvitsee vielä kannustavaa ohjausta -valmistaa terveellistä ruokaa mutta tarvitsee onnistuakseen ohjausta -suorittaa ohjauksessa annetut arkiliikuntatehtävät -osallistuu työnhakuharjoitteluun annettujen ohjeiden mukaan mutta tarvitsee tukea	-osallistuu joukkueen peliin oma-aloitteisesti ja annettujen ohjeiden mukaan -valmistaa itsenäisesti terveellistä ruokaa -tekee arkiliikuntatehtäviä oma-aloitteisesti -osallistuu työnhakuharjoitteluun annettujen ohjeiden mukaan	-osallistuu joukkueen peliin oma-aloitteisesti ja innokkaasti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa -suunnittelee ja toteuttaa terveellisiä aterioita itsenäisesti ja oma-aloitteisesti -on oma-aloitteinen kehittäessään liikuntasuoritteita tavoitteen saavuttamiseksi -suoriutuu kaikista annetuista tehtävistä vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	toimii ohjattuna asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii itsenäisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii aktiivisesti ja kehittää toimintaansa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

2. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Lajikohtainen kuntosaliharjoittelu	löytää opastettuna tarvittavat kuntosalilaitteet ja painot suunnitelman mukaista harjoittelua varten	osaa käyttää itsenäisesti suunnitelman mukaiseen harjoitteluun tarvittavia kuntosalilaitteita ja painoja	osaa valita itsenäisesti harjoitustilanteeseen sopivimman kuntosalilaitteen tai painomäärän
Salibandy ja muut pallo- ja mailapelit	3. löytää opastettuna tarvittavat pelivälineet suunnitelman mukaista peliharjoittelua varten 4.	5. osaa käyttää itsenäisesti suunnitelman mukaiseen peliharjoitteluun tarvittavia pelivälineitä	osaa valita itsenäisesti harjoitustilanteeseen sopivimman pelivälineen ja osaa hyödyntää sen ominaisuuksia peliharjoittelu-tilanteessa
Varusteet ja niiden merkitys	pukeutuu harjoitustilanteessa annettujen ohjeiden mukaisesti.	käyttäytyy asiallisesti harjoitustilanteissa huolehtien harjoitusvarusteiden puhtaudesta.	osoittaa joukkuehenkeä kannustamalla muitakin huolehtimaan varustuksestaan ja turvallisuudesta

Ruoan valmistaminen	tekee ohjatusti terveellistä ruokaa	tekee itsenäisesti terveellistä ruokaa	suunnittelee terveellisiä aterioita ja käyttää ruoanvalmistukseen tarvittavia koneita ja -välineitä monipuolisesti ja tehokkaasti
Arkiliikunta	pukeutuu arkiliikuntasuorituksen mukaisesti mutta tarvitsee vaatetuksen valintaan opettajan ohjausta	osaa valita itsenäisesti arkiliikuntasuorituksen mukaisen vaatetuksen ja liikuntavälineet	huoltaa oma-aloitteisesti liikuntasuoritteissa tarvittavan vaatetuksen ja välineet
Työnhaku ja työvaate-	-osaa käyttää ohjatusti Internetiä työnhakutilanteessa -pukeutuu työtehtäviin ja harjoitustilanteisiin oikein mutta tarvitsee vaatetuksen valintaan opettajan ohjausta	-osaa käyttää itsenäisesti Internetiä työnhakutilanteessa -osaa valita itsenäisesti tilanteeseen sopivan vaatetuksen	-etsii oma-aloitteisesti työpaikkoja Internetin välityksellä ja seuraa työpaikkailmoittelua kriittisesti -huoltaa oma-aloitteisesti työ- ja harjoitustehtävissä tarvittavan vaatetuksen
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveelliset elämäntavat ja työelämäietous	tietää keskeisimmät terveellisiin elämäntapoihin liittyvät asiat	tietää terveellisen ruokavalion ja liikunnan määrän merkityksen omassa jaksamisessa	-tietää ruoka-aineiden sisältämiä energiamääriä ja huomioi nämä aterian valmistuksessa -tietää erilaisen arkiliikunnan sisällön vaikutuksen fyysiseen kehitykseen

	löytää tietoa työpaikkatarjonnasta Internetin välityksellä	osaa työelämän vaatimuksien mukaiset käyttäytymismallit ja niihin liittyvän pukeutumisetiketin	hyödyntää tietoaan oma-aloitteisesti jokapäiväisissä opiskelu- tai työtilanteissa
--	--	--	---

4.Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään ja huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	-arvioi ja kehittää työympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi -tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset työ- ja ajokykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen	toimii osallistuvasti vuorovaikutustilanteissa ja osaa työskennellä ryhmässä	toimii vuorovaikutustilanteissa aktiivisesti ja toimintaa kehittäen
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	tunnistaa työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia käytävissä olevilla keinoilla	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	noudattaa sovittuja työaikoja, tiedottaa poissaoloista sekä käyttäytyy asiallisesti	toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	suorittaa työtehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammatkinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.3 Kuljettajan jaksaminen ja elämänhallinta	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kuljettajan jaksaminen ja elämänhallinta, 5 osp, sisältäen:	Perustiedot ja -taidot opiskellaan sekä teoria ja työope- tuksen avulla. Opiskelu voidaan toteuttaa osin moni- muoto-opiskeluna ja siinä terveellisten elämäntapojen kuten ravintoon ja liikuntaan liittyvien tietojen- ja taito- jen laajentamiseen sekä työelämävalmiuksiin. Tutkin- non osa sisältää käytännön ruoanvalmistusta ja perus- liikuntaa sekä työelämään valmistavia tehtäviä. Tavoit- teena on, että opiskelija ymmärtää terveellisten elä- mäntapojen merkityksen jaksamisessaan ja vaatimuk- set, jotka työelämä tulee hänelle asettamaan. Liikunnan perustietoja ja -taitoja opiskellaan käytännön liikunnanopetuksen avulla. Opiskelussa keskitytään sa- libandyyn ja sählyyn sekä mahdollisesti myös muihin pallo- ja mailapeleihin. Tavoitteena on kannustaa opis- kelijoita säännölliseen liikunnan harrastamiseen. Opitaan mm.: - pelaamalla salibandya ja sählyä sekä mahdolli- sesti muita erilaisia pallo- ja mailapelejä . - perehtymällä terveelliseen ruokavalioon - valmistamalla terveellistä ruokaa - arkiliikunnan tehtävien avulla - tekemällä työnhakutilanteeseen liittyviä harjoi- tuksia - tutustumalla Internetin tarjoamiin rekrytointipal- veluihin	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen pe- rusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opis- kelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnitte- lun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kar- toitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimus- ten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan tietojen ja taitojen kehittyminen. Lisäksi arvioidaan opiskelijan asennetta terveelli- siin elämäntapoihin ja työelämävaatimuksiin, työaikojen nou- dattamista sekä työturvallisuuden huomioimista. Liikunta 2:n arvioinnissa huomioidaan opiskelijan fyysisen kun- non kehitys. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, työ- aikojen noudattamista sekä terveyden ja turvallisuuden huomi- oimista Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - fyysisen kunnon kehitys - terveellisen ruokavalion tietämys - ruoanlaittotaito - arkiliikuntasuoritteet - työelämän pelisääntöjen tuntemus	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. luku- vuoden ai- kana. Näyttö ja arvi- ointi toteute- taan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitok- sessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtai- nen opiskelu- suunnitelma.
Liikunta 2, Sa- libandy			
Kuljettajan ra- vinto ja ter- veys			
Työelämän pelisäännöt			

	• pukeutumalla tilanteen edellyttämällä tavalla • harjoittelemalla toimintaa erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa • noudattamalla työaikoja ja ilmoittamalla ajoissa mahdollisista poikkeuksista kuten sairastumiset	• työturvallisuus • aktiivisuus Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuvat opiskelija ja opettaja/t. Näytön arvosanasta päättävät opettaja/t.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t	

4.1.4 Kuljettajan ajotekniikan ja kuljetusosaamisen kehittäminen, 5osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- pienpakettikuljetukseen liittyvän kuorman lastaamiseen, kuljettamiseen ja purkamiseen liittyvät toimenpiteet
- kuljettajan tehtävät toimeksiannon alkuvaiheesta asiakaskontakteineen toimeksiannon loppuvaiheeseen
- käyttää kuljetusasiakirjoja
- C- ja/tai CE-ajokorttitutkinnon käsittely-kuviot
- arvioida ajoneuvon- ja ajoneuvoyhdistelmän tarvitseman tilantarpeen liikennetilanteissa
- suunnitella ajo-olosuhteisiin sopivan ajoreitin
- ajaa erilaisissa ajo-olosuhteissa
- ajaa turvallisesti ja varautua muiden tienkäyttäjien toimintaan

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	noudattaa itsenäisesti työsuunnitelmaa sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	-suorittaa ajokorttitutkinnon käsittelytehtävät ja erilaisiin ajo-olosuhteisiin liittyvät tehtävät annettujen ohjeiden mukaan -suorittaa pienpaketti- ja kuriirikuljetuksiin liittyvät tehtävät annettujen ohjeiden mukaan	suorittaa pienpaketti- ja kuriirikuljetuksiin liittyvät- sekä ajokorttitutkinnon käsittelytehtävät ja erilaisiin ajo-olosuhteisiin liittyvät tehtävät itsenäisesti ohjeiden mukaan ja osoittaa toiminnallaan ottavansa huomioon muut tienkäyttäjät sekä liikenneympäristön	suoriutuu annetuista tehtävistä vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	toimii ohjattuna ajaen taloudellisesti ja turvallisesti sekä ajoteknisesti oikein asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii itsenäisesti ajaen taloudellisesti ja turvallisesti sekä ajoteknisesti oikein asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii aktiivisesti ja oma-aloitteisesti kehittäen toimintaansa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Reittisuunnittelu erilaisissa ajo-olosuhteissa ajamiseen	löytää opastettuna kartan tai navigaattorin tai molempien avulla oikean määrän-pään	suunnittelee itsenäisesti ajoreitin ja taukopaikat	suunnittelee ja valitsee erilaisiin ajo-olosuhteisiin soveltuvan taloudellisen ja turvallisen reitin

Kuljetusasiakirjat	osaa paikallistaa terminaalissa kuljetettavan tavarankuljetusasiakirjassa annettujen tietojen perusteella	osaa tulkita kuljetusasiakirjan tietoja ja täyttää kuljetusasiakirjan annettujen tietojen mukaisesti	osaa periä jälkivaatimuksen ja tehdä varauman mikäli kuljetettavassa tavaramäärässä huomataan viallisuutta
Ajokorttitutkinnon käsittelytehtävät	valitsee ja tarkastaa käsittelytehtävään sopivan ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän	valitsee ja tarkastaa käsittelytehtävään sopivan ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän sekä osaa rakentaa käsittelytehtäviin sopivan harjoitusradan	toimii itsenäisesti ja oma-aloitteisesti valmistautuessaan käsittelyharjoitukseen
	suorittaa ohjatusti annetut ajokorttitutkinnon käsittelytehtävät	suorittaa itsenäisesti annetut ajokorttitutkinnon käsittelytehtävät	kiinnittää käsittelytehtävässään erityistä huomiota oikeaan ajotekniikkaan
Perävaunu	kytkee ohjatusti perävaunun vetoautoon	kytkee itsenäisesti perävaunun vetoautoon	tarkastaa perävaunun kytkennän ja kuormatilan oma-aloitteisesti ennen ajoharjoittelua
Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Turvallinen kuljettaminen	kuljettaa ajoneuvoa turvallisesti säädösten edellyttämällä tavalla mutta tarvitsee vielä opettajan ohjausta	5. kuljettaa itsenäisesti ajoneuvoa huomioiden turvallisuuden ja ajoneuvon kuljettamiseen liittyvät säädökset	6. varautuu ajotilanteessa muiden tienkäyttäjien virheelliseen toimintaan ja varautuu myös oman virheen mahdollisuuteen

	tietää maksimiajoajat sekä minimilepoajat vuorokaudessa ja käyttää ajopiirturia oikein	7. tietää keskeiset ajo- ja lepoaikasäädökset ja soveltaa niitä ajotehtäväsään	suunnittelee ja aikatauluttaa ajotehtävänsä ottaen huomioon ajo- ja lepoaikasäädökset
	tunnistaa ennakoivan ajon periaatteet.	ymmärtää ennakoivan ajamisen turvallisuusvaikutukset. 8.	suorittaa oman ajotehtävänsä ennakoivan ja taloudellisen ajon periaatteita noudattaen.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään ja huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	-arvioi ja kehittää työympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi -tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset työ- ja ajokykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen	toimii osallistuvasti vuorovaikutustilanteissa ja osaa työskennellä ryhmässä	toimii vuorovaikutustilanteissa aktiivisesti ja toimintaa kehittäen
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	tunnistaa työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia käytävissä olevilla keinoilla	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	noudattaa sovittuja työaikoja, tiedottaa poissaoloista sekä käyttäytyy asiallisesti	toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	suorittaa työtehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan

	tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.
--	---	---	--

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.4 Kuljettajan ajotekniikan ja kuljetusosaamisen kehittäminen	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kuljettajan ajotekniikan ja kuljetusosaamisen kehittämisen, 5osp, sisältäen: Pienpaketti- ja kuriirikulje-tukset C- ja/tai CE-ajokorttitutkinnon käsittelykuviot	Perustiedot ja -taidot opiskellaan sekä teoria että ajo-opetuksen avulla. Opiskelu voidaan toteuttaa osin monimuoto-opiskeluna ja osin simulaatio-opetuksena ja siinä keskitytään C- ja/tai CE-ajokorttiluokan ajoneuvojen käsittelytaitojen syventämiseen sekä ajotaidon kehittämiseen ajettaessa erilaisissa ajo-olosuhteissa. Tavoitteena on, että opiskelija osaa kyseisten ajoneuvoluokkien kuljettajatutkintoon liittyvät ajoneuvon käsitteilytehtävät ja osaa soveltaa oppimaansa erityyppisiin liikennetilanteisiin. Opitaan mm.: - perehtymällä pienpaketti- ja kuriirikuljetuksiin liittyvän kuorman lastaamiseen, kuljettamiseen ja purkamiseen liittyviin toimenpiteisiin luokan ja työopetuksen sekä tutustumisien- ja mahdollisen käytännön harjoittelun avulla - harjoittelemalla C-ajokorttiluokan ajoneuvon ja/tai CE-ajokorttiluokan ajoneuvoyhdistelmän käsittelyä suljetulla ajoharjoittelualueella. - ajamalla mahdollisia ajoharjoituksia kuorma-autolla ja/tai CE-ajokorttiluokan ajoneuvoyhdistelmällä liikenteessä.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa käsitellään opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kuljettajataitojen ja ajoneuvon käsittelytaitojen kehittyminen sekä kuljettajatutkinnon ajoneuvon käsittelytehtävien suoritustaito. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta liikenteeseen, työaikojen noudattamista sekä työ- ja liikenneturvallisuuden huomioimista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm: • pienpakettien ja kuljetusasiakirjojen käsittelytaito • ajoneuvon / ajoneuvoyhdistelmän käsittelytaito • aktiivisuus • asennoituminen liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssäoppimisyksiköllä ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Erilaisissa ajo-olosuhteissa ajaminen	ajamalla henkilö- ja/tai kuorma-autolla erilaisissa ajo-olosuhteissa kuten mm. liukkaalla tiellä, pimeällä, sumussa, sateessa ja tuulisissa olosuhteissa mahdollisuuksien mukaisesti aidoissa olosuhteissa tai simulaattorissa tutkimalla ihmisten liikennekäyttäytymistä kuten mm. heijastimen- ja valojenkäyttöä sekä ajonepeuksia ja ajoetäisyyksiä	Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja/t tai molemmat yhdessä	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t	

4.1.5 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 1, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tunnistaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät
- oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo
- työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja suoriutuu osasta työtehtäviä itsenäisesti
- lämpösäädellyn- ja pienpakettikuljetukseen liittyvän kuorman lastaamiseen, kuljettamiseen ja purkamiseen liittyvät toimenpiteet
- kuljettajan tehtävät toimeksiannon alkuvaiheesta asiakaskontakteineen toimeksiannon loppuvaiheeseen
- käyttää kuljetusasiakirjoja
- suunnitella sopivan ajoreitin

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	-suorittaa ADR-säiliökurssin hyväksytysti. -suorittaa lämpösäädelyihin- sekä pienpaketti- ja kuriirikuljetuksiin liittyvät tehtävät annettujen ohjeiden mukaan	suorittaa lämpösäädelyihin- sekä pienpaketti- ja kuriirikuljetuksiin liittyvät tehtävät annettujen ohjeiden mukaan itsenäisesti ja osoittaa toiminnallaan ottavansa huomioon muut tienkäyttäjät sekä liikenneympäristön	suoriutuu annetuista tehtävistä vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	toimii ohjattuna ajaen taloudellisesti ja turvallisesti sekä ajoteknisesti oikein asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii itsenäisesti ajaen taloudellisesti ja turvallisesti sekä ajoteknisesti oikein asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii aktiivisesti ja kehittää toimintaansa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Reittisuunnittelu erilaisissa ajo-olosuhteissa ajamiseen	löytää opastettuna kartan tai navigaattorin tai molempien avulla oikean määränpään	suunnittelee valitsemansa reitin ja taukopaikat	suunnittelee ja valitsee kuljetustehtäviin soveltuvan taloudellisen ja turvallisen reitin

Kuljetusasiakirjat	osaa paikallistaa terminaalissa kuljetettavan tavarankuljetusasiakirjassa annettujen tietojen perusteella	osaa tulkita kuljetusasiakirjan tietoja ja täyttää kuljetusasiakirjan annettujen tietojen mukaisesti	osaa periä jälkivaatimuksen ja tehdä varauman mikäli kuljetettavassa tavarassa huomataan viallisuutta
Kuormatilan lämmönsäätölaite	osaa käyttää ohjatusti kuormatilan lämmönsäätölaitetta	osaa käyttää itsenäisesti kuormatilan lämmönsäätölaitetta	tarkastaa lämmönsäätölaitteen toiminnan ja seuraa aktiivisesti kuormakorin lämpötilaa kuljetuksen aikana
Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Turvallinen kuljettaminen	kuljettaa ajoneuvoa turvallisesti säädösten edellyttämällä tavalla mutta tarvitsee vielä opettajan ohjausta	9. kuljettaa itsenäisesti ajoneuvoa huomioiden turvallisuuden ja ajoneuvon kuljettamiseen liittyvät säädökset	10. varautuu ajotilanteessa muiden tienkäyttäjien virheelliseen toimintaan ja varautuu myös oman virheen mahdollisuuteen
	tietää maksimiaoajat sekä minimilepoajat vuorokaudessa ja käyttää ajo- ja lepoaikoja oikein	11. tietää keskeiset ajo- ja lepoaikasäädökset ja soveltaa niitä ajotehtävissä	suunnittelee ja aikatauluttaa ajotehtävänsä ottaen huomioon ajo- ja lepoaikasäädökset
	tunnistaa ennakoivan ajon periaatteet.	ymmärtää ennakoivan ajamisen turvallisuusvaikutukset. 12.	suorittaa oman ajotehtävänsä ennakoivan ja taloudellisen ajon periaatteita noudattaen.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään ja huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	-arvioi ja kehittää työympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi -tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset työ- ja ajokykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen	toimii osallistuvasti vuorovaikutustilanteissa ja osaa työskennellä ryhmässä	toimii vuorovaikutustilanteissa aktiivisesti ja toimintaa kehittäen
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	tunnistaa työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia käytettävissä olevilla keinoilla	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	noudattaa sovittuja työaikoja, tiedottaa poissaoloista sekä käyttäytyy asiallisesti	toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	suorittaa työtehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.5 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 1	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		

Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 1, 5 osp, sisältäen: ADR-säiliökurssi Lämpösäädelyt kuljetukset Pienpaketti- ja kuriirikuljetukset	Perustiedot ja -taidot opiskellaan sekä teoria että ajo-opetuksen sekä vierailujen avulla. Opiskelu voidaan toteuttaa osin monimuoto-opiskeluna ja siinä keskitytään vaarallisten aineiden, lämpösäätelyä vaativien tavaroiden sekä pienpaketti ja kuriirikuljetuksiin liittyvien tietojen- ja taitojen laajentamiseen. Tutkinnon osa sisältää käytännön kuljetustehtäviä liikenteessä. Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa ADR-säiliökuljetuksiin oikeuttava kortti. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää vaarallisten aineiden maantiekuljetusten aiheuttaman riskin ympäristölle, ihmisille ja omaisuudelle sekä osaa toiminnallaan minimoida onnettomuusriskin sekä toimia oikein mahdollisessa onnettomuustilanteessa. Tavoitteena on myös, että opiskelija ymmärtää lämpösäätelyn tärkeyden lämpösäätelyä vaativien tavaroiden kuljetusketjussa ja osaa toimia kuljettajana pienpaketti- ja kuriirikuljetuksissa Opitaan mm.: • suorittamalla hyväksytyn opetussuunnitelman mukainen ADR-säiliökurssi • suorittamalla Trafin ADR-säiliökoe tai oppilaitoksen koe. • perehtymällä lämpösäädelyyn kuorman lastaamiseen, kuljettamiseen ja purkamiseen liittyviin toimenpiteisiin luokka- ja työopetuksen sekä tutustumisien- ja mahdollisen käytännön harjoittelun avulla • perehtymällä pienpaketti- ja kuriirikuljetuksiin liittyvän kuorman lastaamiseen, kuljettamiseen ja purkamiseen liittyviin toimenpiteisiin luokka-	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kerrotaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kuljettajataitojen Kehittyminen. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta kuljetuksiin, työaikojen noudattamista sekä työ- ja liikenneturvallisuuden huomioimista. Näytön arvioinnissa huomioidaan erityisesti: • ADR-osaaminen • Kuormatilan lämmönsäätimen käyttötaito • pienpakettien ja kuljetusasiakirjojen käsittelytaito • asennoituminen työ- ja liikenneturvallisuuteen Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja/t tai molemmat yhdessä	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssäoppimajaksoilla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
---	---	---	---

	ja työopetuksen sekä tutustumisien- ja mahdollisen käytännön harjoittelun avulla		
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t	

4.1.6 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 2, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tunnistaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät
- oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo
- huolehtia omasta fyysisestä- ja henkisestä hyvinvoinnistaan
- huomioida terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset kuljettajan jaksamista ylläpitävänä tekijänä
- valmistaa terveellistä ruokaa
- toimia työnhakutilanteessa
- osaa hyödyntää Internetissä olevia rekrytointipalveluja
- käyttäytymisen perustaidot
- pukeutua tilanteen edellyttämällä tavalla
- toimia erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa
- noudattaa työaikoja

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
13. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	-suorittaa ADR-säiliökurssin hyväksytysti. -valmistaa terveellistä ruokaa mutta tarvitsee onnistuakseen ohjausta -suorittaa ohjauksessa annetut arkiliikuntatehtävät -osallistuu työnhakuharjoitteluun annettujen ohjeiden mukaan mutta tarvitsee tukea	-valmistaa itsenäisesti terveellistä ruokaa -tekee arkiliikuntatehtäviä oma-aloitteisesti -osallistuu työnhakuharjoitteluun annettujen ohjeiden mukaan	-suunnittelee ja toteuttaa terveellisiä aterioita itsenäisesti ja oma-aloitteisesti -on oma-aloitteinen kehittäessään liikuntasuoritteita tavoitteen saavuttamiseksi -suoriutuu kaikista annetuista tehtävistä vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	toimii ohjattuna asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii itsenäisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii aktiivisesti ja kehittää toimintaansa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

14. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Ruoan valmistaminen	tekee ohjatusti terveellistä ruokaa	tekee itsenäisesti terveellistä ruokaa	suunnittelee terveellisiä aterioita ja käyttää ruoanvalmistukseen tarvittavia koneita ja -välineitä monipuolisesti ja tehokkaasti
Arkiliikunta	pukeutuu arkiliikuntasuorituksen mukaisesti mutta tarvitsee vaatetuksen valintaan opettajan ohjausta	osaa valita itsenäisesti arkiliikuntasuorituksen mukaisen vaatetuksen ja liikuntavälineet	huoltaa oma-aloitteisesti liikuntasuoritteissa tarvittavan vaatetuksen ja välineet

Työnhaku ja työvaate- tus	-osaa käyttää ohjatusti Internetiä työn- hakutilanteessa -pukeutuu työtehtäviin ja harjoitustilan- teisiin oikein mutta tarvitsee vaatetuk- sen valintaan opettajan ohjausta	-osaa käyttää itsenäisesti Internetiä työnhakutilanteessa -osaa valita itsenäisesti tilanteeseen sopivan vaatetuksen	-etsii oma-aloitteisesti työpaikkoja In- ternetin välityksellä ja seuraa työpaik- kailmoittelua kriittisesti -huoltaa oma-aloitteisesti työ- ja har- joitustehtävissä tarvittavan vaatetuk- sen
15. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveelliset elämän- tavat ja työelämätie- tous	tietää keskeisimmät terveellisiin elä- mäntapoihin liittyvät asiat	16. tietää terveellisen ruokavalion ja lii- kunnan määrän merkityksen omassa jaksamisessa	-tietää ruoka-aineiden sisältämiä energiamääriä ja huomioi nämä ate- rian valmistuksessa 17. -tietää erilaisen arkiliikunnan sisällön vaikutuksen fyysiseen kehitykseen
	löytää tietoa työpaikkatarjonnasta In- ternetin välityksellä	18. osaa työelämän vaatimuksien mukai- set käyttäytymismallit ja niihin liittyvän pukeutumisetiketin	hyödyntää tietoaan oma-aloitteisesti joka- päiväisissä opiskelu- tai työtilanteissa

19. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään ja huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	-arvioi ja kehittää työympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi -tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset työ- ja ajokykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen	toimii osallistuvasti vuorovaikutustilanteissa ja osaa työskennellä ryhmässä	toimii vuorovaikutustilanteissa aktiivisesti ja toimintaa kehittäen
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	tunnistaa työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia käytettävissä olevilla keinoilla	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	noudattaa sovittuja työaikoja, tiedottaa poissaoloista sekä käyttäytyy asiallisesti	toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	suorittaa työtehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.6 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 2	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		

Kuljettajan ammattitaitojen syventäminen 2, 5 osp, sisältäen:	Perustiedot ja -taidot opiskellaan sekä teoria ja työope- tuksen avulla. Opiskelu voidaan toteuttaa osin moni- muoto-opiskeluna ja siinä terveellisten elämäntapojen kuten ravintoon ja liikuntaan liittyvien tietojen- ja taitojen laajentamiseen sekä työelämävalmiuksiin. Tutkin- non osa sisältää käytännön ruoanvalmistusta ja perus- liikuntaa sekä työelämään valmistavia tehtäviä. Tavoit- teena on, että opiskelija ymmärtää terveellisten elä- mäntapojen merkityksen jaksamisessaan ja vaatimuk- set, jotka työelämä tulee hänelle asettamaan. Opiskeli- jalla on mahdollisuus suorittaa ADR-säiliökuljetuksiin oikeuttava kortti. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää vaarallisten aineiden maantiekuljetusten aiheuttaman riskin ympäristölle, ihmisille ja omaisuu- delle sekä osaa toiminnallaan minimoida onnettomuusriskin sekä toimia oikein mahdollisessa onnettomuustilanteessa. Opitaan mm.:	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen pe- rusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opis- kelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnitte- lun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kar- toitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimus- ten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan tietojen ja taitojen kehittyminen. Lisäksi arvioidaan opiskelijan asennetta terveelli- siin elämäntapoihin ja työelämävaatimuksiin, työaikojen nou- dattamista sekä työturvallisuuden huomioimista.	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. luku- vuoden ai- kana. Näyttö ja arvi- ointi toteute- taan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitok- sessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtai- nen opiskelu- suunnitelma.
ADR-säiliö- kurssi	• suorittamalla hyväksytyn opetussuunnitelman mukainen ADR-säiliökurssi • suorittamalla Trafín ADR-säiliökoe tai oppilaitoksen koe.	Näytön arvioinnissa huomioidaan erityisesti: • ADR-osaaminen • terveellisen ruokavalion tietämys • ruoanlaittotaito • arkiliikuntasuoritteet • työelämän pelisääntöjen tuntemus • työturvallisuus	
Kuljettajan ra- vinto ja ter- veys	• perehtymällä terveelliseen ruokavalioon • valmistamalla terveellistä ruokaa • arkiliikunnan tehtävien avulla		
Työelämän pelisäännöt	• tekemällä työnhakutilanteeseen liittyviä harjoituksia • tutustumalla Internetin tarjoamiin rekrytointipalveluihin • pukeutumalla tilanteen edellyttämällä tavalla • harjoittelemalla toimintaa erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa • noudattamalla työaikoja ja ilmoittamalla ajoissa mahdollisista poikkeuksista kuten sairastumiset	Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, ku- ten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvo- sanasta päättää opettaja/t.	

Etenemisen ehdot	Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:
	Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t

4.1.7 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 3, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tunnistaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät
- oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo
- työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja suoriutuu osasta työtehtäviä itsenäisesti
- suunnitella ajo-olosuhteisiin sopivan ajoreitin
- ajaa erilaisissa ajo-olosuhteissa
- ajaa turvallisesti ja varautua muiden tienkäyttäjien toimintaan
- lento-, meri- ja rautatiekuljetusten toimintaympäristöt ja tuntee pääpiirteittäin niiden sisältämät toiminnot ja liikkumisohjeet

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
20. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Oman työn suunnittelu	suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	-suorittaa ADR-säiliökurssin hyväksytysti. -suorittaa erilaisiin ajo-olosuhteisiin liittyvät tehtävät annettujen ohjeiden mukaan	suorittaa erilaisiin ajo-olosuhteisiin liittyvät tehtävät itsenäisesti ohjeiden mukaan ja osoittaa toiminnallaan ottavansa huomioon muut tienkäyttäjät sekä liikenneympäristön	suoriutuu annetuista tehtävistä vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	toimii ohjattuna ajaen taloudellisesti ja turvallisesti sekä ajoteknisesti oikein asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii itsenäisesti ajaen taloudellisesti ja turvallisesti sekä ajoteknisesti oikein asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii aktiivisesti ja kehittää toimintaansa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

21. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Reittisuunnittelu erilaisissa ajo-olosuhteissa ajamiseen	löytää opastettuna kartan tai navigaattorin tai molempien avulla oikean määrän-pään	suunnittelee itsenäisesti ajoreitin ja taukopaikat	suunnittelee ja valitsee kuljetustehäviin soveltuvan taloudellisen ja turvallisen reitin
Taloudellinen ja laadukas toiminta	toimii ohjattuna työskennellen taloudellisesti ja turvallisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii itsenäisesti työskennellen taloudellisesti ja turvallisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii aktiivisesti ja kehittää toimintaansa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
22. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3

	Opiskelija		
Turvallinen kuljetta- minen	kuljettaa ajoneuvoa turvallisesti sää- dösten edellyttämällä tavalla mutta tar- vitsee vielä opettajan ohjausta	23. kuljettaa itsenäisesti ajoneuvoa huomi- oiden turvallisuuden ja ajoneuvon kul- jettamiseen liittyvät säädökset	24. varautuu ajotilanteessa muiden tienkäyttäjien virheelliseen toimin- taan ja varautuu myös oman vir- heen mahdollisuuteen
	tietää maksimiajoajat sekä minimilepo- ajat vuorokaudessa ja käyttää ajopiirtu- ria oikein	25. tietää keskeiset ajo- ja lepoaikasäädök- set ja soveltaa niitä ajotehtävässään	suunnittelee ja aikatauluttaa ajotehtä- väänsä ottaen huomioon ajo- ja lepoai- kasäädökset
	tunnistaa ennakoivan ajon periaatteet.	ymmärtää ennakoivan ajamisen turvalli- suusvaikutukset. 26.	suorittaa oman ajotehtävänsä ennakoiv- an ja taloudellisen ajon periaatteita noudattaen.
Lento-, meri- ja rau- tatiekuljetusjär-jes- telmät	Tunnistaa lento- meri- ja rautatiekulje- tusten toimintaympäristöt	27. Tuntee pääpiirteittäin lento-, meri- ja rautatiekuljetusten toimintaympäristöjen sisältämät toiminnot ja liikkumisohjeet	Tietää lento-, meri- ja rautatiekuljetus- ten toimintaympäristöihin liittyvät liikku- misohjeet sekä osaa välttää riskejä
28. Elinikäisen oppi- misen avaintai- dot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään ja huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	-arvioi ja kehittää työympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi -tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset työ- ja ajokykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen	toimii osallistuvasti vuorovaikutustilanteissa ja osaa työskennellä ryhmässä	toimii vuorovaikutustilanteissa aktiivisesti ja toimintaa kehittäen
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	tunnistaa työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia käytettävissä olevilla keinoilla	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	noudattaa sovittuja työaikoja, tiedottaa poissaoloista sekä käyttäytyy asiallisesti	toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	suorittaa työtehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.7 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 3	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 3, 5osp, sisältäen:	Perustiedot ja -taidot opiskellaan sekä teoria että ajo-opetuksen sekä vierailujen avulla. Opiskelu voidaan toteuttaa osin monimuoto-opiskeluna ja siinä keskitytään vaarallisten aineiden säiliökuljetuksiin, erilaisissa ajolosuhteissa tarvittavan ajotaidon kehittämiseen sekä lento-, meri- ja rautatiekuljetusjärjestelmiin liittyvien tietojen laajentamiseen.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnitellun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana.

	Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t
--	--

4.1.8 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 4, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tunnistaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät
- oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo
- työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja suoriutuu osasta työtehtäviä itsenäisesti
- kohottaa yleiskuntoa pelaamalla salibandyä ja sählyä sekä muita pallo- ja mailapelejä.
- peleihin liittyvät perussäännöt
- kohottaa lihaskuntoa lajikohtaisen kuntosaliharjoittelun avulla
- tehdä ajoneuvoille ilman erityistyövälineitä onnistuvia perushuoltotoimenpiteitä
- pestä, kiillottaa ja vahata ajoneuvon

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
29. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Oman työn suunnittelu	-valmistautuu tulevaan pelitilanteeseen ohjatusti -suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	-valmistautuu tulevaan pelitilanteeseen itsenäisesti ja oma-aloitteisesti -suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	-osoittaa joukkuehenkisyttä kannustamalla muita pelaajia valmistautumisessa -noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	-suorittaa ADR-säiliökurssin hyväksytysti. 30. -osallistuu joukkueen peliin ohjeiden mukaisesti mutta tarvitsee vielä kannustavaa ohjausta -suorittaa ajoneuvon huoltoon ja kunnossapitoon liittyvät tehtävät ohjatusti annettujen ohjeiden mukaan	-osallistuu joukkueen peliin oma-aloitteisesti ja annettujen ohjeiden mukaan -suorittaa ajoneuvon huoltoon ja kunnossapitoon liittyvät tehtävät itsenäisesti annettujen ohjeiden mukaan	31. -osallistuu joukkueen peliin oma-aloitteisesti ja innokkaasti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa -suoriutuu annetuista tehtävistä vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	32. toimii ohjattuna asetettujen tavoitteiden mukaisesti.	33. toimii itsenäisesti asetettujen tavoitteiden mukaisesti.	toimii ja kehittää toimintaansa tavoitteiden saavuttamiseksi.

34. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Ajoneuvon huoltoon, fiksaukseen ja sähkötyihin liittyvät työmenetelmät	-osaa tehdä ohjatusti ajoneuvolle yleisimmät huolto- ja fiksaustyöt ja käyttää työn tekemisessä tarvittavia työvälineitä ja aineita -osaa tehdä ohjatusti ajoneuvosähköön liittyvät peruskytkennät ja käyttää liitosten tekemisessä tarvittavia liittimiä sekä työvälineitä	-osaa tehdä itsenäisesti ajoneuvolle yleisimmät huolto- ja fiksaustyöt ja käyttää työn tekemisessä tarvittavia työvälineitä ja aineita -osaa tehdä itsenäisesti ajoneuvosähköön liittyvät peruskytkennät ja käyttää liitosten tekemisessä tarvittavia liittimiä sekä työvälineitä -osaa vaihtaa ajoneuvosähkökomponentin	-kiinnittää huolto- ja fiksaustehtäväänsä erityistä huomiota oikeaan työskentelytekniikkaan tavoitteen saavuttamiseksi -osaa oma-aloitteisesti paikallistaa sähkövian ja tulkita sekä käyttää työssään kytkentäkaaviota

Lajikohtainen kunto- saliharjoittelu	35. löytää opastettuna tarvittavat kuntosalilaitteet ja painot suunnitelman mukaista harjoittelua varten	osaa käyttää itsenäisesti suunnitelman mukaiseen harjoitteluun tarvittavia kuntosalilaitteita ja painoja	osaa valita itsenäisesti harjoitustilanteeseen sopivimman kuntosalilaitteen tai painomäärän
Salibandy ja muut pallo- ja mailapelit	36. löytää opastettuna tarvittavat pelivälineet suunnitelman mukaista peliharjoittelua varten	osaa käyttää itsenäisesti suunnitelman mukaiseen peliharjoitteluun tarvittavia pelivälineitä	osaa valita itsenäisesti harjoitustilanteeseen sopivimman pelivälineen ja osaa hyödyntää sen ominaisuuksia peliharjoittelu-tilanteessa
Varusteet ja niiden merkitys	pukeutuu harjoitustilanteessa annettujen ohjeiden mukaisesti.	käyttäytyy asiallisesti harjoitustilanteissa huolehtien harjoitusvarusteiden puhtaudesta.	osoittaa joukkuehenkeä kannustamalla muitakin huolehtimaan varustuksestaan ja turvallisuudestaan
37. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Huoltomanuaalit, kytkentäkaaviot ja oma tietous	löytää ohjatusti huolto-, fiksaus- tai ajoneuvosähköasennustehtävässä tarvittavan tiedon huoltomanuaalista tai kytkentäkaaviosta	38. löytää itsenäisesti huolto-, fiksaus- tai ajoneuvosähköasennustehtävässä tarvittavan tiedon huoltomanuaalista tai kytkentäkaaviosta	39. osaa toimia oma-aloitteisesti ja loogisesti vianetsinnässä sekä huolto-, fiksaus- tai ajoneuvosähköasennustehtävässä

40. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	41. noudattaa turvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	-tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään sekä harjoittelun aikana ja huomioi oikeat harjoittelutavat -huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	42. -arvioi ja kehittää työ- ja harjoitteluympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi -tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan yhteisvaikutuksen terveyttä ja toimintakykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen	toimii osallistuvasti vuorovaikutustilanteissa ja osaa työskennellä ryhmässä	43. -luo omalla toiminnallaan hyvää ja kannustavaa joukkuehenkeä harjoitustilanteeseen -kunnioittaa pelitilanteessa vastustajaa toimien sääntöjen mukaisesti -toimii aktiivisesti ja toimintaa kehittäen vuorovaikutustilanteessa
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	tunnistaa työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia käytettävissä olevilla keinoilla	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	noudattaa sovittuja työaikoja, tiedottaa poissaoloista sekä käyttäytyy asiallisesti	toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	suorittaa työtehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.8 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 4	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kuljettajan ammattitaitojen syventäminen 4, 5osp, sisältäen:	Perustiedot ja -taidot opiskellaan sekä teoria- että työopetuksen avulla. Opiskelu voidaan toteuttaa osin monimuoto-opiskeluna ja ADR-säiliökoulutuksen lisäksi siinä keskitytään ajoneuvojen huoltoon ja kunnossapitoon sekä ajoneuvosähköasennuksiin. Tavoitteena on, että opiskelija osaa ajoneuvon huoltamiseen liittyvät perustyöt, tehdä ajoneuvon perussähköasennuksia ja huomioida erityisesti työturvallisuuteen liittyvät määräykset. Liikunnan perustietoja ja -taitoja opiskellaan käytännön liikunnanopetuksen avulla. Opiskelussa keskitytään salibandyyn ja sählyyn sekä mahdollisesti myös muihin pallo- ja mailapeleihin. Tavoitteena on kannustaa opiskelijoita säännölliseen liikunnan harrastamiseen.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa karotetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan ajoneuvon huolto-, fiksaus- ja sähköasennustaitojen kehittyminen ja saadun työtuloksen laatu. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta työn tekemiseen, työaikojen noudattamista sekä työturvallisuuden huomioimista. Liikunta 2:n arvioinnissa huomioidaan opiskelijan fyysisen kunnon kehitys. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, työaikojen noudattamista sekä terveyden ja turvallisuuden huomioimista Arvioinnissa huomioidaan mm: • ADR-osaaminen • työturvallisuus • työn laatu • asennoituminen työtehtäviin • fyysisen kunnon kehitys	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
ADR-säiliökurssi	Opitaan mm.: • suorittamalla hyväksytyn opetussuunnitelman mukainen ADR-säiliökurssi • suorittamalla Trafin ADR-säiliökoe tai oppilaitoksen koe.		
Ajoneuvon huolto, fiksaus ja sähkötyöt	• huoltamalla ja fiksaamalla ajoneuvoja • perehtymällä ajoneuvosähkötöiden turvallisuuteen • tekemällä ajoneuvosähköasennuksia		
Liikunta 2, Salibandy	• pelaamalla salibandya ja sählyä sekä mahdollisesti muita erilaisia pallo- ja mailapelejä .		

		• aktiivisuus Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvosanasta päättää opettaja/t	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t	

4.1.9 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 5, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tunnistaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät
- oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo
- C- ja/tai CE-ajokorttitutkinnon käsittely-kuviot
- arvioida ajoneuvon- ja ajoneuvoyhdistelmän tarvitseman tilantarpeen liikennetilanteissa
- suunnitella ajo-olosuhteisiin sopivan ajoreitin
- ajaa erilaisissa ajo-olosuhteissa
- ajaa turvallisesti ja varautua muiden tienkäyttäjien toimintaan

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
44. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	noudattaa itsenäisesti työsuunnitelmaa sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	-suorittaa ADR-säiliökurssin hyväksytysti. -suorittaa ajokorttitutkinnon käsittelytehtävät ja erilaisiin ajo-olosuhteisiin liittyvät tehtävät annettujen ohjeiden mukaan	suorittaa ajokorttitutkinnon käsittelytehtävät ja erilaisiin ajo-olosuhteisiin liittyvät tehtävät itsenäisesti ohjeiden mukaan ja osoittaa toiminnallaan ottavansa huomioon muut tienkäyttäjät sekä liikenneympäristön	suoriutuu annetuista tehtävistä vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Taloudellinen ja laadukas toiminta	toimii ohjattuna ajaen taloudellisesti ja turvallisesti sekä ajoteknisesti oikein asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii itsenäisesti ajaen taloudellisesti ja turvallisesti sekä ajoteknisesti oikein asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	toimii aktiivisesti ja oma-aloitteisesti kehittäen toimintaansa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
45. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Reittisuunnittelu erilaisissa ajo-olosuhteissa ajamiseen	löytää opastettuna kartan tai navigaattorin tai molempien avulla oikean määränpään	suunnittelee itsenäisesti ajoreitin ja taukopaikat	suunnittelee ja valitsee erilaisiin ajo-olosuhteisiin soveltuvan taloudellisen ja turvallisen reitin

Ajokorttitutkinnon käsittelytehtävät	valitsee ja tarkastaa käsittelytehtävään sopivan ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän	valitsee ja tarkastaa käsittelytehtävään sopivan ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän sekä osaa rakentaa käsittelytehtäviin sopivan harjoitusradan	toimii itsenäisesti ja oma-aloitteisesti valmistautuessaan käsittelyharjoitukseen
	suorittaa ohjatusti annetut ajokorttitutkinnon käsittelytehtävät	suorittaa itsenäisesti annetut ajokorttitutkinnon käsittelytehtävät	kiinnittää käsittelytehtävässään erityistä huomiota oikeaan ajotekniikkaan
Perävaunu	kytkee ohjatusti perävaunun vetoautoon	kytkee itsenäisesti perävaunun vetoautoon	tarkastaa perävaunun kytkennän ja kuormatilan oma-aloitteisesti ennen ajoharjoittelua
46. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Turvallinen kuljettaminen	kuljettaa ajoneuvoa turvallisesti säädösten edellyttämällä tavalla mutta tarvitsee vielä opettajan ohjausta	47. kuljettaa itsenäisesti ajoneuvoa huomioiden turvallisuuden ja ajoneuvon kuljettamiseen liittyvät säädökset	48. varautuu ajotilanteessa muiden tienkäyttäjien virheelliseen toimintaan ja varautuu myös oman virheen mahdollisuuteen

	tietää maksimiajoajat sekä minimilepoajat vuorokaudessa ja käyttää ajo- piirturia oikein	49. tietää keskeiset ajo- ja lepoaikasää- dökset ja soveltaa niitä ajotehtäväs- sään	50. suunnittelee ja aikatauluttaa ajoteh- tävänsä ottaen huomioon ajo- ja le- poaikasäädökset
	tunnistaa ennakoivan ajon periaatteet.	ymmärtää ennakoivan ajamisen tur- vallisuusvaikutukset. 51.	52. suorittaa oman ajotehtävänsä enna- koivan ja taloudellisen ajon periaat- teita noudattaen.

53. Elinikäisen oppi- misen avaintai- dot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	54. -noudattaa turvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikut- tavat asiat	-tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään sekä harjoittelun aikana ja huomioi oikeat harjoittelutavat -huomioi ergonomian vaikutuksen ter- veyteen	55. -arvioi ja kehittää työ- ja harjoittelu- ympäristöään sekä toimintatapo- jaan turvallisemmiksi -tietää terveellisen ravinnon ja lii- kunnan yhteisvaikutuksen terveyttä ja toimintakykyä ylläpitävänä teki- jänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	ymmärtää vuorovaikutustaitojen mer- kityksen	toimii osallistuvasti vuorovaikutustilan- teissa ja osaa työskennellä ryhmässä	56. -luo omalla toiminnallaan hyvää ja kannustavaa joukkuehenkeä harjoi- tustilanteeseen -kunnioittaa pelitilanteessa vastus- tajaa toimien sääntöjen mukaisesti -toimii aktiivisesti ja toimintaa kehit- tään vuorovaikutustilanteessa
Oppiminen ja ongel- manratkaisu	tunnistaa työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yh- teydessä esiintyviä ongelmia käytettä- vissä olevilla keinoilla	ratkaisee työssään sekä harjoittelun yhteydessä esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitse- malla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja

Ammattietiikka	noudattaa sovittuja työaikoja, tiedottaa poissaoloista sekä käyttäytyy asiallisesti	toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	suorittaa työtehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.

4.1.9 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 5, 5 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.9 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 5	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kuljettajan ammattitaitojen syventäminen 5, 5osp, sisältäen: ADR-säiliökurssi	Perustiedot ja -taidot opiskellaan sekä teoria että ajo-opetuksen avulla. Opiskelu voidaan toteuttaa osin monimuoto-opiskeluna ja osin simulaatio-opetuksena ja siinä keskitytään C- ja/tai CE-ajokorttiluokan ajoneuvojen käsittelytaitojen syventämiseen sekä ajotaidon kehittämiseen ajettaessa erilaisissa ajo-olosuhteissa. Tavoitteena on, että opiskelija osaa kyseisten ajoneuvoluokkien kuljettajatutkintoon liittyvät ajoneuvon käsittelytehtävät ja osaa soveltaa oppimaansa erityyppisiin liikennetilanteisiin. Opitaan mm.: • suorittamalla hyväksytyn opetussuunnitelman mukainen ADR-säiliökurssi • suorittamalla Trafin ADR-säiliökoe tai oppilaitoksen koe.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa karitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan ajoneuvonkäsittelytaitojen kehittyminen sekä kuljettajatutkinnon ajoneuvon käsittelytehtävien suoritustaito. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta,	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

C- ja/tai CE-ajokorttitutkinnon käsittelykuviot Erilaisissa ajo-olosuhteissa ajaminen	• harjoittelemalla C-ajokorttiluokan ajoneuvon ja/tai CE-ajokorttiluokan ajoneuvoyhdistelmän käsittelyä suljetulla ajoharjoittelualueella. • ajamalla mahdollisia ajoharjoituksia kuorma-autolla ja/tai CE-ajokorttiluokan ajoneuvoyhdistelmällä liikenteessä. • ajamalla henkilö- ja/tai kuorma-autolla erilaisissa ajo-olosuhteissa kuten mm. liukkaalla tiellä, pimeällä, sumussa, sateessa ja tuulisissa olosuhteissa mahdollisuuksien mukaisesti aidoissa olosuhteissa tai simulaattorissa tutkimalla ihmisten liikennekäyttäytymistä kuten mm. heijastimen- ja valojenkäyttöä sekä ajonepeuksia ja ajoetäisyyksiä	asennetta liikenteeseen, työaikojen noudattamista sekä työ- ja liikenneturvallisuuden huomioimista. Arvioinnissa huomioidaan mm.: • ADR-osaaminen • ajoneuvon / ajoneuvoyhdistelmän käsittelytaito • aktiivisuus • asennoituminen liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvosanasta päättää opettaja/t	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t	

4.1.10 Lentoasemahuoltajan ammattitaidon syventäminen 1, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tunnistaa vaarallistenaineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät
- oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo
- työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja suoriutuu osasta työtehtäviä itsenäisesti
- suunnitella ajo-olosuhteisiin sopivan ajoreitin
- ajaa erilaisissa ajo-olosuhteissa

- ajaa turvallisesti ja varautua muiden tienkäyttäjien toimintaan
- ottaa toimiessaan huomioon useiden erityyppisten englanninkielisten ilmailualan dokumenttien sekä ilma-aluksen ja tornin välisen englanninkielisen keskustelun sisältöjä.
- tulkita omaan alaan liittyviä englanninkielisten dokumenttien sisältöjä
- selviytyä keskeisistä englanninkielisistä viestintätilanteista.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
57. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	-suorittaa ADR-säiliökurssin hyväksytysti. -suorittaa erilaisiin ajo-olosuhteisiin liittyvät tehtävät annettujen ohjeiden mukaan	suorittaa erilaisiin ajo-olosuhteisiin liittyvät tehtävät itsenäisesti ohjeiden mukaan ja osoittaa toiminnallaan ottavansa huomioon muut tienkäyttäjät sekä liikenneympäristön	suoriutuu annetuista tehtävistä vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Englanninkieliset vuorovaikutustilanteet	opiskelija pystyy ilmaisemaan tyydyttävästi itseään vuorovaikutustilanteissa	-opiskelija viestii melko sujuvasti -opiskelijan ammatillinen sanasto ja kieliooppi ovat kohtalaisen hyvin hallinnassa	opiskelijan kommunikointi on sujuvaa ja luontevaa
Englanninkieliset dokumentit	opiskelija pystyy tulkitsemaan englanninkielisiä dokumentteja tyydyttävästi	opiskelija selviytyy dokumenttien tulkinnassa hyvin	opiskelija hallitsee dokumenttien kääntämisen ja ymmärtää niiden sisällön kiitettävästi

Taloudellinen ja laadukas toiminta	-toimii ohjattuna asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. -ajaa ohjattuna taloudellisesti ja turvallisesti sekä ajoteknisesti oikein	-toimii itsenäisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. -ajaa itsenäisesti taloudellisesti ja turvallisesti sekä ajoteknisesti oikein	toimii aktiivisesti ja kehittää toimintaansa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
------------------------------------	---	---	--

58. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Reittisuunnittelu erilaisissa ajo-olosuhteissa ajamiseen	löytää opastettuna kartan tai navigaattorin tai molempien avulla oikean määränpään	suunnittelee itsenäisesti ajoreitin ja taukopaikat	suunnittelee ja valitsee kuljetustehtäviin soveltuvan taloudellisen ja turvallisen reitin
Ilmailuenglannin oppimateriaalit	opiskelija hyödyntää opetustilanteessa annettuja oppimateriaaleja mutta tarvitsee ohjausta	opiskelija hyödyntää opetustilanteessa itsenäisesti annettuja oppimateriaaleja	opiskelija on oma-aloitteinen ja tekee aktiivisesti muistiinpanoja oppimisen tehostamiseksi
59. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Turvallinen kuljettaminen	kuljettaa ajoneuvoa turvallisesti säädösten edellyttämällä tavalla mutta tarvitsee vielä opettajan ohjausta	60. kuljettaa itsenäisesti ajoneuvoa huomioiden turvallisuuden ja ajoneuvon kuljettamiseen liittyvät säädökset	61. varautuu ajotilanteessa muiden tienkäyttäjien virheelliseen toimintaan ja varautuu myös oman virheen mahdollisuuteen
	tietää maksimiajoajat sekä minimilepoajat vuorokaudessa ja käyttää ajo- ja lepoaikaa oikein	62. tietää keskeiset ajo- ja lepoaika-sää-dökset ja soveltaa niitä ajotehtäväs-sään	suunnittelee ja aikatauluttaa ajotehtävänsä ottaen huomioon ajo- ja lepoaika-sää-dökset
	tunnistaa ennakoivan ajon periaatteet.	ymmärtää ennakoivan ajamisen turvallisuu-svaikutukset.	63. suorittaa oman ajotehtävänsä ennakoi-van ja taloudellisen ajon periaat-teita noudattaen.
Erilaiset dokumentit ja ilma-aluksen ja tornin väliset keskustelut	tietää, mistä löytää alansa keskeiset englanninkieliset dokumentit	64. tietää alansa keskeisien englanninkielisten dokumenttien sisällöt	65. on oma-aloitteinen ja englanninkielisten dokumenttien tulkinnassa ja osaa hyödyntää oikea-aikaisesti ilmoitettua tietoa
	Tietää keskeiset ilma-aluksen ja tornin välisen keskustelun sisällöt	osaa tulkita ilma-aluksen ja tornin välistä keskustelua	66. osaa hyödyntää käytä keskustelua ja ilmoitettua tietoa omassa toiminnassaan ja sen ajoituksessa
67. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään ja huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	-arvioi ja kehittää työympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi -tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset ajokykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen	toimii osallistuvasti vuorovaikutustilanteissa ja osaa työskennellä ryhmässä	toimii aktiivisesti ja toimintaa kehittäen vuorovaikutustilanteessa
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	tunnistaa työssään esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	ratkaisee työssään esiintyviä ongelmia käytettävissä olevilla keinoilla	ratkaisee työssään esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	noudattaa sovittuja työaikoja, tiedottaa poissaoloista sekä käyttäytyy asiallisesti	toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	suorittaa ajotehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan
	tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.10 Lentoasemahuoltajan ammattitaidon syventäminen 1	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Lentoasemahuoltajan ammattitaitojen syventäminen 1, 5 osp, sisältäen:	Perustiedot ja -taidot opiskellaan sekä teoria että ajo-opetuksen sekä vierailujen avulla. Opiskelu voidaan toteuttaa osin monimuoto-opiskeluna ja siinä keskitytään vaarallisten aineiden säiliökuljetuksiin, erilaisissa ajolosuhteissa tarvittavan ajotaidon kehittämiseen sekä Ilmailussa käytettävään englanninkieliseen viestintään liittyvien tietojen laajentamiseen.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnitellun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana.

ADR-säiliö- kurssi Erilaisissa ajo- olosuhteissa ajaminen Ilmailuenglanti	Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa ADR-säiliökuljetuksiin oikeuttava kortti. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää vaarallisten aineiden maantiekuljetusten aiheuttaman riskin ympäristölle, ihmisille ja omaisuuksille sekä osaa toiminnallaan minimoida onnettomuusriskin sekä toimia oikein mahdollisessa onnettomuustilanteessa. Tavoitteena on myös, että opiskelija ymmärtää erilaisien ajo-olosuhteiden kuljettajalle asettamat vaatimukset. Lisäksi opiskelija ymmärtää ja pystyy huomioimaan toiminnassaan useiden erityyppisten ilmailualan dokumenttien sekä ilma-aluksen ja tornin välisen keskustelun sisältöjä. Lisäksi opiskelija pystyy tulkitsemaan omaan alaan liittyvien dokumenttien sisältöjä sekä selviytyy keskeisistä englanninkielisistä viestintätilanteista. Opitaan mm.: • suorittamalla hyväksytyn opetussuunnitelman mukainen ADR-säiliökurssi • suorittamalla Trafin ADR-säiliökoe tai oppilaitoksen koe. • ajamalla henkilö- ja/tai kuorma-autolla erilaisissa ajo-olosuhteissa kuten mm. liukkaalla tiellä, pimeällä, sumussa, sateessa ja tuulisissa olosuhteissa mahdollisuuksien mukaisesti aidossa olosuhteissa tai simulaattorissa • tutkimalla ihmisten liikennekäyttäytymistä kuten mm. heijastimen- ja valojenkäyttöä sekä ajonepeuksia ja ajoetäisyyksiä	opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa karotetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kuljettajataitojen Kehittyminen. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta kuljetuksiin, työaikojen noudattamista sekä työ- ja liikenneturvallisuuden huomioimista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: • ADR-osaaminen • asennoituminen liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen sekä työturvallisuuteen • aktiivisuus Ilmailuenglanti: • alakohtaisen sanaston hallinta • dokumenttien tulkitseminen • suullisen viestinnän taidot Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvosanasta päättää opettaja/t	Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
--	--	--	---

	• Perehtymällä englanninkielisiin huoltomanuaaleihin, vikailmoituksiin, huoltotiedotteisiin, lentokelpoisuusdirektiiveihin, telekopiosanomiin, korjausohjeisiin ym. englanninkielisiin dokumentteihin • puhumalla englanninkieltä		
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t	

4.1.11 Lentoasemahuoltajan ammattitaidon syventäminen 2, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tunnistaa vaarallistenaineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät
- oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo
- työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja suoriutuu osasta työtehtäviä itsenäisesti
- tehdä ajoneuvoille ilman erityistyövälineitä onnistuvia perushuoltotoimenpiteitä
- pestä, kiillottaa ja vahata ajoneuvon
- ottaa toimiessaan huomioon useiden erityyppisten englanninkielisten ilmailualan dokumenttien sekä ilma-aluksen ja tornin välisen englanninkielisen keskustelun sisältöjä.
- tulkita omaan alaan liittyviä englanninkielisten dokumenttien sisältöjä
- selviytyä keskeisistä englanninkielisistä viestintätilanteista.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
68. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	suorittaa omaa työtään ohjeiden mukaisesti	suoriutuu itsenäisesti annetusta tehtävästä	noudattaa työsuunnitelmaa itsenäisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Työn kokonaisuuden hallinta	-suorittaa ADR-säiliökurssin hyväksytysti. -suorittaa ajoneuvon huoltoon ja kunnossapitoon liittyvät tehtävät ohjatusti annettujen ohjeiden mukaan	suorittaa ajoneuvon huoltoon ja kunnossapitoon liittyvät tehtävät itsenäisesti annettujen ohjeiden mukaan	suoriutuu annetuista tehtävistä vastuullisesti ja turvallisesti sekä arvioi ja kehittää toimintaansa
Englanninkieliset vuorovaikutustilanteet	opiskelija pystyy ilmaisemaan tyydyttävästi itseään vuorovaikutustilanteissa	-opiskelija viestii melko sujuvasti -opiskelijan ammatillinen sanasto ja kieliooppi ovat kohtalaisen hyvin hallinnassa	opiskelijan kommunikointi on sujuvaa ja luontevaa
Englanninkieliset dokumentit	opiskelija pystyy tulkitsemaan englanninkielisiä dokumentteja tyydyttävästi	opiskelija selviytyy dokumenttien tulkinnassa hyvin	opiskelija hallitsee dokumenttien kääntämisen ja ymmärtää niiden sisällön kiitettävästi
Taloudellinen ja laadukas toiminta	69. toimii ohjattuna asetettujen tavoitteiden mukaisesti.	70. toimii itsenäisesti asetettujen tavoitteiden mukaisesti.	toimii ja kehittää toimintaansa tavoitteiden saavuttamiseksi.
71. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Ajoneuvon huoltoon, fiksaukseen ja sähkö- töihin liittyvät työmenetelmät	-osaa tehdä ohjatusti ajoneuvolle yleisimmät huolto- ja fiksaustyöt ja käyttää työn tekemisessä tarvittavia työvälineitä ja aineita -osaa tehdä ohjatusti ajoneuvosähköön liittyvät peruskytkennät ja käyttää liitosten tekemisessä tarvittavia liittimiä sekä työvälineitä	-osaa tehdä itsenäisesti ajoneuvolle yleisimmät huolto- ja fiksaustyöt ja käyttää työn tekemisessä tarvittavia työvälineitä ja aineita -osaa tehdä itsenäisesti ajoneuvosähköön liittyvät peruskytkennät ja käyttää liitosten tekemisessä tarvittavia liittimiä sekä työvälineitä -osaa vaihtaa ajoneuvosähkökomponentin	-kiinnittää huolto- ja fiksaustehtävään erityistä huomiota oikeaan työskentelytekniikkaan tavoitteen saavuttamiseksi -osaa oma-aloitteisesti paikallistaa sähkövian ja tulkita sekä käyttää työssään kytkentäkaaviota
Ilmailuenglannin oppimateriaalit	opiskelija hyödyntää opetustilanteessa annettuja oppimateriaaleja mutta tarvitsee ohjausta	opiskelija hyödyntää opetustilanteessa itsenäisesti annettuja oppimateriaaleja	opiskelija on oma-aloitteinen ja tekee aktiivisesti muistiinpanoja oppimisen tehostamiseksi
72. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Huoltomanuaalit, kytkentäkaaviot ja oma tietous	löytää ohjatusti huolto-, fiksaus- tai ajoneuvosähköasennustehtävässä tarvittavan tiedon huoltomanuaalista tai kytkentäkaaviosta	73. löytää itsenäisesti huolto-, fiksaus- tai ajoneuvosähköasennustehtävässä tarvittavan tiedon huoltomanuaalista tai kytkentäkaaviosta	74. osaa toimia oma-aloitteisesti ja loogisesti vianetsinnässä sekä huolto-, fiksaus- tai ajoneuvosähköasennustehtävässä

Erilaiset dokumentit ja ilma-aluksen ja tornin väliset keskustelut	tietää, mistä löytää alansa keskeiset englanninkieliset dokumentit	75. tietää alansa keskeisien englanninkielisten dokumenttien sisällöt	76. on oma-aloitteinen ja englanninkielisten dokumenttien tulkinnassa ja osaa hyödyntää oikea-aikaisesti ilmoitettua tietoa
	Tietää keskeiset ilma-aluksen ja tornin välisen keskustelun sisällöt	osaa tulkita ilma-aluksen ja tornin välistä keskustelua	77. osaa hyödyntää käytyä keskustelua ja ilmoitettua tietoa omassa toiminnassaan ja sen ajoituksessa

78. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä tietää työvireyteen vaikuttavat asiat	tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään ja huomioi ergonomian vaikutuksen terveyteen	-arvioi ja kehittää työympäristöään sekä toimintatapojaan turvallisemmiksi -tietää terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset ajokykyä ylläpitävänä tekijänä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	ymmärtää vuorovaikutustaitojen merkityksen	toimii osallistuvasti vuorovaikutustilanteissa ja osaa työskennellä ryhmässä	toimii aktiivisesti ja toimintaa kehittäen vuorovaikutustilanteessa
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	tunnistaa työssään esiintyviä ongelmatilanteita ja välttää niitä	ratkaisee työssään esiintyviä ongelmia käytettävissä olevilla keinoilla	ratkaisee työssään esiintyviä ongelmia hankkimalla lisätietoa ja punnitsemalla erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja
Ammattietiikka	noudattaa sovittuja työaikoja, tiedottaa poissaoloista sekä käyttäytyy asiallisesti	toimii yleisesti sovittujen toimintamallien mukaisesti	suorittaa ajotehtävänsä sovittujen toimintamallien mukaisesti ja kehittää ammattinsa arvostusta omalla toiminnallaan

	tunnistaa alansa kestävän kehityksen periaatteet.	toimii alansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	edistää alansa kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.
--	---	---	--

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.1.11 Lentoasemahuoltajan ammattitaidon syventäminen 2	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Lentoasemahuoltajan ammattitaitojen syventäminen 2, 5osp, sisältäen:	Perustiedot ja -taidot opiskellaan sekä teoria- että työopetuksen avulla. Opiskelu voidaan toteuttaa osin monimuoto-opiskeluna ja ADR-säiliökoulutuksen lisäksi siinä keskitytään ajoneuvojen huoltoon ja kunnossapitoon sekä ajoneuvosähköasennuksiin. Tavoitteena on, että opiskelija osaa ajoneuvon huoltamiseen liittyvät perustyöt, tehdä ajoneuvon perussähköasennuksia ja huomioida erityisesti työturvallisuuteen liittyvät määräykset. Lisäksi opiskelija ymmärtää ja pystyy huomioimaan toiminnassaan useiden erityyppisten ilmailualan dokumenttien sekä ilma-aluksen ja tornin välisen keskustelun sisältöjä. Lisäksi opiskelija pystyy tulkitsemaan omaan alaan liittyvien dokumenttien sisältöjä sekä selviytyä keskeisistä englanninkielisistä viestintätilanteista. Opitaan mm.: • suorittamalla hyväksytyn opetussuunnitelman mukainen ADR-säiliökurssi • suorittamalla Trafin ADR-säiliökoe tai oppilaitoksen koe. • huoltamalla ja fiksaamalla ajoneuvoja	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Oppimisen arviointi: Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa karotetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan ajoneuvon huolto-, fiksaus- ja sähköasennustaitojen kehittyminen ja saadun työtuksen laatu. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta työn tekemiseen, työaikojen noudattamista sekä työturvallisuuden huomioimista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm: • ADR-osaaminen • työturvallisuus • työn laatu	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.
ADR-säiliökurssi			

Ajoneuvon huolto, fiksaus ja sähkötyöt	• perehtymällä ajoneuvosähkötöiden turvallisuuteen • tekemällä ajoneuvosähköasennuksia	• aktiivisuus • asennoituminen työtehtäviin	
Ilmailuenglanti	• Perehtymällä englanninkielisiin huoltomanuaaleihin, vikailmoituksiin, huoltotiedotteisiin, lentokelpoisuusdirektiiveihin, telekopiosanomiin, korjausohjeisiin ym. englanninkielisiin dokumentteihin • puhumalla englanninkieltä	Ilmailuenglanti: • alakohtaisen sanaston hallinta • dokumenttien tulkitseminen • suullisen viestinnän taidot Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvosanasta päättää opettaja/t	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkintotodistuksen arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t	

5. Arviointi

Oulun seudun ammattiopisto määrittelee arvioinnin toteuttamisen toimintatavat tässä asiakirjassa ja opetussuunnitelman yhteisessä osassa.

Arviointitoimikunnan 27.5.2015 hyväksymä suunnitelma tutkinnon osien arvioinnista ja tutkintoon sisältyvistä näytöistä

Oppimisen arviointi on opiskelijan tukemista ja ohjaamista ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisessa. Oppimisen arvioinnilla tarkoitetaan opiskelijan osaamisen kehittymisen seuranta ja arviointia opiskelun aikana sekä opiskelijalle osaamisen kehittymisestä annettavaa palautetta.

Osaamisen arvioinnissa arvioidaan hallitseeko opiskelija tutkinnon perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet. Osaamisen arvioinnissa arvioidaan osaamisen tasoa, josta annetaan arviointiasteikon mukainen arvosana. Opiskelijalla on oikeus uusaa osaamisen osoittaminen tai korottaa arvosanaa.

TUTKINNON OSA	OPPIMISEN ARVIOINTI	OSAAMISEN ARVIOINNIN SUUNNITeltu AJAN-KOHTA JA SUORITTA-MISPAIKKA	OSAAMISEN ARVIOINTI
Pakolliset tutkinnon osat			
2.1.1 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys 10 osp	Tutkinnon osa arvioidaan lakiin perustuen kokeella: - kts. tutkinnon perusteet - laki 273/2007 ja asetus 640/2007 kokeen kaikista kysymyksistä pitää olla vähintään 75 % oikein	Koe suoritetaan 3. lukuvuotena oppilaitoksessa.	Tutkinnon osan arvosana muodostuu kokeen arvosanasta ja opiskelun loppuvaiheen osaamisen muusta arvioinnista. Muu arviointi voi vaikuttaa korottavasti arvosanaan. Tutkinnon osan arvosanasta päättävät arviointikeskustelussa opettaja/t.
2.1.2 Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta 40 osp Opiskelija osaa tehdä perushuoltotoimet kuorma-autolle ja käyttää tarvittavia työvälineitä ja -menetelmiä	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.:

- tunnistaa kuorma-autoon kuuluvia hydraulii- kan, pneumatiikan ja sähkötekniikan laitteita ja toimintaperiaatteita - käyttää tekstinkäsittely-, laskenta- ja esitysgra- fiikkaohjelmia - käyttää sähköpostia ja etsiä tietoa internetistä - toimia osana työtehtävänsä edellyttämää logis- tista järjestelmää - käyttää logistiikan telemaattisia järjestelmiä - määritellä tarvittaessa työtehtävässään rahdi- tuspainon - käyttää yleisimpiä kuljetusasiakirjoja - pakata, tulkita ja tehdä yleisimpien pakkausten ja kuljetusyksiköiden merkinnät - käyttää tavaraterminaalissa olevia apu – ja kuormankäsittelylaitteita - vastaanottaa ja säilyttää tavaroita - kerätä ja lähettää tavaroita - kuormata, varmistaa ja purkaa erilaisia kapp- leita säädösten ja määräysten mukaan kuorma-auton kuormatiloissa - huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä - ottaa tehtävissään huomioon terveyteen, tur- vallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat - noudattaa työssään yrittäjyyden ja sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien vaatimuksia - toimia ohjeiden ja määräysten mukaisesti työti- lanteissa - toimia asiakaspalvelutilanteissa - ensiapu 1-kurssia vastaavat tiedot ja taidot - tehdä osaltaan työsopimuksen - alansa työturvallisuusohjeet.	Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - kuorma-auton perushuoltotoimien tekeminen - kuorma-autoon kuuluvien hydraulii- kan, pneumatiikan ja sähkötekniikan laitteiden ja toi- mintaperiaatteiden tunnistaminen - tekstinkäsittely-, laskenta- ja esitysgrafiikkaoh- jelmien käyttäminen - sähköpostin käyttäminen ja tiedon etsiminen in- ternetistä - toimiminen osana työtehtävänsä edellyttämää logistista järjestelmää - logistiikan telemaattisten järjestelmien käyttämi- nen - rahdituspainon määrittäminen - kuljetusasiakirjojen käyttäminen - yleisimpien pakkausten tekeminen ja kuljetusyk- siköiden merkintöjen tekeminen sekä tulkitsemi- nen - tavaraterminaalissa olevien apu – ja kuorman- käsittelylaitteiden käyttäminen - tavaran vastaanottaminen ja säilyttäminen - tavaroiden kerääminen ja lähettäminen - erilaisten kappaleiden kuormaaminen, kuorman varmistaminen sekä purkaminen säädösten ja määräysten mukaisesti kuorma-auton kuormati- loissa - työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä huolehtiminen - terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavien asioiden huomioiminen - yrittäjyyden ja sisäisen yrittäjyyden periaattei- den ja laatujärjestelmien vaatimuksien noudat- taminen - toiminta ohjeiden ja määräysten mukaisesti työ- tilanteissa - toiminta asiakaspalvelutilanteissa - ensiaputaidot - työsopimuksen tekeminen - työturvallisuusohjeiden tunteminen	ja/tai oppilai- toksessa.	- kuljetusasiakirjojen käyttö - kuormaaminen ja kuorman varmistaminen - asiakaspalvelu - työturvallisuus - ajoneuvolle tehtävän ajoonlähtö- ja lopetustar- kastuksen suorittaminen - trukinajotaito Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näy- tössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosa- nasta päättää joko työpaikka- ohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
--	---	--------------------------------------	---

	Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		
2.1.3 Linja-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp Opiskelija osaa • asennoitua ammattikuljettajan tehtävien edellyttämällä tavalla • tehdä perushuoltotoimet linja-autolle ja käyttää tarvittavia työvälineitä ja -menetelmiä • tunnistaa linja-autoihin kuuluvia hydrauliiikan, pneumatiikan ja sähkötekniikan laitteita ja toimintaperiaatteita • käyttää tekstinkäsittely-, laskenta- ja esitysgrafiikkaohjelmia • käyttää sähköpostia ja etsiä tietoa internetistä • toimia osana työtehtävänsä edellyttämää logistista järjestelmää • käyttää telemaattisia järjestelmiä kuljettajan työssä • käyttää yleisimpiä kuljetusasiakirjoja • toimia yleisimpien pakkausten ja kuljetusyksiköiden merkintöjen mukaisesti • käyttää tavaraterminaalissa olevia apu – ja kuorman käsittelylaitteita • kuormata, varmistaa ja purkaa linja-autoon erilaisia kappaleita säädösten ja määräysten mukaan • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • ottaa tehtävissään huomioon terveyteen, turvallisuuden ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat • noudattaa työssään yrittäjyyden ja sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien vaatimuksia • toimia ohjeiden ja määräysten mukaisesti työtilanteissa • toimia asiakaspalvelutilanteissa • ensiapu 1-kurssia vastaavat tiedot ja taidot • tehdä osaltaan työsopimuksen • alansa työturvallisuusohjeet.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • asennoituminen ammattikuljettajan tehtävien edellyttämällä tavalla • linja-auton perushuoltotoimien tekeminen • linja-autoihin kuuluvien hydrauliiikan, pneumatiikan ja sähkötekniikan laitteita ja toimintaperiaatteiden tunnistaminen • tekstinkäsittely-, laskenta- ja esitysgrafiikkaohjelmien käyttäminen • sähköpostin käyttäminen ja tiedon etsiminen internetistä • toiminta osana työtehtävänsä edellyttämää logistista järjestelmää • telemaattisten järjestelmien käyttäminen kuljettajan työssä • yleisimpien kuljetusasiakirjojen käyttäminen • toimiminen yleisimpien pakkausten ja kuljetusyksiköiden merkintöjen mukaisesti • tavaraterminaalissa olevien apu – ja kuormankäsittelylaitteiden käyttäminen • linja-auton kuormaaminen, kuorman varmistaminen ja purkaminen säädösten ja määräysten mukaisesti • työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä huolehtiminen • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavien asioiden huomioiminen • yrittäjyyden ja sisäisen yrittäjyyden periaatteiden ja laatujärjestelmien vaatimuksien noudattaminen • toimiminen ohjeiden ja määräysten mukaisesti työtilanteissa • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa • ensiaputaidot	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - kuljetusasiakirjojen käyttö - kuormaaminen ja kuorman varmistaminen - asiakaspalvelu - työturvallisuus - ajoneuvolle tehtävän ajoonlähtö- ja lopetustarkastuksen suorittaminen Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostamista päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.

	• työsopimuksen tekeminen • työturvallisuusohjeiden tunteminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		
2.2.1 Kuorma-autokuljetukset, 40 osp Opiskelija osaa • suorittaa päivittäiset tarkastukset ja tarvittavat huolto- toimet kuorma-autolle • käyttää työtehtävässään tarvittavia asiakirjoja • valita työtehtävän edellyttämän kuorma-auton ja siihen soveltuvan kuormatilan • suunnitella ja valita kuljetustehtävään soveltuvan reitin • käyttää vähintään kahta erityyppistä kappaletavara- kuljetuksissa kuormaukseen, purkamiseen ja kuljettamiseen tarvittavaa lisälaitetta ja välinettä (taka-tai sivulaitanostin, trukki, kappaletavaranosturi) • kuormata ja purkaa kuorma-auton säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • kuljettaa kuorma-autoa säädösten ja määräysten mukaan (noudattaa työssään työaika-, ajoaika- ja lepoaikasäädöksiä) • suorittaa annetun kuljetustehtävän turvallisesti, taloudellisesti ja ennakoiden • käyttää trukkia turvallisesti työtehtävässään • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • ottaa kuljetustehtävässään huomioon terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat • noudattaa työssään sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien vaatimuksia • toimia asiakaspalvelutilanteissa Lisäksi opiskelija suorittaa • C-luokan kuljettajatutkinnon • ADR-peruskurssin ja kokeen hyväksytysti • kuljetusalan työturvakortin hyväksytysti.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • kuorma-autolle tehtävien päivittäisien tarkastuksien ja tarvittavien huoltotoimien tekeminen • työtehtävässä tarvittavien asiakirjojen käyttäminen • työtehtävän edellyttämän kuorma-auton ja siihen soveltuvan kuormatilan valitseminen • kuljetustehtävään soveltuvan reitin suunnittelu ja valinta • vähintään kahden erityyppisen kappaletavarakuljetuksissa kuormaukseen, purkamiseen ja kuljettamiseen tarvittavan lisälaitteen ja välineen (taka-tai sivulaitanostin, trukki, kappaletavaranosturi) käyttäminen • kuorma-auton kuormaaminen ja kuorman purkaminen säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • kuorma-auton kuljettaminen säädösten ja määräysten mukaisesti (noudattaa työssään työaika-, ajoaika- ja lepoaikasäädöksiä) • annetun kuljetustehtävän turvallinen, taloudellinen ja ennakoiva suorittaminen • trukin turvallinen käyttäminen työtehtävässään • huolehtiminen työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavien asioiden huomioiminen • sisäisen yrittäjyyden periaatteiden ja laatujärjestelmien vaatimusten noudattaminen • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa • C-luokan kuljettajatutkinnon suorittaminen	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm: - ajoneuvon turvallinen ja taloudellinen kuljettaminen - asiakaspalvelu - työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien hallinta kokonaisuudessaan - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostamista päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.

	• ADR-peruskurssin ja kokeen suorittaminen hyväksytysti • kuljetusalan työturvakortin suorittaminen hyväksytysti. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		
2.3.1 Linja-autokuljetukset, 40 osp Opiskelija osaa • palvelutehtävässään tiedottaa, neuvoa ja opastaa asiakasta joukkoliikenteen peruspalveluista • toimia erilaisten asiakasryhmien kanssa palvelu- ja vuorovaikutustilanteessa • noudattaa työssään työ- sekä ajo- ja lepoaikasäädöksiä • käyttää käytössä olevaa lipunmyyntijärjestelmää asiakkaan maksaessa eri maksutavoilla • kaupunki- ja seutuliikenteessä yleisesti käytössä olevien lipputuotteiden käsittelyn • käsitellä linja-autossa kuljetettavaa rahtia • kuljettaa linja-autoa kuljetustehtävässä turvallisesti ja taloudellisesti • toimia tilanteen mukaisesti ristiriita- ja konfliktitilanteissa • vaikuttaa omalla toiminnallaan positiivisen tuloksen syntymiseen kuljetustehtävän aikana • toimia aikataulujen ja ajosarjojen edellyttämällä tavalla • toimia koululaiskuljetuksista annettujen säädöksien mukaisesti • tehdä tilityksen • kertoa alan työehtosopimuksen sisällön pääpiirteittäin • toimia onnettomuustilanteessa. Lisäksi opiskelija suorittaa • D-luokan kuljettajantutkinnon.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • asiakkaan tiedottaminen, neuvominen ja opastaminen joukkoliikenteen peruspalveluihin liittyen palvelutehtävässään • toiminen erilaisten asiakasryhmien kanssa palvelu- ja vuorovaikutustilanteessa • työ- sekä ajo- ja lepoaikasäädöksien noudattaminen • käytössä olevan lipunmyyntijärjestelmää käyttäminen asiakkaan maksaessa eri maksutavoilla • kaupunki- ja seutuliikenteessä yleisesti käytössä olevien lipputuotteiden käsittely • linja-autossa kuljetettavan rahdin käsittely • linja-auton kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti • toimiminen tilanteen mukaisesti ristiriita- ja konfliktitilanteissa • vaikuttaminen omalla toiminnallaan positiivisen tuloksen syntymiseen kuljetustehtävän aikana • toimiminen aikataulujen ja ajosarjojen edellyttämällä tavalla • toimiminen koululaiskuljetuksista annettujen säädöksien mukaisesti • tilityksen tekeminen • alan työehtosopimuksen sisällön tunteminen pääpiirteittäin • toimiminen onnettomuustilanteessa. • D-luokan kuljettajantutkinnon suorittaminen	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm. - ajoneuvon turvallinen ja taloudellinen kuljettaminen - asiakaspalvelu - lipun myynti ja lipunmyyntijärjestelmien käyttö - linja-atorahdin käsittely - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostamista päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.

	Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		
2.4.1 Yhdistelmäajoneuvokuljetukset, 40 osp Opiskelija osaa • suorittaa päivittäiset tarkastukset ja tarvittavat huolto-toimet yhdistelmäajoneuvolle • kytkeä ja irrottaa kuorma-autoon soveltuvan perävau-nun • käyttää työtehtävässään tarvittavia asiakirjoja • valita työtehtävän edellyttämän yhdistelmäajoneuvon ja kuormatilan • suunnitella ja valita kuljetustehtävään soveltuvan rei-tin • käyttää kappaletavarakuljetuksissa kuormaukseen, purkamiseen ja kuljettamiseen tarvittavia lisälaitteita ja välineitä • kuormata ja purkaa yhdistelmäajoneuvon kuorman säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • kuljettaa yhdistelmäajoneuvoa säädösten ja mää-räysten mukaan • suorittaa annetun kuljetustehtävän sekä jakelu- että runkoliikenteessä • käyttää trukkia turvallisesti työtehtävässään • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siistey-destä • ottaa kuljetustehtävässään huomioon terveyteen, tur-vallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat • noudattaa työssään sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien vaatimuksia • toimia asiakaspalvelutilanteissa. Lisäksi opiskelija suorittaa • CE -luokan kuljettajatutkinnon • ADR-peruskurssin ja kokeen hyväksytysti • kuljetusalan työturvakortin hyväksytysti.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatel-laan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työs-kentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdolli-sesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • päivittäisten tarkastusten ja tarvittavien huoltotoimien suorittaminen yhdistelmäajoneuvolle • kuorma-autoon soveltuvan perävauunun kytkeminen ja irrottaminen • työtehtävässä tarvittavien asiakirjojen käyttäminen • työtehtävän edellyttämän yhdistelmäajoneuvon ja kuormatilan valitseminen • kuljetustehtävään soveltuvan reitin suunnitteleminen ja valitseminen • kappaletavarakuljetuksissa kuormaukseen, purkami-seen ja kuljettamiseen tarvittavien lisälaitteiden ja väli-neiden käyttäminen • yhdistelmäajoneuvon kuormaaminen ja kuorman pur-kaminen säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • yhdistelmäajoneuvon kuljettaminen säädösten ja mää-räysten mukaisesti • annetun kuljetustehtävän suorittaminen sekä jakelu- että runkoliikenteessä • trukin käyttäminen turvallisesti työtehtävässä • huolehtiminen työympäristönsä järjestyksestä ja siis-teydestä • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikutta-vien asioiden huomioiminen kuljetustehtävässä • sisäisen yrittäjyyden periaatteiden ja laatujärjestelmien vaatimuksien noudattaminen • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa. • CE -luokan kuljettajatutkinnon suorittaminen • ADR-peruskurssin ja kokeen suorittaminen hyväksy-tysti • kuljetusalan työturvakortin suorittaminen hyväksytysti.	Näyttö ja ar-viointi toteu-tetaan 3. lu-kuvuotena työssäoppi-misjaksolla ja/tai oppilai-toksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä ar-vioidaan ammattitaitovaatimus-ten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioi-daan mm.: - ajoneuvon turvallinen ja ta-loudellinen kuljettaminen - asiakaspalvelu - työmenetelmien, -välinei-den ja materiaalien hallinta kokonaisuudessaan - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näy-tössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriako-keilla, tehtävillä ja /tai portfoli-olla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosa-nasta päättää joko työpaikka-ohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.

	Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		
2.5.1 Tavarán vastaanotto ja säilytys, 30 osp Opiskelija osaa - vastaanottaa saapuvan tavarán - laskea saapuvan tavarán yksiköt oikein ja verrata tavaraa dokumentteihin - toimia tavarán varastointivaatimusten mukaisesti - valita tavaralle oikean varastopaikan - hyllytys- ja/tai pinontatekniikan - käsillä saapumisdokumentteja sekä osaa toimia oikein havaittuaan näkyvän tai piilevän vahingon - käsillä saapuvaa tavaraa sitä vahingoittamatta - käyttää turvallisesti tavarán vastaanottoon tarvittavia työvälineitä ja -menetelmiä - saapumistiedon päivityksen varastokirjanpitojärjestelmään - toimia osana työtehtävänsä edellyttämää logistista järjestelmää - alan keskeiset käsitteet - tehdä työsovimuksen ja noudattaa annettuja työaikoja - työskennellä työryhmän jäsenenä - selvittää tavarán vastaanoton ja säilytyksen työvaiheet. Opiskelija - suorittaa hygieniapassin.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: - saapuvan tavarán vastaanottaminen - saapuvan tavarán yksiköiden laskeminen oikein ja vertaaminen tavarasta annettuihin dokumentteihin - toimiminen tavarán varastointivaatimusten mukaisesti - tavaralle oikean varastopaikan valinta - hyllytys- ja/tai pinontatekniikan hallinta - saapumisdokumenttien käsittely sekä oikea toiminta havaittuaan näkyvän tai piilevän vahingon - saapuvan tavarán käsittely sitä vahingoittamatta - tavarán vastaanottoon tarvittavien työvälineiden ja –menetelmien turvallinen käyttäminen - saapumistiedon päivitys varastokirjanpitojärjestelmään - toimiminen osana työtehtävänsä edellyttämää logistista järjestelmää - alan keskeisten käsitteiden osaaminen - työsovimuksen tekeminen ja annettujen työaikojen noudattaminen - työskentely työryhmän jäsenenä - tavarán vastaanoton ja säilytyksen työvaiheiden osaaminen - hygieniapassin suorittaminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - tavarán vastaanottotilanteen hallinta - saapuvan tavarán kunnan tarkastus - asiakirjojen käyttö - tavarán varastointi - varastokirjanpito-ohjelman käyttö - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintasuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostamista päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.5.2 Tavarán keräily ja lähetys, 30 osp Opiskelija osaa - käyttää keräilydokumentteja - suorittaa keräilyn	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu,	Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuo-	Osaamisen arviointi Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista.

• käyttää keräilyssä tarvittavia peruslaitteita ja työvälineitä • oikeanlaisen pakkaustavan ja tarvittavat pakkausmerkinnät • lähetystekniikan • erilaiset kuljetusdokumentit • erilaiset rahditusperusteet • kuljetuspalvelutarjonnan • kuormanvarmistamisen periaatteet • välttää hävikin syntymistä työssään • jätteiden lajittelun • työssään vaadittavan asiakaspalvelun • noudattaa työturvallisuusohjeita • toimia työryhmän jäsenenä. Opiskelija • suorittaa tulityökortin.	jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • keräilydokumenttien käyttäminen • keräilyn suorittaminen • keräilyssä tarvittavien peruslaitteiden ja työvälineiden käyttäminen • oikeanlaisen pakkaustavan ja tarvittavien pakkausmerkintöjen osaaminen • lähetystekniikan osaaminen • erilaisten kuljetusdokumenttien tuntemus • erilaisten rahditusperusteiden osaaminen • kuljetuspalvelutarjonnan tuntemus • kuormanvarmistamisen periaatteiden osaaminen • hävikin välttäminen • jätteiden lajittelun osaaminen • työssä vaadittavan asiakaspalvelun osaaminen • työturvallisuusohjeiden noudattaminen • toimiminen työryhmän jäsenenä. • tulityökortin suorittaminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	tena työssä-oppimisjak-solla ja/tai oppilaitok-sessa.	Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakirjojen käyttö - tavarankeräily - laitteiden ja työvälineiden käyttö - pakkaaminen ja pakkauksen merkitseminen - rahtikirjan käyttö - kuorman kiinnityksen ja tuennan tarkastaminen - asiakaspalvelu - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintasuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.5.3 Inventointi ja saldonhallinta, 15 osp Opiskelija osaa • tehdä inventoinnin ja ilmoittaa havaitsemansa saldoerot • käyttää inventaariotyössä tarvittavia työvälineitä • varaston ohjauksen periaatteet ja tuntee varaston kustannusrakenteen • tulkita varaston valvonnan ja ohjauksen raportteja • varastokirjanpidon perusteet	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:	Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssä-oppimisjak-solla ja/tai oppilaitok-sessa.	Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - inventointi - työvälineiden käyttö - raporttien tulkitseminen

• automaattisen tunnistejärjestelmän periaatteet • käyttää jotain viivakoodien lukulaitetta sekä osaa tulostaa mm. osoitetarroja oheislaitteilla • käyttää tekstinkäsittely-, laskenta- ja esitysgrafiikkaohjelmia • käyttää sähköpostia ja internetiä • tunnistaa muut informaation välitysmahdollisuudet ja pystyy käyttämään yhtä niistä ohjeiden avulla	• inventoinnin tekeminen ja havaittujen saldoerojen ilmoittaminen • inventaariotyössä tarvittavien työvälineiden käyttäminen • varaston ohjauksen periaatteiden ja varaston kustannusrakenteen tuntemus • varaston valvonnan ja ohjauksen raporttien tulkitseminen • varastokirjanpidon perusteiden tuntemus • automaattisen tunnistejärjestelmän periaatteiden tuntemus • viivakoodien lukulaitteen käyttäminen sekä mm. osoitetarrojen tulostaminen oheislaitteilla • tekstinkäsittely-, laskenta- ja esitysgrafiikkaohjelmien käyttäminen • sähköpostin ja internetin käyttäminen • muiden informaation välitysmahdollisuuksien tunnistaminen niistä yhden käyttäminen ohjeiden avulla Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		- varastokirjanpidon hallinta - automaattisten tunnistejärjestelmien käyttö - viivakoodien lukulaitteen käyttö - osoitetarrojen tulostus - tietotekniikan hyödyntäminen työtehtävässä Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostuksesta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.5.4 Trukinkuljettajan tehtävät, 15 osp Opiskelija osaa • ajaa ja työskennellä vastapaino-, tukipyörä- tai työntömastotrukilla turvallisesti • trukin toimintaperiaatteet ja tehdä päivittäiset huoltotoimet • suorittaa ajoonlähtö- ja lopetustoimet • pinoamistekniikan lattialle, hyllytyksen ja ajoneuvon lastaukseen tai purkamisen • työskennellä ergonomisesti sekä ympäristöä säästäviä työtapoja ja työturvallisuusohjeita noudattaen • työskennellä tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti huolehtien työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • turvallinen ajaminen ja työskenteleminen vastapaino-, tukipyörä- tai työntömastotrukilla • trukin toimintaperiaatteiden tuntemus ja päivittäisten huoltotoimien osaaminen • ajoonlähtö- ja lopetustoimien suorittaminen	Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssä-oppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - trukin perusajotekniikka ja päivittäiset tarkastukset - trukin käyttö varastossa - kuorman lastaaminen ja/tai purkaminen - asiakaspalvelu - työturvallisuus Muu arviointi:

• vastuuvakuutuksen merkityksen • ensiapu 1-kurssia vastaavat tiedot ja taidot. Opiskelija • suorittaa työturvakortin • tietää määräaikaishuollossa tehtävät korjaukset.	• pinoamistekniikan, hyllytyksen ja ajoneuvon lastauksen sekä purkamisen osaaminen • työskenteleminen ergonomisesti sekä ympäristöä säästäviä työtapoja ja työturvallisuusohjeita noudattaen • työskenteleminen tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti huolehtien työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • vastuuvakuutuksen merkityksen tuntemus • ensiaputaidot • työturvakortin suorittaminen • määräaikaishuollossa tehtävien korjauksien tuntemus Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.6.1 Lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito, 45 osp Opiskelija osaa • asennoitua ammattikuljettajan tehtävien edellyttämällä tavalla • tehdä perushuoltotoimet ajoneuville ja käyttää tarvittavia työvälineitä ja -menetelmiä • tunnistaa ajoneuvoihin kuuluvia hydraulikan, pneumatiikan ja sähkötekniikan laitteita ja toimintaperiaatteita • käyttää tekstinkäsittely-, laskenta- ja esitysgrafiikkaohjelmia • käyttää sähköpostia ja etsiä tietoa internetistä • toimia osana työtehtävänsä edellyttämää logistista järjestelmää • käyttää logistiikan telemaattisia järjestelmiä • määrittellä tarvittaessa työtehtävässään rahdituspaineon • käyttää yleisimpiä kuljetusasiakirjoja • pakata, tulkita ja tehdä yleisimpien pakkausten ja kuljetusyksiköiden merkinnät • käyttää yleisimpiä kuormankäsittelylaitteita	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • asennoituminen ammattikuljettajan tehtävien edellyttämällä tavalla • ajoneuvon tarvitsemien perushuoltotoimien tekeminen tarvittavia työvälineitä ja -menetelmiä käyttäen • ajoneuvoihin kuuluvien hydraulikan, pneumatiikan ja sähkötekniikan laitteiden ja toimintaperiaatteiden tunnistaminen • tekstinkäsittely-, laskenta- ja esitysgrafiikkaohjelmien käyttäminen • sähköpostin käyttäminen ja tiedon etsiminen internetistä • toimiminen osana työtehtävänsä edellyttämää logistista järjestelmää • logistiikan telemaattisten järjestelmien käyttäminen • rahdituspaineon määrittelemineen • yleisimpien kuljetusasiakirjojen käyttäminen	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - kuormaaminen ja kuorman varmistaminen - kuljetusasiakirjojen käyttö

• kuormata, varmistaa ja purkaa erilaisia kappaleita säädösten ja määräysten mukaan erilaisissa kuormatiloissa • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • ottaa tehtävissään huomioon terveyteen, turvallisuuden ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat • noudattaa työssään sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien vaatimuksia • toimia työtehtävissään ohjeiden ja määräysten mukaisesti • toimia asiakaspalvelutilanteissa • suorittaa ajoonlähtö- ja ajonlopetustoimet sekä päivittäiset huoltotoimet käytössä olevalle ajoneuvolle 40 • liikennöidä lentoasema-alueella maaliikenneohjeiden mukaisesti • tiimin jäsenenä suorittaa lentoasema-alueen kesä- ja talvikunnossapitotehtäviä • käyttää yhtä keskeistä pyöräalustaista kunnossapitoajoneuvoa • suorittaa annetun kuljetustehtävän turvallisesti ja taloudellisesti • huomioida työssään työ- ja ajoaikoja koskevat määräykset • käsitellä ja kuljettaa ajoneuvoa tiellä säädösten ja määräysten mukaan • huomioida kuorman ja olosuhteiden asettamat vaatimukset kuljetustehtävän aikana • ensiapu 1 -kurssia vastaavat taidot ja tiedot. Lisäksi opiskelija • osaa maaradioliikenteen perusteet ja osaa käyttää kirjaimia selkeyttäviä apusanoja • tuntee lentokentän organisaation ja tietää kunnossapidon perustehtävät • suorittaa C-ajoneuvoluokan kuljettajatutkinnon • suorittaa ADR- peruskurssin ja kokeen hyväksytysti.	• pakkaamisen osaaminen ja yleisimpien pakkausten ja kuljetusyksiköiden merkintöjen tekeminen ja tulkinta • yleisimpien kuormankäsittelylaitteiden käyttäminen • erilaisten kappaleiden kuormaaminen, kuorman varmistaminen ja purkaminen säädösten ja määräysten mukaisesti erilaisissa kuormatiloissa • huolehtiminen työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavien asioiden huomioiminen • sisäisen yrittäjyyden periaatteiden ja laatujärjestelmien vaatimusten noudattaminen • toimiminen työtehtävissään ohjeiden ja määräysten mukaisesti • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa • ajoonlähtö- ja ajonlopetustoimien suorittaminen sekä päivittäisten huoltotoimien tekeminen käytössä olevalle ajoneuvolle • liikennöiminen lentoasema-alueella maaliikenneohjeiden mukaisesti • lentoasema-alueen kesä- ja talvikunnossapitotehtävien suorittaminen tiimin jäsenenä • yhden keskeisen pyöräalustaisen kunnossapitoajoneuvon käyttäminen • annetun kuljetustehtävän suorittaminen turvallisesti ja taloudellisesti • työ- ja ajoaikoja koskevien määräysten huomioiminen • ajoneuvon käsittely ja kuljettaminen tiellä säädösten ja määräysten mukaisesti • kuorman ja olosuhteiden asettamien vaatimusten huomioiminen kuljetustehtävän aikana • ensiaputaidot • maaradioliikenteen perusteiden sekä kirjaimia selkeyttävien apusanojen osaaminen • lentokentän organisaation sekä kunnossapidon perustehtävien tuntemus • C-ajoneuvoluokan kuljettajatutkinnon suorittaminen • ADR- peruskurssin ja kokeen suorittaminen hyväksytysti Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	- ajoneuvolle tehtävän ajoonlähtö- ja lopetustarkastuksen suorittaminen - työturvallisuus - trukinajotaito - lentoasema-alueen kesä- tai talvikunnossapitotehtävän suorittaminen itsenäisesti tai ryhmän jäsenenä Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
---	--	--

2.6.2 Maapalvelut ja turvallisuus, 25 osp Opiskelija osaa • lentokoneen opastamiseen käytettävät menetelmät, merkit ja asematasomerkinnät • noudattaa työturvallisuusohjeita sekä käyttää henkilökohtaisia suojavälineitä • liittyy lentokoneen maasähkijärjestelmään ja suorittaa lentokoneen paikoitusjärjestelyt työryhmän jäsenenä oikeita ja turvallisia työtapoja noudattaen • suorittaa lentokoneen irtotavarakuorman kuormauksen ja kuorman purkamisen työryhmän jäsenenä • lajitella ja kohdentaa eri matkatavara- ja rahtityypit, niitä koskevat varo-, viranomais- ja merkintämääräykset sekä niihin liittyvät asiakirjat • toimia matkustajien tai matkatavaroiden turvatarkastustehtävissä työryhmän jäsenenä • lentoasemapalveluissa tarvittavan keskeisen englanninkielisen sanaston ja selviytyy yleisimmistä lentoaseman asiakaspalvelutilanteista englannin kielellä • toimia lennonjohdolta tai lentokoneen miehistöltä saamiensa englanninkielisten ohjeiden mukaisesti. Lisäksi opiskelija tuntee • jäätyksen ehkäisyyn ja jään sekä lumen poistoon liittyvät toimenpiteet • lentokoneen tankkaamiseen liittyvät menetelmät ja turvallisuusasiat • lentokoneen työntämisen ja siirron periaatteet. Lisäksi opiskelija suorittaa ilmailuhallinnon hyväksymän ”Vaarallisten aineiden ilmakuljetuksen peruskurssin” (DGR-kurssin) hyväksytysti	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • lentokoneen opastamiseen käytettävien menetelmien, merkkien ja asematasomerkintöjen osaaminen • työturvallisuusohjeiden noudattaminen sekä henkilökohtaisten suojavälineiden käyttäminen • lentokoneen liittäminen maasähkijärjestelmään sekä paikoitusjärjestelyjen suorittaminen työryhmän jäsenenä oikeita ja turvallisia työtapoja noudattaen • lentokoneen irtotavarakuorman kuormauksen ja kuorman purkamisen suorittaminen työryhmän jäsenenä • eri matkatavara- ja rahtityyppien lajittelu sekä kohdentaminen ja niitä koskevien varo-, viranomais- ja merkintämääräyksien sekä niihin liittyvien asiakirjojen tuntemus • toimiminen matkustajien tai matkatavaroiden turvatarkastustehtävissä työryhmän jäsenenä • lentoasemapalveluissa tarvittavan keskeisen englanninkielisen sanaston osaaminen ja selviytyminen yleisimmistä lentoaseman asiakaspalvelutilanteista englannin kielellä • toimiminen lennonjohdolta tai lentokoneen miehistöltä saamiensa englanninkielisten ohjeiden mukaisesti. • jäätyksen ehkäisyyn ja jään sekä lumen poistoon liittyvät toimenpiteiden tuntemus • lentokoneen tankkaamiseen liittyvien menetelmien ja turvallisuusasioiden tuntemus • lentokoneen työntämisen ja siirron periaatteiden tuntemus ilmailuhallinnon hyväksymän ”Vaarallisten aineiden ilmakuljetuksen peruskurssin” (DGR-kurssin) suorittaminen hyväksytysti	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - lentokoneen paikoittaminen ja kulloinkin tarvittavat maapalvelutoimenpiteet turvallisuussäännöksiä noudattaen yksin tai ryhmänsä jäsenenä - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
--	--	---	--

	Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		
2.6.3 Pelastustehtävät, 10 osp Opiskelijan osaa • sammutustyön perusteet tai on suorittanut pelastuskortin • toimia onnettomuustilanteissa itseään tai muita vaarantamatta • ottaa inhimilliset tekijät huomioon työtehtävissään • huolehtia omasta työkunnostaan. • ensiapu 2-kurssia vastaavat tiedot ja taidot Lisäksi opiskelija • tuntee lentokentän pelastustoimen.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • sammutustyön perusteiden osaaminen tai pelastuskortin suorittaminen • toimiminen onnettomuustilanteissa itseään tai muita vaarantamatta • inhimillisten tekijöiden huomioiminen työtehtävissään • huolehtiminen omasta työkunnostaan. • ensiapu 2-kurssia vastaavien tietojen ja taitojen osaaminen • lentokentän pelastustoimen tuntemus Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - tulensammutustehtävän suorittaminen käsisammuttimella sekä oikean sammutusaineen valinta yksin tai ryhmän jäsenenä - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostuksesta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
Valinnaiset tutkinnon osat			
2.7.1 Työkoneiden käyttö ja huolto, 15 osp Opiskelija osaa • tarkistaa käyttämänsä työkoneen käyttökelpoisuuden ja turvallisuuden sekä tehdä tarvittavat toimenpiteet	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.:

• suorittaa päivittäiset huoltotoimet ja tehdä koneen ylläpitohuoltotoita käyttöohjeen mukaisesti sekä huolehtia koneen siisteydestä ja puhtaudesta • valita ja kiinnittää työkonen varusteet työtehtävän mukaisesti • tehdä työkonella perustehtäviä ja ottaa huomioon muuttuvien olosuhteiden asettamat vaatimukset tehtävän aikana • yleisimpien ajettavien työkonien (kaivukoneet, kuormaajat, traktorit ja kuljetusvälineet) käytön perusasiat • työskennellä taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä käyttää henkilökohtaisia suojavälineitä ja noudattaa työturvallisuusohjeita • suorittaa noston kuormauslaitteella turvallisia menetelmiä käyttäen • toimia merkinantajana nostoissa • määrittää taakan painon ottaa huomioon kuormattavan kohteen kantavuuden • lajitella huollossa syntyvät jätteet ja työtehtävässä esiin tulevat kierrätyskelpoiset materiaalit. Lisäksi opiskelija • suorittaa T-luokan ajokortin.	Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • käyttämänsä työkonen käyttökelpoisuuden ja turvallisuuden tarkastaminen sekä tarvittavien toimenpiteiden tekeminen • päivittäisten huoltotoimien ja koneen ylläpitohuoltotoimien tekeminen käyttöohjeen mukaisesti sekä koneen siisteydestä ja puhtaudesta huolehtiminen • työkonen varusteiden valinta ja kiinnittäminen työtehtävän mukaisesti • työkonella suoritettavien perustehtävien tekeminen ja muuttuvien olosuhteiden asettamien vaatimusten huomioiminen tehtävän aikana • yleisimpien ajettavien työkonien (kaivukoneet, kuormaajat, traktorit ja kuljetusvälineet) käytön perusasioiden osaaminen • työskentely taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä henkilökohtaisien suojavälineiden käyttäminen ja työturvallisuusohjeiden noudattaminen • noston suorittaminen kuormauslaitteella turvallisia menetelmiä käyttäen • toimiminen merkinantajana nostoissa • taakan painon määrittäminen ja kuormattavan kohteen kantavuuden huomioiminen • huollossa syntyvien jätteiden ja työtehtävässä esiin tulevien kierrätyskelpoisten materiaalien lajittelu. • T-luokan ajokortin suorittaminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	ja/tai oppilaitoksessa.	- ohjekirjojen käyttö - työkonetta ja niiden käyttöä koskeva lainsäädäntö ja määräykset - työkonen käyttö turvallisesti ja taloudellisesti - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.2 Kuljetusalan perustason ammattipätevyden laajennus, 15 osp	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.	Koe suoritetaan 3. lukuvuotena oppilaitoksessa.	Tutkinnon osa arvioidaan lakiin perustuen kokeella. Koe suoritetaan, kun säädetty opetus on saatu. Koe saadaan suorittaa vaiheittain kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetussa koulutuksessa tai ammattiosaamisen näytön tai näyttötutkintosuorituksen yhteydessä, kun

			kysymys on mainitun lain 15 §:n 1 momentin mukaisesti järjestettävästä kokeesta. Koe on kirjallinen. Koe saadaan järjestää suullisesti ammattiosaamisen näytön tai näyttötutkinnon yhteydessä tai jos se erityisestä syystä, kuten kokelaan lukihäiriön vuoksi, katsotaan tarpeelliseksi. Kokeen on sisällettävä vähintään yksi kysymys oppiaineiden joista tavoitetta kohden. Kokeen kaikista kysymyksistä pitää olla yhteensä vähintään 75 % oikein. Kokeen kielet ovat suomi tai ruotsi, jollei opetusministeriön koulutuksen järjestämisluvasta muuta johdu. Kokeen arvioijalla on oltava tehtävän edellyttämä asiantuntemus ja ammattitaito. Arvosanasta päättää opettaja / opettajat yhdessä.
2.7.3 Ulkomaanliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp Opiskelija osaa • huolehtia kaluston kunnosta • käyttää työtehtävässään tarvittavia asiakirjoja • toimia tullissa säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaan • suunnitella ja valita kuljetustehtävään soveltuvan reitin • toimia meri- tai rautatiekuljetuksissa tai molemmissa säädösten ja operaattorin ohjeiden mukaisesti • suorittaa annetun kuljetustehtävän kuorma-autolla tai yhdistelmäajoneuvolla tai linja-autolla kuljetusreitillä	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • kaluston kunnosta huolehtiminen • tarvittavien asiakirjojen käyttäminen • tullissa toimiminen säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaisesti	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Osaamisen arviointi: Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - englanninkielen taito

olevien maiden säädösten ja määräysten mukaan • käyttää tarvittaessa englannin kieltä • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • ottaa kuljetustehtävässään huomioon terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat • noudattaa työssään sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien vaatimuksia • toimia asiakaspalvelutilanteissa • toimia erilaisissa kulttuuriympäristöissä.	• kuljetustehtävään soveltuvan reitin suunnittelu ja valinta • toimiminen meri-tai rautatiekuljetuksissa tai molemmissa säädösten ja operaattorin ohjeiden mukaisesti • annetun kuljetustehtävän suorittaminen kuorma-autolla tai yhdistelmäajoneuvolla tai linja-autolla kuljetusreitillä olevien maiden säädösten ja määräysten mukaisesti • tarvittavan englannin kielen käyttö • työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä huolehtiminen • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavien asioiden huomioiminen • sisäisen yrittäjyyden periaatteiden ja laatujärjestelmien vaatimusten noudattaminen • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa • toimiminen erilaisissa kulttuuriympäristöissä. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		- kansainvälisien säädösten ja kuljetusasiakirjojen tuntemus - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostamista päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.4 Taksikuljetukset, 15 osp Opiskelija osaa • palvelutehtävässään tiedottaa, neuvoa ja opastaa asiakasta taksiliikenteestä • toimia erilaisien asiakasryhmien kanssa palvelu- ja vuorovaikutustilanteessa alan eettisten ohjeiden mukaan • kuljettaa taksia asiakasystävällisesti • vastaanottaa ja vastata kutsuun sekä osaa toimia ennakkokutsutilanteessa • käyttää käytössä olevaa taksamittarijärjestelmää sujuvasti asiakkaan maksaessa eri maksutavoilla • taksiliikenteessä yleisesti käytössä olevien lipputuotteiden käsittelyn • tehdä tilityksen • toimittaa löytötavarat asianmukaiseen paikkaan • käsitellä ja kuljettaa rahtia taksissa	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • tiedottaa, neuvoa ja opastaa asiakasta palvelutehtävässään taksiliikenteeseen liittyvissä asioissa • toimiminen erilaisien asiakasryhmien kanssa palvelu- ja vuorovaikutustilanteessa alan eettisten ohjeiden mukaan • taksin asiakasystävällinen kuljettaminen • kutsun vastaanottaminen ja siihen vastaaminen sekä ennakkokutsutilanteessa toimiminen • käytössä olevan taksamittarijärjestelmän sujuva käyttäminen asiakkaan maksaessa eri maksutavoilla	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - toiminta kutsutilanteessa - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - lainsäädännön, ohjeiden ja määräysten tuntemus - suunnistus kohteeseen karttaa ja/tai GPS-navigaattoria hyödyntäen - taksamittarin käyttö - työturvallisuus

• kuljettaa taksia turvallisesti ja taloudellisesti erilaisissa liikenneympäristöissä ja ajo-olosuhteissa • toimia tilanteen mukaisesti ristiriita- ja konfliktitilanteissa • määritellä taksinkuljettajan työ- ja lepoajat sekä osaa käyttää niihin liittyviä laitteita tai asiakirjoja • kertoa pääpiirteittäin taksirytyksen tulo- ja menorakenteen • vaikuttaa omalla toiminnallaan positiivisen tuloksen syntymiseen kuljetustehtävän aikana • toimia ajovuorolistojen edellyttämällä tavalla • suorittaa taksinkuljettajan ammattipätevyyskokeen • toimia annettujen ohjeiden ja säädösten mukaan koululaiskuljetuksissa taksiliikenteessä.	• taksiliikenteessä yleisesti käytössä olevien lipputuotteiden käsittelyn osaaminen • tilityksen tekeminen • löytötavaroiden toimittaminen asianmukaiseen paikkaan • rahdin käsittely ja kuljettaminen taksissa • taksin turvallinen ja taloudellinen kuljettaminen erilaisissa liikenneympäristöissä ja ajo-olosuhteissa • toimiminen tilanteen mukaisesti ristiriita- ja konfliktitilanteissa • taksinkuljettajan työ- ja lepoaikojen tuntemus sekä niihin liittyvien laitteiden ja asiakirjojen käyttäminen • taksirytyksen tulo- ja menorakenteen pääpiirteittäinen tuntemus • omalla toiminnallaan vaikuttaminen positiivisen tuloksen syntymiseen kuljetustehtävän aikana • toimiminen ajovuorolistojen edellyttämällä tavalla • taksinkuljettajan ammattipätevyyskokeen suorittaminen • toimiminen annettujen ohjeiden ja säädösten mukaan koululaiskuljetuksissa taksiliikenteessä. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.5 Elintarvikekuljetukset, 30 osp Opiskelija osaa • suunnitella ja valita kuljetustehtävään soveltuvan reitin • kuormata ja purkaa kuorma-auton tai ajoneuvoyhdistelmän elintarvikkeilla säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • kuljettaa kuorma-autoa tai ajoneuvoyhdistelmää säädösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttämässä olosuhteissa • suorittaa annetun kuljetustehtävän • käyttää elintarvikekuljetuksissa kuormaukseen, kuljetamiseen ja purkamiseen tarvittavia lisälaitteita ja välineitä	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • kuljetustehtävään soveltuvan reitin suunnittelu ja valinta • kuorma-auton tai ajoneuvoyhdistelmän kuormaaminen ja kuorman purkaminen elintarvikkeilla säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - elintarvikekuljetuksia koskevien sääntöjen ja määräysten tuntemus - kuljetusasiakirjojen käyttö - lämmönsäätölaitteiden käyttö - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti

• tunnistaa ja erottaa toisistaan eri elintarvikelajit (pakaste, tuoretavara, vihannekset) • käyttää erilaisia lämmönsäätölaitteita • tarkastaa ja säätää elintarvikkeiden kuljetus- ja varastointilämpötilat • selvittää elintarvikekuljetukseen liittyvät viranomaiset ja viranomaistoiminnan • erilaisia kuormaustapoja kuormatessaan eri elintarvikelaatuja samaan kuormatilaan • käyttää lämmönseurantalaitteiden taltioimislaitteita • käyttää työtehtävän edellyttämiä telemaattisia sovelluksia • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • ottaa kuljetustehtävässään huomioon terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat • noudattaa työssään sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien vaatimuksia • toimia asiakaspalvelutilanteissa Lisäksi opiskelija suorittaa • hygieniapassin edellyttämän koulutuksen.	• kuorma-autoa tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettaminen säädösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttämissä olosuhteissa • annetun kuljetustehtävän suorittaminen • elintarvikekuljetuksissa kuormaukseen, kuljettamiseen ja purkamiseen tarvittavien lisälaitteiden ja välineiden käyttäminen • eri elintarvikelajien (pakaste, tuoretavara, vihannekset) tunnistaminen ja tuntemus • erilaisten lämmönsäätölaitteiden käyttäminen • elintarvikkeiden kuljetus- ja varastointilämpötilojen tarkastaminen ja säätäminen • elintarvikekuljetukseen liittyvien viranomaisien ja viranomaistoiminnan tuntemus • eri elintarvikelaatujen samaan kuormatilaan kuormaukseen liittyvien kuormaustapojen osaaminen • lämmönseurantalaitteiden taltioimislaitteiden käyttäminen • työtehtävän edellyttämien telemaattisten sovellusten käyttäminen • työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä huolehtiminen • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavien asioiden huomioiminen • sisäisen yrittäjyyden periaatteiden ja laatujärjestelmien vaatimusten noudattaminen • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa • hygieniapassin edellyttämän koulutuksen suorittaminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		- kuormaaminen ja/tai kuorman purkaminen - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.6 Massatavarakuljetukset, 30 osp Opiskelija osaa • suunnitella ja valita kuljetustehtävään soveltuvan reitin • kuormata ja purkaa kuorma-auton tai ajoneuvoyhdistelmän massatavaroilla säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu

• kuljettaa kuorma-autoa tai ajoneuvoyhdistelmää sää- dösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttä- missä erityisolosuhteissa • suorittaa annetun kuljetustehtävän • käyttää massatavarakuljetuksissa kuormaukseen, kuljettamiseen ja purkamiseen tarvittavia lisälaitteita ja välineitä • tunnistaa ja erottaa toisistaan eri massatavaralajit ja niiden ominaisuudet • käyttää työtehtävän edellyttämiä telemaattisia sovel- luksia ja kuormavaakoja • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siistey- destä • ottaa kuljetustehtävässään huomioon terveyteen, tur- vallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat • noudattaa työssään sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien vaatimuksia • toimia asiakaspalvelutilanteissa. Lisäksi opiskelija • suorittaa tieturvakoulutuksen.	• kuljetustehtävään soveltuvan reitin suunnittelu ja va- linta • kuorma-auton tai ajoneuvoyhdistelmän kuormaaminen ja kuorman purkaminen massatavaroilla säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • kuorma-auton tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettaminen säädösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttä- missä erityisolosuhteissa • annetun kuljetustehtävän suorittaminen • massatavarakuljetuksissa kuormaukseen, kuljettami- seen ja purkamiseen tarvittavien lisälaitteiden ja välineiden käyttäminen • massatavaralajit ja niiden ominaisuuksien tunnistami- nen ja erottaminen • työtehtävän edellyttämien telemaattisten sovellusten ja kuormavaakojen käyttäminen • työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä huoleh- timinen • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikutta- vien asioiden huomiointi • sisäisen yrittäjyyden periaatteiden ja laatujärjestelmien vaatimusten noudattaminen • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa. • tieturvakoulutuksen suorittaminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kus- tannustehokkaaseen työskentelyyn.		- ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudelli- sesti - kuljetusasiakirjojen käyttö - kuormaaminen ja kuorman purkaminen - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näy- tössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriako- keilla, tehtävillä ja /tai portfoli- olla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosa- nasta päättää joko työpaikka- ohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.7 Ympäristöhuollonkuljetukset, 30 osp Opiskelija osaa • kuormata ja purkaa kuorma-auto ympäristöhuollossa syntyvillä aineilla säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • kuljettaa kuorma-autoa tai ajoneuvoyhdistelmää sää- dösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttä- missä olosuhteissa • suorittaa annetun kuljetustehtävän ajo- ja lepoaika- asetuksen tai työaikalain mukaan	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatel- laan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työs- kentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdolli- sesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • kuorma-auton kuormaaminen ja kuorman purkaminen ympäristöhuollossa syntyvillä aineilla säädösten ja työ- tehtävän edellyttämällä tavalla	Näyttö ja ar- viointi toteu- tetaan 3. lu- kuvuotena työssäoppi- misjaksolla ja/tai oppilai- toksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä ar- vioidaan ammattitaitovaatimus- ten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioi- daan mm.: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen - jätėjakeiden tuntemus - kuormaaminen ja kuorman purkaminen - työturvallisuus

• käyttää ympäristöhuollonkuljetuksissa kuormaukseen ja purkamiseen tarvittavia ajoneuvon päälirakenteita ja välineitä • tunnistaa pneumaattisen ja sähköisen hydraulikan ohjausjärjestelmän toiminnot • tunnistaa ja erottaa toisistaan eri jätejakeet • käyttää työtehtävän edellyttämiä telemaattisia sovelluksia • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • ottaa kuljetustehtävässään huomioon terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn sekä ympäristön suojeluun vaikuttavat asiat • noudattaa työssään sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien sekä ympäristölain vaatimuksia • toimia asiakaspalvelutilanteissa sopimuksen mukaisesti.	• kuorma-autoa tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettaminen säädösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttämissä olosuhteissa • annetun kuljetustehtävän suorittaminen ajo- ja lepoaika-asetuksen tai työaikalain mukaisesti • ympäristöhuollonkuljetuksissa kuormaukseen ja purkamiseen tarvittavien ajoneuvon päälirakenteiden ja välineiden käyttäminen • pneumaattisen ja sähköisen hydraulikan ohjausjärjestelmän toimintojen tuntemus • eri jätejakeiden tunnistaminen ja erottaminen toisistaan • työtehtävän edellyttämien telemaattisten sovellusten käyttäminen • työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä huolehtiminen • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn sekä ympäristön suojeluun vaikuttavien asioiden huomioiminen • sisäisen yrittäjyyden periaatteiden ja laatujärjestelmien sekä ympäristölain vaatimusten noudattaminen • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa sopimuksen mukaisesti. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.8 Kaukoliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp Opiskelija osaa • tehdä linja-autoon ajoonlähtötarkastuksen • palvelutehtävässään toimia, tiedottaa, neuvoa ja opastaa asiakasta kaukoliikenteessä • käyttää käytössä olevaa lipunmyyntijärjestelmää sujuvasti asiakkaan maksaessa eri maksutavoilla • käsitellä yleisesti käytössä olevien lipputuotteita kaukoliikenteessä • tarvittaessa myydä muita linja-autossa myytäviä tuotteita • tehdä tilityksen • käsitellä ja kuljettaa linja-autossa kuljetettavaa rahtia sekä niihin kuuluvia asiakirjoja ja laitteita	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • ajoonlähtötarkastuksen tekeminen linja-autoon • palvelutehtävässään toimiminen, tiedottaminen sekä asiakkaan neuvominen ja opastaminen kaukoliikenteessä • käytössä olevaa lipunmyyntijärjestelmän sujuva käyttäminen asiakkaan maksaessa eri maksutavoilla	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - lipunmyyntijärjestelmän käyttö - linja-atorahdin käsittely - työturvallisuus

• kuljettaa linja-autoa säädösten mukaisesti, turvallisesti ja taloudellisesti erilaisissa liikenneympäristöissä ja ajo-olosuhteissa • toimia oikein onnettomuustilanteessa • noudattaa työssään työ- sekä ajo- ja lepoaikasäädöksiä • vaikuttaa omalla toiminnallaan positiivisen tuloksen syntymiseen kuljetustehtävän aikana • toimia aikataulujen ja ajosarjojen edellyttämällä tavalla	• yleisesti käytössä olevien lipputuotteiden käsittely kaukoliikenteessä • muiden linja-autossa myytävien tuotteita myyminen • tilityksen tekeminen • linja-autossa kuljetettavan rahdin käsittely ja kuljettaminen sekä rahdin kuljettamiseen kuuluvien asiakirjojen ja laitteiden käsittely • linja-auton kuljettaminen säädösten mukaisesti, turvallisesti ja taloudellisesti erilaisissa liikenneympäristöissä ja ajo-olosuhteissa • toimiminen oikein onnettomuustilanteessa • työ- sekä ajo- ja lepoaikasäädöksiä noudattaminen • vaikuttaminen omalla toiminnallaan positiivisen tuloksen syntymiseen kuljetustehtävän aikana • toimiminen aikataulujen ja ajosarjojen edellyttämällä tavalla Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.9 Palveluliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp Opiskelija osaa • tehdä ajoon lähtötarkastuksen linja-autoon • palvelutehtävässään tiedottaa, neuvoa ja opastaa asiakasta palveluliikenteen peruspalveluista • toimia erilaisien asiakasryhmien kanssa palvelu- ja vuorovaikutustilanteessa • kuljettaa linja-autoa asiakasystävällisesti ja palveluliikenteeseen kuuluvalla tavalla • käyttää käytössä olevaa lipunmyyntijärjestelmää sujuvasti asiakkaan maksaessa erilaisilla maksutavoilla • toimia kutsuohjatussa palveluliikenteessä • käyttää oikein linja-autossa olevia apuvälineitä • kuljettaa linja-autoa turvallisesti ja taloudellisesti erilaisissa liikenneympäristöissä ja ajo-olosuhteissa • vaikuttaa omalla toiminnallaan positiivisen tuloksen syntymiseen kuljetustehtävän aikana • toimia oikein onnettomuustilanteissa • noudattaa työssään työ- sekä ajo- ja lepoaikasäädöksiä.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • ajoonlähtötarkastuksen tekeminen linja-autoon • palvelutehtävässään tiedottaminen, asiakkaan neuvominen ja opastaminen palveluliikenteen peruspalveluihin liittyen • toimiminen erilaisien asiakasryhmien kanssa palvelu- ja vuorovaikutustilanteessa • linja-auton kuljettaminen asiakasystävällisesti ja palveluliikenteeseen kuuluvalla tavalla • käytössä olevaa lipunmyyntijärjestelmän käyttäminen sujuvasti asiakkaan maksaessa erilaisilla maksutavoilla • toimiminen kutsuohjatussa palveluliikenteessä • linja-autossa olevien apuvälineiden käyttäminen oikein • linja-auton kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti erilaisissa liikenneympäristöissä ja ajo-olosuhteissa	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan erityisesti: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - lipunmyyntijärjestelmän käyttö - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla,

	• vaikuttaminen omalla toiminnallaan positiivisen tuloksen syntymiseen kuljetustehtävän aikana • toimiminen oikein onnettomuustilanteissa • työ- sekä ajo- ja lepoaikasäädöksen noudattaminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.10 Tilausajoliikenteenkuljettajan tehtävät, 15 osp Opiskelija osaa • palvelutehtävässään tiedottaa, neuvoa ja opastaa asiakasta perustilausajoliikenteessä • toimia erilaisien asiakasryhmien kanssa palvelu- ja vuorovaikutustilanteessa • suunnitella tilausajon kotimaanliikenteeseen • käsitellä kotimaan liikenteeseen liittyviä tilausajojen asiakirjoja • kuljettaa linja-autoa turvallisesti ja taloudellisesti erilaisissa liikenneympäristöissä ja ajo-olosuhteissa • toimia oikein onnettomuustilanteessa • käyttää ajo- ja lepoaikaa mittaavia laitteita säädösten edellyttämällä tavalla • määritellä ja soveltaa säädösten mukaisesti linja-autonkuljettajan ajo- ja lepoaikoja • suunnistaa haluttuun kohteeseen.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seuranta-kohteet: • palvelutehtävässään tiedottaminen, asiakkaan neuvominen ja opastaminen perustilausajoliikenteessä • toimiminen erilaisien asiakasryhmien kanssa palvelu- ja vuorovaikutustilanteessa • tilausajon suunnitteleminen kotimaanliikenteeseen • kotimaan liikenteeseen liittyvien tilausajojen asiakirjojen käsittely • linja-autoa turvallinen ja taloudellinen kuljettaminen erilaisissa liikenneympäristöissä ja ajo-olosuhteissa • toimiminen oikein onnettomuustilanteessa • ajo- ja lepoaikaa mittaavia laitteiden käyttäminen säädösten edellyttämällä tavalla • linja-autonkuljettajan ajo- ja lepoaikojen määrittely ja soveltaminen säädösten mukaisesti • suunnistaminen haluttuun kohteeseen. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - suunnistus kohteeseen karttaa ja GPS-navigaattoria hyödyntäen - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosta-

			nasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.11 Terminaalitoiminnot ja lastaus, 15 osp Opiskelija osaa • asennoitua ammattikuljettajan tehtävien edellyttämällä tavalla • käyttää ja tulkita telemaattisia järjestelmiä • määritellä ja laskea työtehtävässään rahdituspainon • käyttää kuljetusasiakirjoja • pakata, tulkita ja tehdä yleisimpien pakkausten ja kuljetusyksiköiden merkinnät • käyttää tavaraterminaalissa olevia apu – ja kuorman käsittelylaitteita • vastaanottaa ja säilyttää tavaroita • kerätä ja lähettää tavaroita • kuormata, varmistaa ja purkaa erilaisia kappaleita säädösten ja määräysten mukaan kuorma- tai linja-auton kuormatiloissa • toimia kuormantekijän vastuiden ja velvollisuuksien mukaisesti kuormaustehtävässä • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • ottaa tehtävässään huomioon terveyteen, turvallisuuden ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat • noudattaa työssään yrittäjyyden ja sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien vaatimuksia • toimia ohjeiden ja määräysten mukaisesti työtilanteissa • toimia asiakaspalvelutilanteissa • alansa työturvallisuusohjeet. Lisäksi opiskelija suorittaa • ADR-peruskurssin.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • asennoituminen ammattikuljettajan tehtävien edellyttämällä tavalla • telemaattisten järjestelmien käyttäminen ja tulkita • rahdituspainon määrittely ja laskeminen • kuljetusasiakirjojen käyttäminen • pakkaamisen osaaminen ja yleisimpien pakkausten ja kuljetusyksiköiden merkintöjen tekeminen ja tulkinta • tavaraterminaalissa olevien apu – ja kuormankäsittelylaitteiden käyttäminen • tavarantoimituksen vastaanottaminen ja säilyttäminen • tavaroiden kerääminen ja lähettäminen • erilaisten kappaleiden kuormaaminen, kuorman varmistaminen ja purkaminen säädösten ja määräysten mukaan kuorma- tai linja-auton kuormatiloissa • toimiminen kuormantekijän vastuiden ja velvollisuuksien mukaisesti kuormaustehtävässä • huolehtiminen työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavien asioiden huomioiminen • yrittäjyyden ja sisäisen yrittäjyyden periaatteiden ja laatujärjestelmien vaatimusten noudattaminen • toimiminen ohjeiden ja määräysten mukaisesti työtilanteissa • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa • alansa työturvallisuusohjeiden tuntemus. • ADR-peruskurssin suorittaminen	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - kuljetusasiakirjojen käyttö - kuormaaminen ja kuorman varmistaminen - telemaattisten järjestelmien käyttö - trukinajotaito - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintasuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostamista päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.

	Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		
2.7.12 Vaarallisten aineiden käsittely, 5 osp Opiskelija osaa • tunnistaa kolleista vaarallisten aineiden merkinnät ja aineluokat • selvittää aineiden vaaraominaisuudet • pakata vaaralliset aineet säädösten ja määräysten mukaisesti • merkitä kolliit säädösten ja määräysten mukaisesti • määrittää eri aineiden vapaarajat • määrittää eri aineiden yhteenkuormauskiellot • käyttää vaarallisten aineiden kuljetuksissa tarvittavia asiakirjoja • sijoittaa vaarallisia aineita sisältävät kolliit varastoon säädösten ja määräysten mukaisesti • käyttää vaarallisten aineiden kuljetuksissa tarvittavia asiakirjoja • käsitellä vaarallisia aineita säädösten ja määräysten mukaisesti • käyttää oikein suojavälineitä terveyshaittojen ehkäisemiseksi • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • ottaa tehtävissään huomioon terveyteen, turvallisuuden ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat • noudattaa työssään laatujärjestelmien vaatimuksia • toimia ohjeiden ja määräysten mukaisesti vahinkotilanteissa • toimia asiakaspalvelutilanteissa • käsitellä vaarallisia aineita säädösten ja määräysten mukaisesti. Opiskelija • ottaa työssään huomioon eri osapuolten vastuut ja velvollisuudet	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • vaarallisten aineiden merkintöjen ja aineluokkien tunnistaminen kolleista • aineiden vaaraominaisuuksien selvittäminen • vaarallisten aineiden pakkaaminen säädösten ja määräysten mukaisesti • kollien merkitseminen säädösten ja määräysten mukaisesti • eri aineiden vapaarajojen määrittäminen • eri aineiden yhteenkuormauskieltojen määrittäminen • vaarallisten aineiden kuljetuksissa tarvittavien asiakirjojen käyttäminen • vaarallisia aineita sisältävien kollien sijoittaminen varastoon säädösten ja määräysten mukaisesti • vaarallisten aineiden kuljetuksissa tarvittavien asiakirjojen käyttäminen • vaarallisten aineiden käsittely säädösten ja määräysten mukaisesti • suojavälineiden käyttäminen oikein terveyshaittojen ehkäisemiseksi • työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä huolehtiminen • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavien asioiden huomioiminen • laatujärjestelmien vaatimusten noudattaminen • toimiminen ohjeiden ja määräysten mukaisesti vahinkotilanteissa • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa • ottaa työssään huomioon eri osapuolten vastuut ja velvollisuudet	Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssä-oppimisjaksoilla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - vaarallisten aineiden tunnistaminen ja käsittely - määräysten noudattaminen - kuljetusasiakirjojen käyttö - asiakaspalvelu - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostamista päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.

	Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		
2.7.13 Varaston tietojärjestelmät, 10 osp Opiskelija osaa • käyttää varastokirjanpito-ohjelmaa • varastokirjanpidon perusteet • päivittää saldoja varastokirjanpito-ohjelmaan • tulostaa raportteja varaston tietojärjestelmän avulla • tulkita varaston seurantaraportteja.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • varastokirjanpito-ohjelman käyttäminen • varastokirjanpidon perusteiden osaaminen • varastokirjanpito-ohjelman saldojen päivittäminen • raporttien tulostaminen varaston tietojärjestelmän avulla • varaston seurantaraporttien tulkitseminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssä-oppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - varastokirjanpito-ohjelman käyttö - tietojärjestelmän avulla saatavien raporttien tulkitseminen Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostuksesta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.14 Tavarankuljetus, 15 osp Opiskelija osaa • tehdä ajoneuvon ajonlähdetarkastuksen • kuormaukseen ja kuorman sitomiseen liittyvät määräykset ja ohjeet • valmistella ajoneuvonsa kuormatilat kuormaus- tai purkausvalmiuteen	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:	Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssä-oppimisjaksolla ja/tai	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - ajoneuvon turvallinen ja taloudellinen kuljetus

• valita kuormankäsittelylaitteen työtehtävän mukaisesti • käyttää rahtikirjaa • kuorman sijoittamisen ja varmistamisen • noudattaa työturvallisuusohjeita • työskennellä tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti huolehtien työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • huomioida kuorman asettamat vaatimukset kuljetustehtävän aikana • huolehtia ajoneuvon siisteydestä • toimia ohjeiden ja määräysten mukaisesti työtehtävissä. Opiskelija suorittaa • B-ajoneuvoluokan kuljettajatutkinnon • kuljetustehtävän.	• ajoneuvon ajoonlähtötarkastuksen tekeminen • kuormaukseen ja kuorman sitomiseen liittyvien määräysten ja ohjeiden osaaminen • ajoneuvon kuormatilojen valmistelu kuormaus- tai purkausvalmiuteen • kuormankäsittelylaitteen valinta työtehtävän mukaisesti • rahtikirjan käyttäminen • kuorman sijoittamisen ja varmistamisen osaaminen • työturvallisuusohjeiden noudattaminen • työskentely tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti huolehtien työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • kuorman asettamien vaatimusten huomioiminen kuljetustehtävän aikana • ajoneuvon siisteydestä huolehtiminen • toimiaminen ohjeiden ja määräysten mukaisesti työtehtävissä. • B-ajoneuvoluokan kuljettajatutkinnon suorittaminen • kuljetustehtävän suorittaminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	oppilaitoksessa.	- asiakaspalvelu - työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien hallinta kokonaisuudessaan - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintasuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostuksesta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.15 Osto- ja myyntitoiminnot varastoissa, 15 osp Opiskelija osaa • palvella asiakkaita hyvän asiakaspalvelun mukaisesti • markkinoinnin peruskäsitteitä • käyttää yrityksen tavarantoimittajien tuotehakemistoja, hinnastoja ja luetteloita • tunnistaa yrityksen keskeisimmät nimike- ja tuotevalikoimat • arvioida erisuuruisten alennusten vaikutusta yrityksen talouteen • arvioida rahti- ja varastointikulujen kustannusten vaikutuksia • yrityksen tuotteiden osto- ja myyntitapahtumaan liittyviä toimintoja • toimia yrityksen ja alan ohjeiden, laatuvaatimusten sekä lainsäädännön mukaisesti.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • asiakkaiden palvelu hyvän asiakaspalvelun mukaisesti • markkinoinnin peruskäsitteiden osaaminen • yrityksen tavarantoimittajien tuotehakemistojen, hinnastojen ja luetteloiden käyttäminen • yrityksen keskeisimpien nimike- ja tuotevalikoimien tunnistaminen • erisuuruisten alennusten vaikutuksen arviointi yrityksen talouteen	Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssä-oppimisjaksoilla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelutaidot - osto- tai myyntitapahtuman toimintojen hallinta - nimikkeiden ja tuotevalikoiman tuntemus - yrityksen ja alan ohjeiden, laatuvaatimusten sekä lainsäädännön mukainen toiminta - työturvallisuus

	• rahti- ja varastointikulujen kustannusten vaikutusten arviointi • yrityksen tuotteiden osto- ja myyntitapahtumaan liittyvien toimintojen tuntemus • toimiminen yrityksen ja alan ohjeiden, laatuvaatimusten sekä lainsäädännön mukaisesti. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.		Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.16 Lentoaseman huoltaminen, 15 osp Opiskelija osaa • talotekniikan perusteet niin, että hän kykenee yleisimmässä häiriötilanteissa toimimaan vahinkoja ennaltaehkäisevästi • lämmitys-, vesi- ja viemäritekniikan sekä ilmastointitekniikan perustaidot • kiinteistönhoidon perustaidot • yleisimpien valvontajärjestelmien perusteet.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • talotekniikan perusteiden osaaminen niin, että kykenee yleisimmässä häiriötilanteissa toimimaan vahinkoja ennaltaehkäisevästi • lämmitys-, vesi- ja viemäritekniikan sekä ilmastointitekniikan perustaitojen osaaminen • kiinteistönhoidon perustaitojen osaaminen • yleisimpien valvontajärjestelmien perusteiden osaaminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - asiakaspalvelu - taloteknisen tarkastuksen hallinta - vikojen kirjaaminen ja raportointi ja mahdollinen korjaaminen - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla,

			kuten haastattelulla, teoriako-keilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.17 Ilma-aluksen kuormaaminen, 15 osp Opiskelija osaa • purkaa ja kuormata työryhmän jäsenenä lentokoneen lastin kuormausohjeiden ja viranomais määräysten mukaisesti • huolehtia saapuvan matkatavaran jatkokäsittelystä ja käyttää terminaalien matkatavarakuljetinta • selvittää lentoaseman informaatiojärjestelmistä lentojen saapumiset ja lähdöt sekä koneen seisontapaikan sijainnin • tulkita kuormasähkeen tietoja ja toimia niiden mukaisesti • avata ja sulkea eri lentokonetyyppien ruumien luukut • kuljettaa kuormausryhmän ajoneuvoa (matkatavara- hihna, vetotrukki tai vastaava). Opiskelijalla on voimassa oleva DGR-lupa.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seuranta-kohteet: • lentokoneen lastin purkaminen ja kuormaaminen työryhmän jäsenenä kuormausohjeiden ja viranomais määräysten mukaisesti • saapuvan matkatavaran jatkokäsittelystä huolehtiminen ja terminaalien matkatavarakuljettimen käyttäminen • lentojen saapumisten ja lähtöjen sekä koneen seisontapaikan sijainnin selvittäminen lentoaseman informaatiojärjestelmien avulla • kuormasähkeen tietojen tulkitseminen ja toimiminen niiden mukaisesti • eri lentokonetyyppien ruumien luukkujen avaaminen ja sulkeminen • kuormausryhmän ajoneuvon kuljettaminen (matkatavara- hihna, vetotrukki tai vastaava). Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - Ilma-aluksen kuormaamisen ja/tai kuorman purkaminen - kuormasta koskevien konetyyppikohtaisten ohjeiden ja määräysten noudattaminen - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintasuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriako-keilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostusta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.

			nasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.18 Lentoliikennealueen kunnossapito, 15 osp Opiskelija osaa • suorittaa keskeisiä lentoasema-alueen kesäkunnossapitotehtäviä • tehdä talvikunnossapitotehtäviä koneellisesti • suorittaa keskeisiä lentoasema-alueen talvikunnossapitotehtäviä. Opiskelija • tekee työnsä sääolosuhteet huomioiden • huomioi työssään lentokenttäalueen infrastruktuurin ja siihen liittyvät laitteet • osaa ottaa työssään huomioon lentoaseman kunnossapito-ohjeiston.	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • keskeisten lentoasema-alueen kesäkunnossapitotehtävien suorittaminen • talvikunnossapitotehtävien tekeminen koneellisesti • keskeisten lentoasema-alueen talvikunnossapitotehtävien suorittaminen • työn tekeminen sääolosuhteet huomioiden • lentokenttäalueen infrastruktuurin ja siihen liittyvien laitteiden huomiointi työssä • lentoaseman kunnossapito-ohjeiston huomiointi Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - lentoliikennealueen kunnossapitotehtävän tarpeen ja laadun määrittely säähavaintotietojen perusteella ryhmän jäsenenä - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostamista päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
Paikallisesti tarjottavat tutkinnon osat			
2.7.26.1 Kappaletavarakuljetukset 15 osp Opiskelija osaa • suunnitella ja valita kuljetustehtävään soveltuvan reitin	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.:

• kuormata ja purkaa kuorma-auton tai ajoneuvoyhdistelmän kappaletavaroilla säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • kiinnittää kappaletavarakuorman säädösten ja määräysten mukaisesti • kuljettaa kuorma-autoa tai ajoneuvoyhdistelmää säädösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttämässä erityisolosuhteissa • suorittaa annetun kuljetustehtävän • käyttää kappaletavarakuljetuksissa kuormaukseen, kuljettamiseen ja purkamiseen tarvittavia lisälaitteita ja välineitä • tunnistaa ja erottaa toisistaan eri kappaletavaralajit ja niiden kuljettamiseen liittyvät erityispiirteet • kuljetusasiakirjojen sisältämät merkinnät ja rahtikirjan täyttämisen • käyttää työtehtävän edellyttämiä telemaattisia sovelluksia, esimerkiksi tavarankulun seurantalaitetta • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • ottaa kuljetustehtävässään huomioon terveyden, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat • noudattaa työssään sisäisen yrittäjyyden periaatteita ja laatujärjestelmien vaatimuksia • toimia asiakaspalvelutilanteissa.	Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • kuljetustehtävään soveltuvan reitin suunnittelu ja valinta • kuorma-auton tai ajoneuvoyhdistelmän kuormaaminen ja kuorman purkaminen kappaletavaroilla säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • kappaletavarakuorman kiinnittäminen säädösten ja määräysten mukaisesti • kuorma-auton tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettaminen säädösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttämässä erityisolosuhteissa • annetun kuljetustehtävän suorittaminen • kuormaukseen, kuljettamiseen ja purkamiseen tarvittavien lisälaitteiden ja välineiden käyttö kappaletavarakuljetuksissa • eri kappaletavaralajien tunnistaminen ja erottaminen toisistaan sekä niiden kuljettamiseen liittyvät erityispiirteet • kuljetusasiakirjojen sisältämät merkinnät ja rahtikirjan täyttämisen • työtehtävän edellyttämien telemaattisten sovellusten käyttäminen, esimerkiksi tavarankulun seurantalaitte • työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä huolehtiminen • terveyden, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavien asioiden huomioiminen • sisäisen yrittäjyyden periaatteiden ja laatujärjestelmien vaatimusten noudattaminen • toimiminen asiakaspalvelutilanteissa. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	ja/tai oppilaitoksessa.	- asiakaspalvelu - ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti - kuljetusasiakirjojen käyttö - kuormaaminen ja kuorman purkaminen - kuorman kiinnittäminen - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostuksesta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.26.2 Puutavarakuljetukset, 15 osp Opiskelija osaa	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu,	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista.

• suunnitella ja valita kuljetustehtävään soveltuvan reitin • kuormata, purkaa ja kuljettaa puutavaraa puutavara-autolla/ puutavara-autoyhdistelmällä säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • kiinnittää puutavarakuorman säädösten ja määräysten mukaisesti • tehdä puutavara-auton ja sen varusteiden käyttökunnon ylläpitoon liittyvät työt • toimia puutavara-auton kuljettajana ottaen huomioon työturvallisuuden, tieliikennesäädökset, määräykset ja ohjeet sekä ympäristönhoidon vaatimukset • käyttää puutavara-auton nosturia • asentaa ja käyttää puutavara-auton lisävarusteita • pitää auton ja sen varusteet käyttökunnossa • suorittaa annetun kuljetustehtävän • tunnistaa ja erottaa toisistaan eri puutavaralajit ja niiden kuljettamiseen liittyvät erityispiirteet • kuljetusasiakirjojen sisältämät merkinnät ja rahtikirjan täyttämisen • huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä • toimia asiakaspalvelutilanteissa	jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • kuljetustehtävään soveltuvan reitin suunnittelu ja valinta • puutavara-auton tai puutavara-autoyhdistelmän kuormaaminen, kuorman purkaminen ja kuljettaminen säädösten ja työtehtävän edellyttämällä tavalla • puutavarakuorman kiinnittäminen säädösten ja määräysten mukaisesti • puutavara-auton ja sen varusteiden käyttökunnon ylläpitoon liittyvien töiden tekeminen • toimiminen puutavara-auton kuljettajana ottaen huomioon työturvallisuuden, tieliikennesäädökset, määräykset ja ohjeet sekä ympäristönhoidon vaatimukset • puutavara-auton nosturin käyttäminen • puutavara-auton lisävarusteiden asentaminen ja käyttäminen • auton ja sen varusteiden pitäminen käyttökunnossa • annetun kuljetustehtävän suorittaminen • eri puutavaralajit tunnistaminen ja erottaminen toisistaan sekä niiden kuljettamiseen liittyvät erityispiirteet • kuljetusasiakirjojen sisältämien merkintöjen ja rahtikirjan täyttämisen osaaminen • työympäristönsä järjestyksestä ja siisteydestä huolehtiminen • toiminta asiakaspalvelutilanteissa Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	työssäoppimis- jaksolla ja/tai oppilaitoksessa	Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: -asiakaspalvelu -puutavara-ajoneuvon kuljettaminen turvallisesti ja taloudellisesti -kuljetusasiakirjojen käyttö -kuormaaminen ja kuorman purkaminen -kuorman kiinnittäminen työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnossa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, tehtävillä ja/tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvostamista päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
2.7.26.3 Tienhoito ja kunnossapito 15osp Opiskelija osaa • suorittaa koneeseen ja laitteisiin ennakkoivaa	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu,	Näyttö ja arviointi toteutetaan 3. lukuvuotena	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista.

huoltoa. • huolehtia koneen ja laitteen puhtaanapidosta, sekä huollosta • suorittaa päivittäiset ajoonlähtötarkastukset • kuljettaa tienhoidossa ja kunnossapidossa käytettävää ajoneuvoa säännösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttämässä erityisolosuhteissa • käyttää tienhoitoon ja kunnossapitoon tarvittavia lisälaitteita ja välineitä • noudattaa työssään laatujärjestelmän vaatimuksia • ottaa työssään huomioon terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavat asiat	jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet: • koneeseen ja laitteisiin ennakoidun huollon suorittaminen • koneen ja laitteen puhtaanapidosta sekä huollosta huolehtiminen • päivittäisten ajoonlähtötarkastusten suorittaminen • tienhoidossa ja kunnossapidossa käytettävän ajoneuvon kuljettaminen säännösten ja määräysten mukaan työtehtävän edellyttämässä erityisolosuhteissa • tienhoitoon ja kunnossapitoon tarvittavien lisälaitteiden ja välineiden käyttäminen • laatujärjestelmän vaatimusten noudattaminen • terveyteen, turvallisuuteen ja toimintakykyyn vaikuttavien asioiden huomioiminen Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa.	Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - työsuunnitelman laadinta oman työn osalta - työvälineen liikennekelpoisuuden ja turvallisuuden varmistamista - korjaa/ toimittaa huoltoon viallisen työvälineen - ohjeiden ja työaikojen noudattaminen - tienhoito- ja kunnossapidon koneellista suoritusta vertaamalla annettuihin ohjeisiin. - työvälineen valitseminen suoritettavan hoitotyön mukaan - koneiden ja materiaalien taloudellista ja huolellista käyttöä - laatuvaatimukset - ohjeiden noudattaminen, huomioiden turvallisuus ja terveystieteellisiä näkökohtia - ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta. Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, tehtävillä ja /tai portfolioilla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja
--	--	--	--

			/tai opettaja. Näytön arvostamasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
--	--	--	---

Vapaasti valittavat tutkinnon osat			
4.1.1 Työkoneiden käyttö 5 osp Opiskelija osaa - tarkistaa käyttämänsä työkoneen käyttökelpoisuuden ja -turvallisuuden - suorittaa päivittäiset huoltotoimet sekä huolehtia koneen siisteydestä ja puhtaudesta - valita ja kiinnittää työkoneen varusteet työtehtävän mukaisesti - tehdä työkoneella logistiikka-alaan liittyviä perustehtäviä ja ottaa huomioon muuttuvien olosuhteiden asettamat vaatimukset tehtävän aikana - työskennellä taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä käyttää henkilökohtaisia suojavälineitä ja noudattaa työturvallisuusohjeita - toimia merkinantajana ajoneuvon kuormaustilanteessa - määrittää taakan painon ja ottaa huomioon kuormattavan kohteen kantavuuden	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat: - ajonlähtötarkastus - perusajotaito - työlaitteiden valinta ja kiinnitys - työkoneen taloudellinen ja tarkoituksenmukainen käyttö - kuormaaminen kauhalla - kuormaaminen trukkipiikeillä - ajon päättäminen - työturvallisuus	Tutkinnon osa toteutetaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö annetaan ja arvioidaan 1., 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana työssäoppimisyksikössä ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan osaamista työkoneen kuljettajana, asennetta työtä kohtaan, työaikaohjeiden noudattamista, taitoa toimia työyhteisön jäsenenä ja osaamista työympäristön huomioonottamisessa. Arvioinnissa huomioidaan mm.: - työkoneen käsittelytaito - työkoneen käyttö turvallisesti ja taloudellisesti - työturvallisuus Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuvat opiskelija ja opettaja/t. Näytön arvostamasta päättävät opettaja/t.
4.1.2 Liikunta 1, Pelastushenkilöstön kuntokurssi, 5 osp	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle	Tutkinnon osa toteutetaan 1.,	Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.

Opiskelija osaa • pelastushenkilöstöä koskevat kuntoisuusvaatimukset • suunnitella oman harjoitteluohjelmansa • käyttää harjoittelussa erilaisia laitteita ja välineitä • kohottaa lihaskuntoa kuntosaliharjoittelun avulla • kohottaa yleiskuntoa pelaamalla erilaisia pallo- ja mailapelejä • noudattaa harjoittelussa turvallisuusmääräyksiä ja ohjeita	annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat: - peruskunto - lihaskunto (lähtötaso sekä kehittyminen mitataan sisäasiainministeriön vahvistaman pelastussukellusohjeen liitteen 1 sivulla 35 olevien, lihasten toimintakykyä mittaavien, testien mukaisesti) - kehittyminen (suoritusaso mitataan vähintään kaksi (2) kertaa lukuvuoden aikana)	2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammatitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan fyysisen kunnon kehitys. Arvioinnissa käytetään lentoaseman pelastushenkilöstölle laadittujen määräyksien mukaisia kuntoisuusvasoja. Lisäksi arvioidaan aktiivisuutta, työaikojen noudattamista sekä terveyden ja turvallisuuden huomioimista. Arvioinnissa huomioidaan mm.: - fyysisen kunnon kehitys - lentoaseman pelastushenkilöstön kuntoisuusvaatimusten saavuttaminen Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintasuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfoliolla Näytön arviointiin osallistuvat opiskelija ja opettaja/t. Näytön arvosanasta päättävät opettaja/t.
4.1.3 Kuljettajan jaksaminen ja elämänhallinta, 5 osp Opiskelija osaa • kohottaa yleiskuntoa pelaamalla pallo- ja mailapelejä. • peleihin liittyvät perussäännöt • kohottaa lihaskuntoa lajikohtaisen kuntosaliharjoittelun avulla • huolehtia omasta fyysisestä- ja henkisestä hyvinvoinnistaan	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan	Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammatitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan tietojen ja taitojen kehittyminen. Lisäksi arvioidaan opiskelijan asennetta terveellisiin elämäntapoihin ja työelämävaatimuksiin, työaikojen noudattamista sekä työturvallisuuden huomioimista.

• huomioida terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset kuljettajan jaksamista ylläpitävänä tekijänä • valmistaa terveellistä ruokaa • toimia työnhakutilanteessa • osaa hyödyntää Internetissä olevia rekrytointipalveluja • käyttäytymisen perustaidot • pukeutua tilanteen edellyttämällä tavalla • toimia erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa • noudattaa työaikoja	Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat: - peruskunto - lihaskunto - terveellisen ruoan valmistustaito - työnhakuosaaminen - käyttäytyminen - vuorovaikutustaidot - työaikojen noudattaminen	opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Liikunta 2:n arvioinnissa huomioidaan opiskelijan fyysisen kunnon kehitys. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, työaikojen noudattamista sekä terveyden ja turvallisuuden huomioimista Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: • fyysisen kunnon kehitys • terveellisen ruokavalion tietämys • ruoanlaittotaito • arkiliikuntasuoritteet • työelämän pelisääntöjen tuntemus • työturvallisuus • aktiivisuus Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuvat opiskelija ja opettaja/t. Näytön arvosanasta päättävät opettaja/t.
4.1.4 Kuljettajan ajotekniikan ja kuljetusosaamisen kehittäminen, 5osp Opiskelija osaa • pienpakettikuljetukseen liittyvän kuorman lastaamiseen, kuljettamiseen ja purkamiseen liittyvät toimenpiteet • kuljettajan tehtävät toimeksiannon alkuvaiheesta asiakaskontakteineen toimeksiannon loppuvaiheeseen • käyttää kuljetusasiakirjoja • C- ja/tai CE-ajokorttitutkinnon käsittely-kuviot	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn.	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan	Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kuljettajataitojen ja ajoneuvon käsittelytaitojen kehittyminen sekä kuljettajatutkinnon ajoneuvon käsittelytehtävien suoritustaito. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta liikenteeseen, työaikojen noudattamista sekä työ- ja liikenneturvallisuuden huomioimista.

• arvioida ajoneuvon- ja ajoneuvoyhdistelmän tarvitseman tilantarpeen liikennetilanteissa • suunnitella ajo-olosuhteisiin sopivan ajoreitin • ajaa erilaisissa ajo-olosuhteissa • ajaa turvallisesti ja varautua muiden tienkäyttäjien toimintaan	Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat: - kuormaaminen - kuorman tukeminen ja kiinnittäminen - kuorman purkaminen - kuljetusasiakirjojen käyttö - asiakaspalvelutaito - ajoneuvon tai yhdistelmän peruuttaminen - perävaunun kytkentä - perävaunun pysäköinti - kuorma-auton pysäköinti - ajoreitin valinta - ennakointi - tilannenopeus	opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Näytön arvioinnissa huomioidaan mm: • pienpakettien ja kuljetusasiakirjojen käsittelytaito • ajoneuvon / ajoneuvoyhdistelmän käsittelytaito • aktiivisuus • asennoituminen liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja/t tai molemmat yhdessä
4.1.5 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 1, 5 osp Opiskelija osaa • tunnistaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät • oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo • työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja suoriutuu osasta työtehtäviä itsenäisesti • lämpösäädellyn- ja pienpakettikuljetukseen liittyvän kuorman lastaamiseen, kuljettamiseen ja purkamiseen liittyvät toimenpiteet • kuljettajan tehtävät toimeksiannon alkuvaiheesta asiakaskontakteineen toimeksiannon loppuvaiheeseen • käyttää kuljetusasiakirjoja • suunnitella sopivan ajoreitin	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat: - ADR-säiliökurssin ja kokeen suorittaminen - kuormaaminen	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena työssäoppimisjaksolla ja/tai oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kuljetustaitojen kehittyminen. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta kuljetuksiin, työaikojen noudattamista sekä työ- ja liikenneturvallisuuden huomioimista. Näytön arvioinnissa huomioidaan erityisesti: • ADR-osaaminen • Kuormatilan lämmönsäätimen käyttötaito • pienpakettien ja kuljetusasiakirjojen käsittelytaito

	- kuorman tukeminen ja kiinnittäminen - kuljetuslämpötilasta huolehtiminen - ajoreitin valinta - kuorman purkaminen - kuljetusasiakirjojen käyttö - asiakaspalvelutaito		• asennoituminen työ- ja liikenneturvallisuuksiin Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja/t tai molemmat yhdessä
4.1.6 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 2, 5 osp Opiskelija osaa • tunnistaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät • oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo • huolehtia omasta fyysisestä- ja henkisestä hyvinvoinnistaan • huomioida terveellisen ravinnon ja liikunnan vaikutukset kuljettajan jaksamista ylläpitävänä tekijänä • valmistaa terveellistä ruokaa • toimia työnhakutilanteissa • osaa hyödyntää Internetissä olevia rekrytointipalveluja • käyttäytymisen perustaidot • pukeutua tilanteen edellyttämällä tavalla • toimia erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa • noudattaa työaikoja	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat: - ADR-säiliökurssin ja kokeen suorittaminen - terveellisen ruoan valmistustaito - työnhakuosaaminen - käyttäytyminen - vuorovaikutustaidot - työaikojen noudattaminen	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan tietojen ja taitojen kehittyminen. Lisäksi arvioidaan opiskelijan asennetta terveellisiin elämäntapoihin ja työelämävaatimuksiin, työaikojen noudattamista sekä työturvallisuuden huomiointia. Näytön arvioinnissa huomioidaan erityisesti: • ADR-osaaminen • terveellisen ruokavalion tietämys • ruoanlaittotaito • arkiliikuntasuoritteet • työelämän pelisääntöjen tuntemus • työturvallisuus Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla,

			kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvosanasta päättää opettaja/t.
4.1.7 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 3, 5 osp Opiskelija osaa - tunnistaa vaarallistenaineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät - oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo - työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja suoriutuu osasta työtehtäviä itsenäisesti - suunnitella ajo-olosuhteisiin sopivan ajoreitin - ajaa erilaisissa ajo-olosuhteissa - ajaa turvallisesti ja varautua muiden tienkäyttäjien toimintaan - lento-, meri- ja rautatiekuljetusten toimintaympäristöt ja tuntee pääpiirteittäin niiden sisältämät toiminnot ja liikkumisohjeet	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat: - ADR-säiliökurssin ja kokeen suorittaminen - ajoreitin valinta - ennakointi - tilannenopeus - lentorahtikuljetusten tuntemus - merikuljetusten tuntemus - rautatiekuljetusten tuntemus	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammatitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kuljettajataitojen kehittyminen. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta kuljetuksiin, työaikojen noudattamista sekä työ- ja liikenneturvallisuuden huomioimista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: - ADR-osaaminen - asennoituminen liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen sekä työturvallisuuteen - lento-, meri- ja rautatiekuljetusmuotojen tuntemus - aktiivisuus Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintasuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvosanasta päättää opettaja/t
4.1.8 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 4, 5 osp Opiskelija osaa	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana.	Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammatitaitovaatimusten mukaista osaamista.

- tunnistaa vaarallistenaineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät - oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo - työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja suoriutuu osasta työtehtäviä itsenäisesti - kohottaa yleiskuntoa pelaamalla pallo- ja mailapelejä. - peleihin liittyvät perussäännöt - kohottaa lihaskuntoa lajikohtaisen kuntosaliharjoittelun avulla - tehdä ajoneuvoille ilman erityistyövälineitä onnistuvia perushuoltotoimenpiteitä - pestä, kiillottaa ja vahata ajoneuvon	päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat: - ADR-säiliökurssin ja kokeen suorittaminen - peruskunto ja sen kehittyminen - lihaskunto ja sen kehittyminen - ajoneuvon perushuolto - ajoneuvon pesutekniikka - maalipinnan korjaus - maalipinnan vahaus - ajoneuvon imurointi - verhoilun pesu painehuuhtelulaitteella - ikkunoiden puhdistus	Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan ajoneuvon huolto-, fiksaus- ja sähköasennustaitojen kehittyminen ja saadun työtuloksen laatu. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta työn tekemiseen, työaikojen noudattamista sekä työturvallisuuden huomioimista. Liikunta 2:n arvioinnissa huomioidaan opiskelijan fyysisen kunnon kehitys. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, työaikojen noudattamista sekä terveyden ja turvallisuuden huomioimista Arvioinnissa huomioidaan mm: - ADR-osaaminen - työturvallisuus - työn laatu - asennoituminen työtehtäviin - fyysisen kunnon kehitys - aktiivisuus Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintasuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvosanasta päättää opettaja/t
4.1.9 Kuljettajan ammattitaidon syventäminen 5, 5 osp Opiskelija osaa - tunnistaa vaarallistenaineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät - oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan	Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan ajoneuvonkäsittelytaitojen

• C- ja/tai CE-ajokorttitutkinnon käsittely-kuviot • arvioida ajoneuvon- ja ajoneuvoyhdistelmän tarvitseman tilantarpeen liikennetilanteissa • suunnitella ajo-olosuhteisiin sopivan ajoreitin • ajaa erilaisissa ajo-olosuhteissa • ajaa turvallisesti ja varautua muiden tienkäyttäjien toimintaan	tavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat: - ADR-säiliökurssin ja kokeen suorittaminen - ajoneuvon tai yhdistelmän peruuttaminen - perävaunun kytkentä - perävaunun pysäköinti - kuorma-auton pysäköinti - ajoreitin valinta - ennakoiti - tilannenopeus	2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	kehittyminen sekä kuljettajatutkinnon ajoneuvon käsittelytehtävien suoritustaito. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta liikenteeseen, työaikojen noudattamista sekä työ- ja liikenneturvallisuuden huomioimista. Arvioinnissa huomioidaan mm.: • ADR-osaaminen • ajoneuvon / ajoneuvoyhdistelmän käsittelytaito • aktiivisuus • asennoituminen liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvosanasta päättää opettaja/t
4.1.10 Lentoasemahuoltajan ammattitaidon syventtäminen 1, 5 osp Opiskelija osaa • tunnistaa vaarallistenaineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät • oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo • työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja suoriutuu osasta työtehtäviä itsenäisesti • suunnitella ajo-olosuhteisiin sopivan ajoreitin • ajaa erilaisissa ajo-olosuhteissa	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat:	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen	Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammatitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kuljettajataitojen kehittyminen. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta kuljetuksiin, työaikojen noudattamista sekä työ- ja liikenneturvallisuuden huomioimista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm.: • ADR-osaaminen

• ajaa turvallisesti ja varautua muiden tienkäyttäjien toimintaan • ottaa toimiessaan huomioon useiden erityyppisten englanninkielisten ilmailualan dokumenttien sekä ilma-aluksen ja tornin välisen englanninkielisen keskustelun sisältöjä. • tulkita omaan alaan liittyviä englanninkielisten dokumenttien sisältöjä • selviytyä keskeisistä englanninkielisistä viestintätilanteista.	- ADR-säiliökurssin ja kokeen suorittaminen - ajoreitin valinta - ennakointi - tilannenopeus - englanninkielisten ilmailualan dokumenttien tulkitseminen - ilma-aluksen ja tornin välisen englanninkielisen keskustelun ymmärtäminen - keskeisistä englanninkielisistä viestintätilanteista selviytyminen	opiskelusuunnitelma.	• asennoituminen liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen sekä työturvallisuuteen • aktiivisuus Ilmailuenglanti: • alakohtaisen sanaston hallinta • dokumenttien tulkitseminen • suullisen viestinnän taidot Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintasuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvosanasta päättää opettaja/t
4.1.11 Lentoasemahuoltajan ammattitaidon syventäminen 2, 5 osp Opiskelija osaa • tunnistaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät riskitekijät • oikean toiminnan onnettomuuspaikalla, jossa osallisena ajoneuvona on ADR-ajoneuvo • työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja suoriutuu osasta työtehtäviä itsenäisesti • tehdä ajoneuvoille ilman erityistyövälineitä onnistuvia perushuoltotoimenpiteitä • pestä, kiillottaa ja vahata ajoneuvon • ottaa toimiessaan huomioon useiden erityyppisten englanninkielisten ilmailualan dokumenttien sekä ilma-aluksen ja tornin välisen englanninkielisen keskustelun sisältöjä. • tulkita omaan alaan liittyviä englanninkielisten dokumenttien sisältöjä	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Jokaisen opintojakson päätteeksi pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan opitut asiat ja suunnitellaan mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen työskentelyyn. Oppimisen arvioinnin seurantakohteet ovat: - ADR-säiliökurssin ja kokeen suorittaminen - ajoneuvon perushuolto - ajoneuvon pesutekniikka - maalipinnan korjaus - maalipinnan vahaus	Tutkinnon osa toteutetaan 2. ja/tai 3. lukuvuoden aikana. Näyttö ja arviointi toteutetaan 2. tai 3. lukuvuotena oppilaitoksessa. Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.	Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan ajoneuvon huolto-, fiksaus- ja sähköasennustaitojen kehittyminen ja saadun työtuloksen laatu. Lisäksi arvioidaan opiskelijan aktiivisuutta, asennetta työn tekemiseen, työaikojen noudattamista sekä työturvallisuuden huomioimista. Näytön arvioinnissa huomioidaan mm: • ADR-osaaminen • työturvallisuus • työn laatu • aktiivisuus • asennoituminen työtehtäviin Ilmailuenglanti:

• selviytyä keskeisistä englanninkielisistä viestintätilanteista.	- ajoneuvon imurointi - verhoilun pesu painehuuhdelulaitteella - ikkunoiden puhdistus - englanninkielisten ilma-lualan dokumenttien tulkitseminen - ilma-aluksen ja tornin välisen englanninkielisen keskustelun ymmärtäminen - keskeisistä englanninkielisistä viestintätilanteista selviytyminen		• alakohtaisen sanaston hallinta • dokumenttien tulkitseminen • suullisen viestinnän taidot Muu arviointi: siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintosuorituksessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelulla, teoriakokeilla, tehtävillä ja /tai portfolioilla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja. Näytön arvosanasta päättää opettaja/t
---	---	--	--